

**T.C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
ORTAÖĞRETİM SOSYAL ALANLAR EĞİTİMİ ANA BİLİM
DALI
COĞRAFYA EĞİTİMİ BİLİM DALI**

**BUCAK İLÇESİNİN (BURDUR) BEŞERİ VE
EKONOMİK
COĞRAFYA ÖZELLİKLERİ**

Mehmet Harun TOPAY

Yüksek Lisans Tezi

**Danışman
Yrd. Doç. Dr. Recep BOZYİĞİT**

KONYA-2011

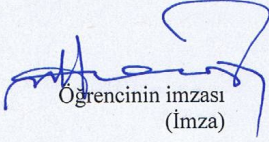
T.C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

BİLİMSEL ETİK SAYFASI

	Mehmet Harun TOPAY
Adı Soyadı	
Numarası	085215021007
Ana Bilim / Bilim Dalı	Ortaöğretim Sosyal Alanlar Eğitimi/Coğrafya Eğitimi
Programı	Tezli Yüksek Lisans ☒ Doktora ☐
Tezin Adı	Bucak İlçesinin(Burdur) Beşeri ve Ekonomik Coğrafya Özellikleri

Bu tezin proje safhasından sonuçlanmasına kadarki bütün süreçlerde bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle riayet edildiğini, tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel kurallara uygun olarak atıf yapıldığını bildiririm.

Öğrencinin imzası
(İmza)

T. C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

YÜKSEK LİSANS TEZİ KABUL FORMU

Öğrencinin	Adı Soyadı	Mehmet Harun TOPAY
	Numarası	085215021007
	Ana Bilim / Bilim Dalı	Ortaöğretim Sosyal Alanlar Eğitimi Ana Bilim Dalı Coğrafya Eğitimi Bilim Dalı
	Programı	Tezli Yüksek Lisans
	Tez Danışmanı	Yrd. Doç. Dr. Recep BOZYİĞİT
Tezin Adı	Bucak İlçesinin (Burdur) Beşeri ve Ekonomik Coğrafya Özellikleri	

Yukarıda adı geçen öğrenci tarafından hazırlanan
..... başlıklı bu çalışma tarihinde
yapılan savunma sınavı sonucunda oybirliği/oyçokluğu ile başarılı bulunarak, jürimiz
tarafından yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Ünvanı, Adı Soyadı	Danışman ve Üyeler	İmza
Yrd.Doç.Dr. Recep BOZYİĞİT	Danışman	
Yrd.Doç.Dr.Adnan Doğan BULDUR	Üye	
Yrd.Doç.Dr.Baştürk KAYA	Üye	

ÖNSÖZ

“*Bucak İlçesinin (Burdur) Beşeri ve Ekonomik Coğrafya Özellikleri*” adlı bu çalışma, S.Ü. Eğitim Bilimleri Enstitüsü Orta Öğretim Sosyal Alanlar Coğrafya Eğitimi Bilim Dalı Yüksek Lisans Programı çerçevesinde hazırlanmıştır. Bu çalışmanın öncelikli amacı; Burdur’un Bucak ilçesinin beşeri ve ekonomik coğrafya özelliklerini ortaya koymaktır. Araştırmanın ikinci amacı; çalışmanın ortaya koyduğu sonuçlara bağlı olarak araştırma sahasında yapılabilecek devlet ve özel sektör yatırımlarının ne yönde olması gerektiği konusuna ışık tutmaktır. Bunun yanında sahanın tarımsal, sanayi vb. sorunlarının çözümüne dönük fikirler sunmak çalışmanın bir diğer amacıdır.

Araştırma; giriş, sonuç ve öneriler dışında dört bölümden oluşmaktadır. Giriş bölümünde; araştırma sahasının konumu, genel coğrafi özellikleri, araştırmanın amacı, materyal ve metodu ile önceki çalışmalar yer almaktadır. Birinci bölümde; araştırma sahasının fiziki coğrafya özelliklerine (jeolojik, jeomorfolojik, iklim, hidrografya, toprak ve bitki örtüsü); ikinci bölümde beşeri coğrafya özelliklerine (nüfus ve yerleşme özellikleri); üçüncü bölümde ekonomik coğrafya özelliklerine (arazi kullanımı, tarım, hayvancılık, ormancılık, madencilik, enerji kaynakları, sanayi, ulaşım, ticaret ve turizm özellikleri) yer verilmiştir. Dördüncü bölümde ise Bucak ilçesinin çevre sorunlarına değinilmiştir.

Çalışmanın seçiminden, çalışmanın yürütülmesi ve tamamlanmasına kadar yardım ve önerilerinden yararlandığım, özellikle çalışmamdaki haritaların MapInfo yazılımı ile hazırlanması konusunda beni teşvik eden A. Ü. E. F. Sosyal Bilgiler Eğitimi A.B.D. Öğretim Üyesi Yrd. Doç. Dr. Ayhan AKIŞ’a ve bütün çalışmam boyunca yardımlarını benden hiçbir zaman esirgemeyen tez danışmanım Yrd. Doç. Dr. Recep BOZYİĞİT’e en içten dileklerle teşekkür ederim. Bunun yanı sıra; Yrd. Doç. Dr. Nuri İNAN, Yrd. Doç. Dr. Adnan PINAR, Yrd. Doç. Dr. Adnan Doğan BULDUR, Doç. Dr. Tahsin TAPUR , Arş. Gör. Dr. Caner ALADAĞ’a ve ASÜ Eğitim Fakültesi öğretim üyesi Doç. Dr. Kenan ARIBAŞ’a ve A.Ü. Eğitim Fakültesi öğretim üyesi Cemali SARI’ya da teşekkür ederim.

Tezin çeşitli aşamalarında yardımcı olan Arazi çalışmalarım sırasında yardımlarını benden esirgemeyen bütün ilçe halkına, her türlü verinin temininde bana yardımcı olan kamu kurum ve kuruluşlarının yönetici ve personeline teşekkürü bir borç bilirim.

Tüm çalışmam süresince beni destekleyen sevgili kardeşim Kubilay TOPAY yanında; bir çok şey borçlu olduğum eşim, çocuklarım, kız kardeşlerime, babama ve benim yetişmemde büyük emeği olan rahmetli anneme sonsuz şükranlarımı sunarım.

Konya- 2011

Mehmet Harun TOPAY

T. C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

Öğrencinin	Adı Soyadı	Mehmet Harun TOPAY
	Numarası	085215021007
	Ana Bilim / Bilim Dalı	Ortaöğretim Sosyal Alanlar Eğitimi Ana Bilim Dalı Coğrafya Eğitimi Bilim Dalı
	Programı	Tezli Yüksek Lisans ☒ Doktora ☐
	Tez Danışmanı	Yrd. Doç. Dr. Recep BOZYİĞİT
	Tezin Adı	Bucak İlçesinin (Burdur) Beşeri ve Ekonomik Coğrafya Özellikleri

ÖZET

Bucak ilçesi, Antalya-Burdur karayolu üzerinde konuşlanmıştır. Ayrıca 1995 yılında hizmete açılan Antalya-Isparta (Dereboğazı) karayolu da Bucak ilçe merkezinin 35 km yakınından geçmektedir. İlçenin yüzölçümü 1.436 km²'dir. Bucak ilçesinin kuzeybatısında Burdur merkez ilçesi, batısında Kemer, kuzeyinde Çeltikçi ve Ağlasun ilçeleri, kuzeydoğusunda Isparta merkez ilçesi, doğusunda Isparta'nın Sütçüler ilçesi, güneyinde ise Antalya'nın Korkuteli ilçesi bulunmaktadır. Bucak, Burdur'a 44 km, Isparta'ya 70 km ve Antalya'ya 80 km uzaklıktadır. Bucak, demiryoluna (Burdur) 40 dakika, havayoluna (Antalya, Burdur-Isparta) ve deniz yoluna (Antalya) bir saat mesafededir.

Bucak ilçesi 37–38 derece kuzey paralelleri ve 30–31 derece doğu meridyenleri arasında yer almaktadır. İlçe merkezinin rakımı 850 metre ve ortalama yüksekliği 1200 metredir. En yüksek noktası 2336 metre ile Katrancık dağının (Kestel) kulübe tepesidir. Isparta'dan doğup Bucak'tan geçen Aksu nehri üzerinde Karacaören I ve Karacaören II barajları ile Kargı Barajı bulunmaktadır. İnşası 2006 yılında tamamlanan Onaç Barajı mesire yeri olarak kullanılmaktadır. Yapılan kanallar ile Onaç Barajı Bucak ovasının sulanmasında da kullanılmaktadır. Eski

Türkiye haritalarında görülen Kestel Gölü kurutulmuş olup ortaya çıkan alanlar tarım arazisi olarak kullanılmaktadır.

Bucak'ın içinde bulunduğu yöre tarihi süreç içerisinde Bizans, Selçuklu ve Osmanlı hâkimiyetinde kalmıştır. Günümüzde, Bucak ve çevresinde bu medeniyetlerin kültür izlerine rastlamak mümkündür. İlçede, Selçuklular Dönemine ait, II. Gıyasettin Keyhüsrev tarafından 1237–1246 yılları arasında yaptırılan Susuz Hanı bulunmaktadır. Ayrıca İncirhan, Kremna, Milyos, Comena, Contrula gibi tarihi eser ve kalıntılar da bulunmaktadır.

Bucak ilçesi ekonomik yapı anlamında incelenirse gelişmenin ağırlıklı olarak tarımdan sanayiye doğru kaydığını görmek mümkündür. Bu bağlamda Kestel Gölünün kurutulup kontrol altına alınmasından sonra verimli bir tarım alanına sahip olan ilçede tarımla beraber sanayi de gelişmeye başlamıştır. Virjinya tipi tütün Türkiye'de yalnızca bu yörede yetişmektedir. Diğer taraftan ilçe ekonomisinde nakliyecilik de önemli yer tutmaktadır.

T. C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

Öğrencinin	Adı Soyadı	Mehmet Harun TOPAY
	Numarası	085215021007
	Ana Bilim / Bilim Dalı	Ortaöğretim Sosyal Alanlar Eğitimi Ana Bilim Dalı Coğrafya Eğitimi Bilim Dalı
	Programı	Tezli Yüksek Lisans ☒ Doktora ☐
	Tez Danışmanı	Yrd. Doç. Dr. Recep BOZYİĞİT
	Tezin İngilizce Adı	THE HUMAN AND ECONOMICAL GEOGRAPHY FEATURES OF BUCAK (BURDUR)

ABSTRACT

Bucak Province is located on the Antalya-Burdur highway. The Antalya-Isparta (Dereboğazi) highway built in 1995, also, is only 35 kms away from the province. The area of the province is 1.436s kms. Sütçüler province of Isparta is in the east and Antalya is in the south of the province. Çeltikçi and Ağlasun Provinces and Burdur County surround the village from the west and the north. Bucak Province is only 44 kms away from Burdur, 70kms away from Isparta, and 80kms away from Antalya. The province is only 40 minutes far from the train station (Burdur) and it takes only an hour to get the nearest airport (Antalya-Burdur-Isparta) and sea route (Antalya) from the province.

Bucak Province is located at 37 and 38 degrees north of the equator and 30 and 31 degrees east of the Prime Meridian. The height above sea level of the province county is 850ms and the average altitude is 1200ms. The summit of the Katrancık Mountain (Kestel) measures 2336ms is the highest point of the area. Karacaören I, Karacaören II and Kargı Dams are on the Aksu River which springs in Isparta and flows through the province. Constructed in 2006, Onaç Dam is used as a promenade. The water channels being constructed now will be used for the irrigation of the plain in Bucak in a short time. As we could only see in old Turkey maps, the

Lake Kestel, was dehydrated and the land beneath the lake bottom is used as farmland.

The area has been occupied and ruled throughout the history by the Byzantines, Seljuqs and Ottoman. Today, the cultural remains of these civilizations could be seen in the province. The Susuz Inn, built by Gıyaseddin Keyhusrev II between the years 1237 and 1246 during the Seljuqs dominance in the province, is located in Bucak. Moreover, such historical and valuable remains as İncirhan, Kremna, Milyos, Comena and Contrula are in the region.

The economical development of the province has changed from agricultural economy to more industrial economy. In this context, the dehydration of the Lake Kestel and use of the land for farmland also affected the industrial development of the province. The Virginia Tobacco is cultivated only in this region of Turkey. Moreover, shipping business holds an importance place in the development of the economy in the region.

İÇİNDEKİLER

BİLİMSEL ETİK SAYFASI	i
YÜKSEK LİSANS TEZİ KABUL FORMU	ii
ÖNSÖZ	iii
ÖZET	v
ABSTRACT	vii
İÇİNDEKİLER	ix
KISALTMALAR	xii
TABLolar LİSTESİ	xiii
ŞEKİLLER LİSTESİ	xiv
FOTOĞRAFLAR LİSTESİ	xv
GİRİŞ	1
BİRİNCİ BÖLÜM	
1. BUCAK'IN FİZİKİ COĞRAFYA ÖZELLİKLERİ	4
1.1. JEOLojİK ÖZELLİKLER	4
1.2. JEOMORFOLOJİK ÖZELLİKLER.....	7
1.3. İKLİM ÖZELLİKLERİ	9
1.4. HİDROGRAFİK ÖZELLİKLER	9
1.5. TOPRAK ÖZELLİKLERİ	16
1.6. BİTKİ ÖRTÜSÜ ÖZELLİKLERİ.....	16
İKİNCİ BÖLÜM	
2. BEŞERİ COĞRAFYA ÖZELLİKLERİ	18
2.1. Nüfus.....	18
2.1.1. Nüfusun Gelişimi	18

2.1.2 Cinsiyet ve Yaş Yapısı.....	25
2.1.3. Nüfusun Eğitim Durumu.....	28
2.1.4. Nüfusun Sağlık Durumu.....	34
2.1.5. Göçler.....	36
3.1.6. Nüfus Yoğunluğu.....	38
2.2. Yerleşme	41
2.2.1. Yerleşmenin Tarihi Gelişimi.....	41
2.2.2. Yerleşme Şekilleri.....	45
2.2.2.1. Kırsal Yerleşmeler.....	45
2.2.2.2. Kentsel yerleşmeler	48

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. EKONOMİK COĞRAFYA ÖZELLİKLERİ	50
3.1. TARIM.....	50
3.2. HAYVANCILIK	51
3.2.1. Büyükbaş Hayvancılık	52
3.2.2. Küçükbaş Hayvancılık	52
3.2.3. Balıkçılık	52
3.2.4. Arıcılık	53
3.3. SANAYİ FAALİYETLERİ	53
3.4. ORMANCILIK.....	59
3.5. ULAŞIM HİZMETLERİ	60
3.6. TURİZM POTANSİYELİ VE FAALİYETLERİ.....	64
3.7. TİCARET.....	68

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4. ÇEVRE SORUNLARI	72
4.1. Bölgesel Çevre Sorunları:	72
4.1.1 Bucak Ovası.....	72
4.1.2 Bucak Ormanları.....	73
4.2. Mahalli Çevre Sorunları:.....	74
4.2.1.Düzensiz ve Plansız Yapılaşma;.....	74
4.2.2. Hava Kirliliği ve Katı Atıklar.....	75
4.2.3. Kent İçi Ahırlar ve Hayvan Varlığı	75
SONUÇ VE ÖNERİLER	76
KAYNAKLAR	80
FOTOĞRAFLAR.....	82
ÖZGEÇMİŞ.....	89

KISALTMALAR

DİE: Devlet İstatistik Enstitüsü

DMİ: Devlet Meteoroloji İşleri

DPT: Devlet Planlama Teşkilatı

DSİ: Devlet Su İşleri

HES: Hidroelektrik Santral

İ.Ö.O: İlköğretim Okulu

MEB: Milli Eğitim Bakanlığı

MTA: Maden Tetkik Arama Enstitüsü

OSB: Organize Sanayi Bölgesi

SBS: Seviye Belirleme Sınavı

SEKA: Türkiye Selüloz ve Kâğıt Fabrikaları A.Ş.

TÜİK: Türkiye İstatistik Kurumu

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1. Bucak'ın Aylara Göre Yıllık Ortalama Sıcaklık ve Yağış Değerleri (1975–1999)	9
Tablo 2. Bucak'ın Aylara Göre Yıllık Ortalama Sıcaklık ve Yağış Değerleri (1975–1999)	11
Tablo 3. Bucak'ta Yağış Miktarına Mevsimlere Göre Dağılımı	11
Tablo 4. Bucak'ın Aylara Göre Ortalama Bulutluluk Dağılımı (0–10)	12
Tablo 5. Bucak'ın Aylara Göre Sisli Dolulu, Kırğılı ve Orajlı Günler Sayısı (1975–1999)	13
Tablo 6 Bucak İlçesinin Nüfus Gelişimi (1927-2010).....	19
Tablo 7. Bucak İlçesinde Kır ve Kent Nüfusunun Gelişimi.....	24
Tablo 8. Bucak Kent Nüfusunun Yaş Gruplarına Göre Dağılışı (2010)	27
Tablo 9. Bucak'ın Okuma yazma durumu, cinsiyet ve yaş grubuna göre dağılımı	29
Tablo 10. Bucak Kentinde İlköğretim Okullarındaki Öğrenci, Öğretmen ve Derslik Sayıları (2010-2011)	31
Tablo 11. Bucak Kentinde Orta Öğretim Okulların Açılış tarihleri, Öğrenci, Öğretmen ve Derslik Sayıları (2010–2011)	32
Tablo 12. Bucaktaki Sağlık Kuruluşlarında Bulunan, Doktor, Hemşire, Yatak, Ebe Sayıları ve Yoğunluk Oranları (2011)	36
Tablo 13. Bucakta Büyük Sanayi Kuruluşlarında Çalışan İş Gücünün Cinsiyete Göre Dağılımı	56
Tablo 14. Bucak'a Bağlı Kırsal Yerleşmelerin Bucak Kenti ve Burdur'a Uzaklıkları	61

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: Bucak İlçesinin(Burdur) Lokasyon Haritası.....	1
Şekil 2: Bucak İlçesinin Jeoloji Haritası (MTA'nın 1/500.000 Ölçekli Haritasından Yararlanılmıştır)	6
Şekil 3: Bucak İlçesinin Topografya Haritası (HGK'nın 1/100.000 Ölçekli Türkiye Topografya Haritasından Yararlanılmıştır.).....	8
Şekil 4: Bucak İlçesinin Ortalama Sıcaklık Değerlerinin Aylara Göre Dağılımı.....	10
Şekil 5: Bucak İlçesinde Ortalama Yağışın Mevsimlere Göre Dağılımı.....	11
Şekil 6: Bucak İlçesinin Hidrografya Haritası (HGK'nın 1/100.000 Ölçekli Türkiye Topografya Haritasından Yararlanılmıştır).....	14
Şekil 7: Bucak İlçesinin Nüfus Grafiği (2010)	27
Şekil 8: Bucak İlçesinin Nüfus Yoğunluğu Haritası (HGK'nın 1/100.000 Ölçekli Türkiye Topografya Haritasından Yararlanılmıştır.).....	40
Şekil 9: Bucak İlçesinin Yerleşme Haritası (HGK'nın 1/100.000 Ölçekli Türkiye Topografya Haritasından Yararlanılmıştır.).....	46
Şekil 10: Bucak İlçesinde Büyük Sanayi Kuruluşlarında Çalışan İş Gücünün Cinsiyete Göre Dağılımı.....	56
Şekil 11: Bucak İlçesinin Ulaşım Haritası (HGK'nın 1/100.000 Ölçekli Türkiye Topografya Haritasından Yararlanılmıştır.).....	63
Şekil 12: Bucak İlçesinin Turizm Değerleri Haritası (HGK'nın 1/100.000 Ölçekli Türkiye Topografya Haritasından Yararlanılmıştır.).....	67

FOTOĞRAFLAR LİSTESİ

Foto 1. Bucak Şehir Merkezinin Güneybatısından Görünüşü	82
Foto 2. İlçe Merkezinden Bir Görünüş	82
Foto 3. İlçe Merkezindeki M. Akif Ersoy Üniversitesi Uygulamalı Teknoloji ve İşletmecilik Yüksekokulu	83
Foto 4. İlçe Merkezindeki Cumhuriyet İlköğretim Okulu.....	83
Foto 5. Aksu Çayı Üzerinde Kurulmuş Olan Karacaören Barajı	84
Foto 6. Doğal Bitki Örtüsünden Bir Görünüş	84
Foto 7. Selçuklulardan Kalma İncirhan Giriş Kapısı	85
Foto 8. İlçe Merkezindeki Hacısarı Sarnıcı	85
Foto 9. İlçede Bulunan Mermer Ocaklarından Bir görünüş	86
Foto 10. İlçenin Sanayi Sitesinden Bir Görünüş	86
Foto 11. Örtüsüz Tarım Yapan Yöre İnsanı	87
Foto 12. İlçenin Tarım Etkinliklerinden Biri Olan Seracılık.....	87
Foto 13. Araştırma Sahasındaki Geleneksel Evlerden Bir Görünüş.....	88
Foto 14. Modern Betonarme Meskenlerinden Bir Görünüş.....	88

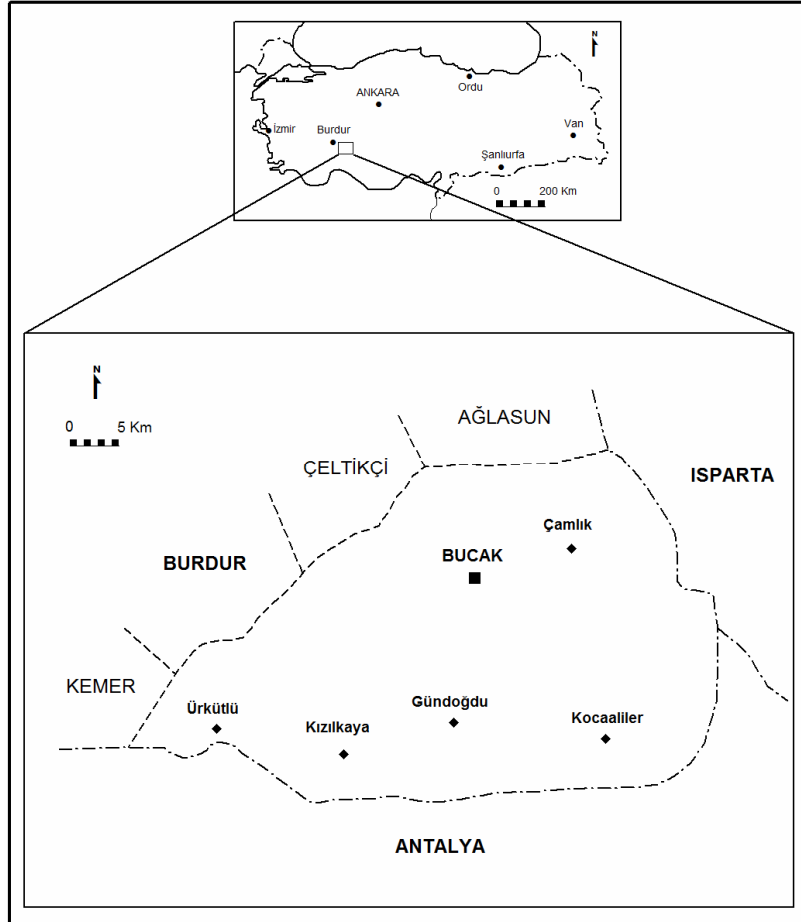
GİRİŞ

1. ARAŞTIRMA SAHASININ COĞRAFİ KONUMU VE SINIRLARI

Akdeniz Bölgesinin Antalya bölümünde yer alan Bucak, Burdur iline bağlı çevresinin gelişmiş bir ilçesidir 30–31 doğu meridyenleri ile 37–38 kuzey paralelleri arasında yer almakta; Yüzölçümü ise 1436 km²'dir. Burdur – Antalya karayolu üzerinde yer alan ilçe merkezinin Burdur'a uzaklığı 44 km, Antalya'ya olan uzaklığı ise 80 km' dir.

İlçenin topraklarını kuzeybatıdan Burdur merkez ilçesi, batıdan Kemer, kuzeyinden Çeltikçi ve Ağlasun ilçeleri, kuzeydoğusundan Isparta merkez ilçesi, doğusundan Isparta İlinin Sütçüler İlçesi, Güneyden Antalya İli, Batıdan Burdur Merkez İlçesi ve Kemer İlçesi, güneyinden ise Antalya'nın Korkuteli ilçesi çevrelemektedir (Şekil-1).

Şekil 1: (Burdur) Bucak İlçesinin Lokasyon Haritası

2. ARAŞTIRMANIN AMACI

Bu çalışma (Burdur) Bucak ilçesinin; ilçe merkezini, kasaba ve köylerinin tamamını içine almaktadır. İlçe coğrafi açıdan zengin bir potansiyel ortaya koyar. İlçe fiziki, beşeri ve ekonomik coğrafya açısından büyük bir zenginliğe sahiptir. İlçede araştırılması gereken en önemli coğrafya konuları olarak; yerleşme, kentleşme ve turizm dikkati çekmektedir. Bu konularla alakalı olarak ilçenin geneline yönelik bir coğrafya araştırmasının yapılmamış olması bu çalışmanın önemini ortaya koymaktadır.

Bu araştırmanın amacı; kasabalarıyla beraber Bucak'ın coğrafi özelliklerini ana hatlarıyla ortaya koymaktır. Bu çalışma kapsamında ilin jeolojik, jeomorfolojik, toprak, iklim, bitki örtüsü, nüfus, yerleşme ve turizm özellikleri ortaya konulmaya çalışılmıştır. Çalışmanın bir başka amacı ise; ilçenin değişik coğrafi ve sosyo-ekonomik problemlerinin ne olduklarını ortaya koyarak bu problemlerin ortadan kaldırılmasında coğrafi kaynaklardan nasıl yararlanılması gerektiği hususunda yol göstermeye çalışmaktır.

3. MATERYAL VE METOT

Öncelikle Bucak'la ilgili olarak daha önceden yapılmış olan bazı çalışmalar incelenmiştir. İlçenin “topografya, hidrografya, yerleşme, ulaşım ve turizm varlıkları” haritaları hazırlanırken Harita Genel Komutanlığı'nın (HGK) 1/100.000'lik topografya haritalarının “M24, M25, N24, N25” paftalarından, MTA'nın 1/500 000 ölçekli jeoloji haritaların yararlanılmıştır. Haritaların çiziminde “MapInfo” yazılımı kullanılmıştır. Ayrıca, sahada farklı zamanlarda arazi çalışmaları yapılmıştır. Bu arazi çalışmaları esnasında; “ilçenin jeomorfolojik, beşeri, ekonomik, kırsal ve kentsel yerleşmeleriyle” alakalı incelemelerde bulunulmuştur. Bucak'ta arazi çalışması yapılırken aynı zamanda ilçenin; “sosyo-ekonomik, kentsel ve kırsal alanların sorunları” gibi konularla ilgili olarak bölgede yaşayan halkla mülakatlar yapılmıştır.

Bunların dışında eğitim, sağlık, tarım konularında ilçe ve il müdürlüklerinden istatistik verilerin elde edilme yolu tercih edilmiştir.

4. ÖNCEKİ ÇALIŞMALAR

Bucak ve yakın çevresi ile ilgili çalışmalar daha çok fiziki ve beşeri ve ekonomik coğrafya alanında yapılmıştır.

Konu (2000), “Oğuzdan Doğan Şehir BUCAK” adlı çalışma Bucak İlçesini bütün yönleriyle inceleyen bir çalışmadır. Çalışmanın içeriğinde Bucak’ın tüm coğrafi unsurlarının yanında tarihi, örf ve adetleri, yaşayış biçimleri gibi sosyolojik unsurlar da incelenmiştir. Çalışma yerel olarak basılmıştır.

Kurt (2000), “Batı Toros Polyeleri” adlı çalışmada Batı Toros Polyeleri detaylı bir şekilde incelenmiştir.

Arıbaş (2002), “Burdur İlinde Kültür Balıkçılığının Coğrafi Özellikleri” adlı çalışmada Burdur ve çevresinde yapılan ekonomik bir faaliyet olan kültür balıkçılığının coğrafi özelliklerini incelemiştir.

Yılmaz (2002), “Burdur İlinde Nüfus Hareketleri” adlı çalışmada Burdur ilinin nüfus hareketleri üzerinde durulmuştur.

Atayeter (2005), “ Aksu Çayı Havzası’nın Jeomorfolojisi” adlı çalışmasında Aksu Çayı Havzasının Jeomorfolojisi üzerinde ağırlıklı durarak, bütün havzanın fiziki unsurlarını incelemiştir (İklim, jeoloji, hidrografya, bitki, toprak).

Arıbaş-Demirkaya (2005), “Melli Yöresi’nin (Bucak) Beşeri ve Ekonomik Coğrafyası” adlı çalışmada Melli Yöresinin (Bucak) beşeri ve ekonomik coğrafyası hakkında araştırma yapılmıştır.

Bozyiğit (2005), “ Seydişehir (Konya) İlçesi’nin Beşeri ve Ekonomik Coğrafyası” adlı çalışmada Seydişehir ilçesinin beşeri ve ekonomik coğrafya özellikleri çalışılmıştır.

Arıbaş (2007), Bucak’ın Kent Coğrafyası” adlı çalışmada Bucak ilçesinin kent coğrafyası çalışılmıştır. Kentin kısaca fiziki coğrafyasına değinilmiş ve daha sonrada kentsel fonksiyonlar üzerinde durulmuştur(nüfus, ulaşım, eğitim, sağlık, ticaret, sanayi, turizm).

Arıbaş-Öcal (2007), “Bucak İlçesinin Nüfusu Coğrafyası” adlı çalışmada Bucak ilçesinin nüfusunun artış oranı, yaş ve cinsiyet yapısı, eğitim durumu, sağlık durumu gibi beşeri özelliklerini araştırmıştır.

BİRİNCİ BÖLÜM

1. BUCAK'IN FİZİKİ COĞRAFYA ÖZELLİKLERİ

Bucak ilçesi fiziki coğrafya açısından bünyesinde birçok farklılıklar barındırmaktadır. Sahanın jeomorfolojik özellikleri, jeolojik yapısı, hidrolojik ve bitkisel zenginliği bu farklılıkların ana unsurlarını oluşturmaktadır. Bu kadar çok zenginliğe sahip olan sahanın fiziki coğrafya özelliklerinden burada geniş olarak bahsetmek mümkün olmasa da ana hatlarıyla aşağıda değinilmiştir.

1.1. JEOLJİK ÖZELLİKLER

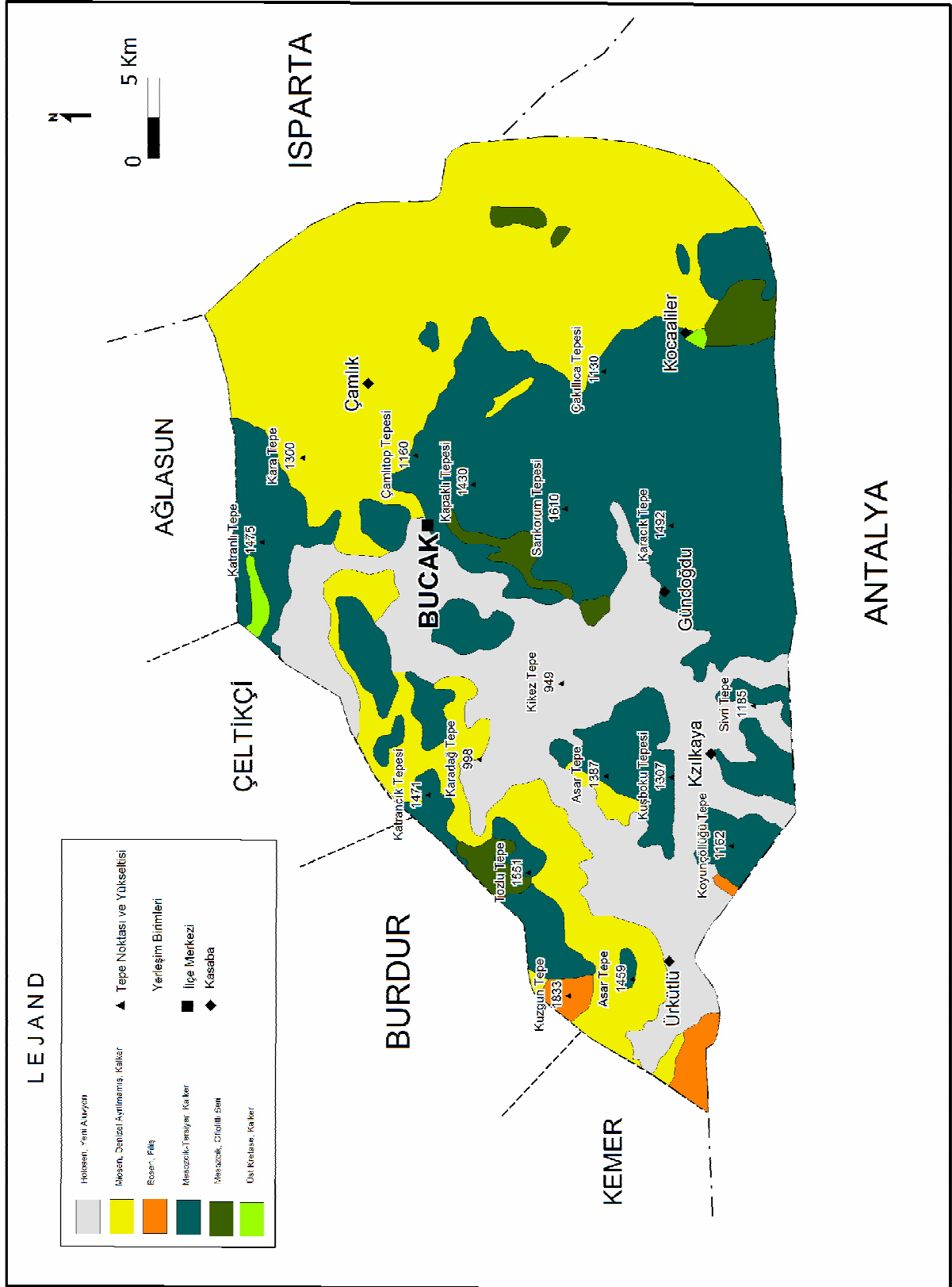
İlçe merkezinin topografya yapısı içinde aslında üç önemli jeolojik birimden bahsedilebilir. Bunlardan ilki kentin yerleştiği, Kuvaterner yaşlı alüvyonal saha, diğeri kentin kuzeyinde Högez tepe ve güneyindeki Sivri tepenin jeolojisini oluşturan, Jura-Üst Kratese yaşlı neritik kalkerlerden oluşan bir formasyon bulunmaktadır. Diğer bir formasyon da kentin doğusunda, Beşkonak köyü karayolu çevresinde yer alan Alt miosen yaşlı, kumtaşı, kıltaşı ve silt taşıdan oluşan birimlerdir. Bu birimler dışında kentin kuzeybatısında Likya napları üyesi Orta Eosen yaşlı, kumtaşı, kil taşı ve silt taşı oluşturan birim dar bir alanda mostra verir. Bu formasyonun batısında Likya naplarına ait miosen yaşlı ofiyolitli melanj ve olistostromdan oluşan kayaçlar vardır. Bu birimden sonra Orta Triyas-Jura yaşlı rekristalize kalker, kalker ve dolomitik kayaçlardan oluşan bir formasyon vardır. Kentin doğusunda ilçenin ekonomik yaşantısına büyük katkı sağlayan, Kuvaterner yaşlı traverten sahaları bulunmaktadır.

İlçenin güneyi ve güney doğusu mezozoik yaşlı Neritik kalkerler yer alır. Bu yapı üzerinde karstik erime süreçleri sonucu gelişen polye, uvala ve dolinler yerleşim alanları ve tarım sahaları olarak kullanılmaktadır. Bu formasyonun altında ofiyolitik kayaçlar mostra vermektedir. Aksu çayı vadisi boyunca, Çamlık ile Kargı köyleri arasında genellikle Miyosen yaşlı kumtaşı, kıltaşı, silttaşı ve konglomeralardan oluşan formasyonlar bulunur (Şenel,1997,11-33). Bu kayaçlar, Aksu çayı ve kolları dereler tarafından aşındırılarak nispeten dalgalı bir topografya oluşmuş ve derelerin vadilerini genişlettikleri yerlere köy ve mahalleler hatta çiftlik yerleşmeleri kurulmuştur (Şekil-2).

Kestel Havzası Polyeleri içerisinde Beydağları otoktonunu temsil eden eski litolojik birim, Orta-Üst Trias yaşlı Kuyubaşı Dolomiti adı verilen formasyondur. Formasyon, masif orta-kalın tabakalı, gri renkli, sık çözünme boşluklu dolomitlerden

teşekkül etmektedir. Kestel Havzası'nın doğusunda, Kuyubaşı köyünün yer aldığı küçük karstik depresyonun çevresinde ince şeritler halinde mostra vermektedir (Kurt, 2000, 169) .

Şekil 2: Bucak'ın Jeoloji Haritası (MTA'nın 1/500.000 Ölçekli Haritasından Yararlanılmıştır)

1.2. JEOMORFOLOJİK ÖZELLİKLER

Thetys Denizi'nin değişimi çerçevesinde Türkiye rölyefinin ana hatlarının belirlediği bir vakıadır. Bu çerçevede içinde Kestel Havzası Polyeleri'nin de bulunduğu Batı Toros Dağları, özellikle Alp Orojenezi ve onu takip eden epirojenik stildeki genç tektonik hareketler, dağlık sahaların daha belirgin hale gelmesinde büyük rol oynamışlardır (Kurt, 2000, 175) .

Bucak ilçe merkezi, Kestel polye sisteminin kuzeydoğusunda ovalık bir sahada kurulmuştur, ilçenin yerleşimi yaklaşık 800 m'lik yükseltide yer alır. İlçenin kuruluş yerinin yapısı kabaca üçgene benzetilebilir. Doğuda, Sivri ve Boyalıca tepe eteklerinden kuzey ve güney de karstik erime sonucu genişlik kazanan ova, Burdur Antalya karayolunu geçtikten sonra batıda, İncirhan güneyine kadar ulaşır. İlçenin güneybatısında yer alan Aladağ (1169 m) humu, bir duvar gibi kentin bu yöne doğru genişlemesini de engelleyerek durur. Kent güneye doğru Aladağ humu ile doğuda Tepebaşı Tepe (1230 m) arasında daralarak adeta bir boğaz görüntüsü alır ve Susuz köyü yakınlarında kent merkezi sınırı biter. Kuzeye doğru, Kocataş Tepe (1135 m) ve Högez Dağı (1258 m) eteklerinde topografya eğimli bir hal alır. Buradan Kocataş Tepe güneyinde Seydiköy'e kadar uzanır.

İlçenin güney batı kesiminde bulunan Asar Tepe (1387 m), Kuşboku Tepesi (1307 m), Kuzgun Tepe (1833 m), Koyunçöllüğü Tepe (1162 m) Ürkütlü beldesi etrafını sarmaktadır (Şekil-3).

Batı ve Orta Toroslarda eski akarsu yatakları ve özellikle senklinaller üzerine gelişmiş birkaç km genişlikte, birkaç km uzunlukta olan, uvala ve polyelerden oluşan geniş karstik çukurluklar bulunmaktadır Batı Toroslarda Antalya-Burdur arasında Kestel Polyesi ve polyeye bağlı Çeltikçi, Zivit, Bozova, Bademağacı ve Korkuteli polyelerinden ibaret geniş bir polye alanı bulunmaktadır. Esas itibariyle Kuzeydoğu-Güneybatı yönünde 60 km uzunlukta ve Doğu-Batı yönünde yer yer 15-20 km genişlikte bulunan polye sistemi kapalı bir havza oluşturmaktadır. Polyenin yerleşmeyi ve tarımı kolaylaştırıcı etkisi nüfusun bu sahalara toplanmasına yol açmıştır (Atalay,1982:270). Polye sistemindeki yerlerinden Bucak'a ulaşımın kolay olması, Hem Burdur'un Çeltikçi ilçesinden hem de Antalya'nın Korkuteli ve Elmalı ilçelerinden Bucak'la sosyal ekonomik bir bağın oluşmasına yol açmıştır.

1.3. İKLİM ÖZELLİKLERİ

İklim, günümüzde insanların birçok faaliyeti üzerinde etkili olan bir unsurdur. Tarım, hayvancılık, turizm, bitki örtüsü vb. gibi faaliyetler iklim şartlarının olumlu ve olumsuz koşullarından etkilenmektedir (Bozyiğit,2005).

Bucak İlçesinin iklim özelliklerinin ortaya konulmasında DMİ Genel Müdürlüğü'nün uzun yıllara ait rasatlarından faydalanılmıştır.

Bucak ilçesi, Akdeniz ikliminin etki alanında bulunmasına rağmen, hem yükselti hem de karasallık nedeniyle tipik Akdeniz iklim elemanlarının ortalamalarında bozulmalar meydana gelerek, karasal iklime geçişi gösteren özellikleri bulunmaktadır.

Bucak ilçesi meteoroloji istasyonun (1975–1999) verilerine göre, yıllık ortalama sıcaklık 13,9 °C'dir. Akdeniz ikliminin tipik özelliklerini yansıtan ve Bucak'ın güneyinde yer alan Antalya ilinde bu ortalama 18,5 °C'ye çıkar. Buna karşılık kentin 45 km kuzeyinde yer alan karasallığın ve yükseltinin nispeten sıcaklık ortalamaları üzerinde biraz daha etkili olduğu Burdur'da ise bu değerler 13,2 °C'ye kadar düşmektedir.

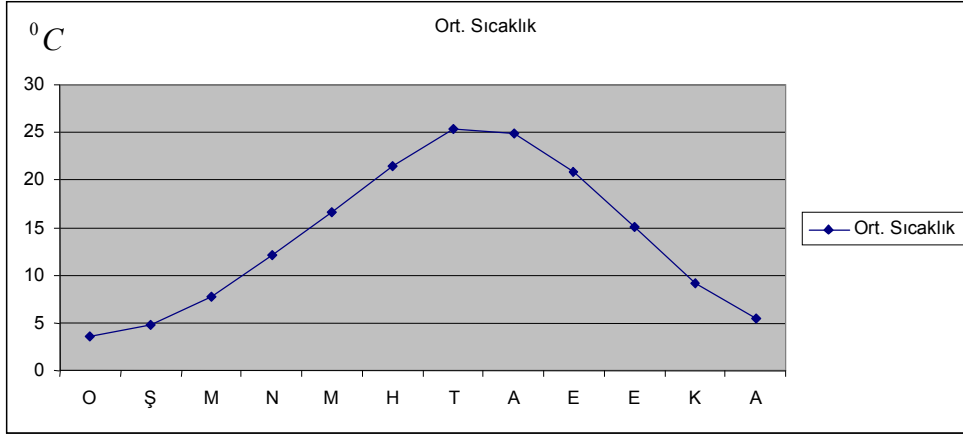
İlçenin sıcaklık ortalamalarının aylara göre dağılımı dikkate alındığında ortalama sıcaklık Temmuz ayında 25,4 °C ile, ortalama sıcaklık Ocak ayında 3,5 °C ile gerçekleşir (Tablo-1). Tabii ki her iki ay içinde sıcaklık amplitüdü ele alındığında sıcaklık farkının 21,9 °C olduğu görülür. Sıcaklık farkının nispeten yüksek çıkması Bucak'ın karasallıktan etkilendiğini gösterir (Şekil-5).

Tablo 1. Bucak'ın Aylara Göre Yıllık Ortalama Sıcaklık ve Yağış Değerleri (1975–1999)

Aylar	O	Ş	M	N	M	H	T	A	E	E	K	A	Yıllık
Ort. Sıcaklık	3,5	4,8	7,8	12,1	16,7	21,5	25,4	24,9	20,8	15,1	9,1	5,4	13,9
Ort. Yük. Sıc.	8,9	10,3	14,0	18,5	23,6	28,3	32,4	32,5	29,1	23,0	16,0	10,9	20,6
Ort. Düş. Sıc.	-0,8	0,3	2,4	6,0	10,0	14,3	18,1	17,6	13,3	8,3	3,6	1,3	7,9

Kaynak: DMİ Genel Müdürlüğü verilerinden alınmıştır.

Şekil 4: Bucak'ta Ortalama Sıcaklık Değerlerinin Aylara Göre Dağılımı(1975-1999)

İlçe'de ortalama yüksek sıcaklık verileri ele alındığında yıllık ortalama en yüksek sıcaklık 20,6 °C olarak gerçekleşmiştir. Ağustos ayında 32,5 °C ile ilçenin en yüksek ortalama sıcaklığı meydana gelirken, bu kategoride yine en düşük veri 8,9°C ile Ocak ayında yaşanmıştır. Bucak'ın ortalama düşük sıcaklık değerleri yıllık bazda 7,9 °C'lik bir ortalama sergiler. Ocak ayında -0,8°C ile en düşük ortalama meydana gelirken, Temmuz ayında ise 18,1 °C'lik ortalama düşük sıcaklık verileri tespit edilmiştir.

Bucak'ın yıllık ortalama yağış miktarı 679,8 mm'dir (Tablo 2). İlçenin yakın çevresindeki iki meteoroloji istasyonundan birisi olan Antalya'da ortalama yağış değerleri 1.068 mm olarak gerçekleşirken, Burdur'da 421,8 mm'dir. İlçe her ikisi arasında bir ortalamaya sahiptir. Yağış rejimi olarak tipik Akdeniz iklimi yağış rejimini yansıtmakla beraber, Mayıs ayında meydana gelen konveksiyonel yağışlar, Akdeniz yağış rejiminden bir miktar sapmayı da göstermektedir. Bununla birlikte kente en fazla yağış Ocak ayında 113,5 mm ile gerçekleşirken, en düşük veri 9,6 mm ile Ağustos ayında tespit edilmiştir.

Yağışlar Ocak ayından itibaren düşme eğilimindedir. Şubatta 95,6 mm, Martta 65,3, Nisan'da ise 50,7 mm'lik yağış miktarları meydana gelirken, Mayıs'ta konveksiyonel yağışlar nedeniyle küçük bir artış oluşur ve 56,3 mm'ye çıkar.(Tablo 2) Haziran'dan 36,5 mm ile başlamak üzere bütün Yaz mevsimi boyunca düşüş devam eder. Eylül'den itibaren bir nebze yağışlar artarak 20,5 mm'ye çıkar. Ekimde 46,7 mm olan bu değerler, Kasım'da 57,7 mm'ye çıkar. Aralık'ta ise neredeyse yağış tutarında iki katı oranında yükseliş meydana gelerek 112,6 mm'ye ulaşır.

Tablo 2. Bucak'ın Aylara Göre Yıllık Ortalama Sıcaklık ve Yağış Değerleri (1975–1999)

Aylar	O	Ş	M	N	M	H	T	A	E	E	K	A	Y.
Ort. Yağış	113,5	95,6	65,3	50,7	56,3	36,5	14,8	9,6	20,5	46,7	57,7	112,6	679,8
Ort Kar Yağ. Günler Say.	0,8	0,6	0,5	0,1	-	-	-	-	-	-	0,2	0,8	3,0
Ortalama Bağıl Nem	70	67	62	57	53	44	35	38	42	52	64	71	55

Kaynak: DMİ Genel Müdürlüğü verilerinden alınmıştır.

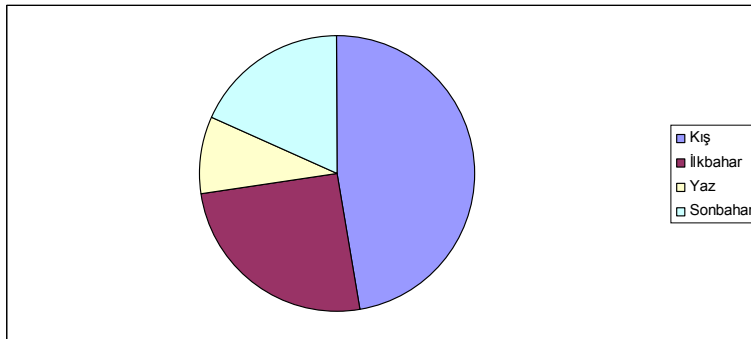
Yağışların mevsimlik dağılımında Tablo 3 ve Şekil 6'da görüldüğü gibi en fazla yağış % 47,3'lük oranla (321,7 mm) kış mevsimine tekabül etmektedir. İlkbahar ikinci sırada en fazla yağış alır ki, bu 172,3 mm % 25,3'lik bir orandır. Sonbahar % 18,4'lük oranla (124,9 mm) yağış tutarında üçüncü sıradadır. Kent açısından yağış konusunda sorunlu mevsim yazdır. Bu mevsimde toplam yağış sadece 60,9 mm'dir. Yaz mevsiminde çok az yağışın olması tarım faaliyetleri açısından su açığının fazla olmasına yol açmaktadır. Yörede yağış rejimi ve oranının bu özelliği yanı sıra su tutma kapasitesi zayıf olan karstik kayaçların varlığı da yaz mevsiminde su açığının şiddetini artırır (Tablo 3).

Tablo 3. Bucak'ta Yağış Miktarının Mevsimlere Göre Dağılımı

Mevsimler	Miktar (mm)	Oran (%)
Kış	321.7	47.3
İlkbahar	172.3	25.3
Yaz	60,9	9.0
Sonbahar	124,9	18.4
Toplam	679.8	100

Kaynak: DMİ Genel Müdürlüğü verilerinden alınmıştır.

Şekil 5: Bucak'ta Ortalama Yağışın Mevsimlere Göre Dağılımı

Bucak'ta kar yağışlı gün sayısı sadece 3 gündür (Tablo 2). Kentin bazı iklim elemanlarını karşılaştırdığımız, Antalya ilinde kar yağışı görülmezken, Burdur'da bu değer

6,3 güne çıkar. Kentte kar yağışı Kasım ayında yağmaya başlar. Bu ayda sadece 0,2 gün yağış gerçekleşmiş ve karla örtülü gün yaşanmamıştır. Bununla birlikte, Aralık ayında 0,8 güne çıkan kar yağışı, karın fazla yağması ve düşük sıcaklık gibi faktörler nedeniyle 1,3 gün ortalama karla örtülü gün sayısında artış yaşanmıştır. Ocak ayında da 0,8 gün kar yağışı gerçekleşirken, ortalama karla örtülü gün sayısı 2,2 güne çıkmıştır. Ortalama kar yağışlı gün sayısı Şubatta 0,6; Martta, 0,5 ve Nisanda ise 0,1 güne düşer. Kar yağışının yerde kalma ortalamasında da sırasıyla 1,4- 0,7 ve 0,1 gün olmak üzere azalmalar meydana gelir.

Kentte, ortalama bağıl nem oranı %55 olup, aylar itibariyle düzensiz bir dağılım göstermektedir (Tablo 2). Kentin denizden uzaklığı ve sıcaklık faktörüne bağlı olarak bağıl nem oranında değişiklik yaşanmaktadır. Buna göre bağıl nem oranı Aralık ayında %75 ile en yüksek değeri gösterirken Temmuz'da bu oran %35'e kadar düşmektedir

Bucak'ın ortalama bulutlu günler sayısı 3,6'dır. Bulutlu günlerin en fazla olduğu ay 5,2 ile Aralık, en düşük olduğu aylar ise 1,4'ük ortalama ile Temmuz ve Ağustos aylarıdır (Tablo 4). Bulutlu gün sayısının azlığı ilçede Seracılık faaliyetlerinin yapılmasına olanak sağlamaktadır. Kentin ortalama bulutlu gün sayısı ise 169,7'dir.

Tablo 4.Bucak İlçesi'nin Aylara Göre Ortalama Bulutluluk Dağılımı (0–10)

Aylar	O	Ş	M	N	M	H	T	A	E	E	K	A	Y
Ort. Bulutluluk	5,1	5,2	4,8	4,6	3,7	2,4	1,4	1,4	1,7	3,0	4,2	5,2	3,6

Kaynak: DMİ Genel Müdürlüğü verilerinden alınmıştır.

Bucak'ta aylara göre sisli günlere baktığımızda, ortalama sisli gün sayısı 12,1'dir. Aralık ayında 3,4, Ocak'ta ise 2,2 ve Şubatta ise 1,5 gün olmak üzere Kış mevsiminde toplam 7,1 gün sis görülür. Yine sonbahar mevsiminde Ekim ve Kasım ayları ile ilkbahar'da Mart, Nisan ve Mayıs aylarında sis görülebilmektedir. Sis, kış mevsiminde Antalya-Burdur karayolunda zaman zaman trafik sorunların yaşanmasına yol açmaktadır.

Kentte ortalama 2,5 dolulu gün yaşanmakta (Tablo 5) , özellikle ilkbahar mevsiminde görülen dolu başta meyve olmak üzere diğer tarım ürünlerine zarar vermektedir. Keza ortalama 29,8 günlük ortalama orajlı gün sayısı, en fazla 5,9 gün ile Mayıs ayında görülmektedir. Tabii ki oraj dönemlerinde kentte ve tarım sahalarında aşırı yağış tahribata yol açmaktadır. Bununla birlikte, Bucak'ta ortalama kırağılı gün sayısı, 30,1

gündür. Ekim ayı ile başlayan kırığılı gün sayısı Mayıs'a kadar devam eder ve Ocak ayında 7,9 gün ile en yüksek kırığılı gün sayısına ulaşılır (Tablo 5).

Tablo 5. Bucak İlçesi'nin Aylara Göre Sisli, Dolulu ve Orajlı Günler Sayısı (1975-1999)

Aylar	O	Ş	M	N	M	H	T	A	E	E	K	A	Y
Ort. Sisli Günler S.	2,2	1,5	0,7	1,0	0,3	0,2	-	-	0,0	0,9	1,9	3,4	12,1
Ort. Dolulu Günler S.	0,3	0,2	0,4	0,5	0,4	0,3	0,1	-	0,1	0,0	0,0	0,1	2,5
Ort. Kırığılı Günler S.	7,9	6,4	3,9	0,5	0,1	-	-	-	-	0,7	5,0	5,6	30,1
Ort. Orajlı Günler S.	0,9	1,3	1,4	2,9	5,2	4,9	2,9	2,4	2,7	2,7	1,3	1,2	29,8

Kaynak: DMİ Genel Müdürlüğü verilerinden alınmıştır.

İlçenin hâkim rüzgâr yönü, kuzeydoğudur. Ortalama kuvvetli rüzgârlı gün sayısı (rüzgâr kuvveti 6–7 bofor) 14,8'dir. Kuvvetli rüzgârlar en fazla 1,6 gün ile Temmuz ayında gerçekleşmektedir.

Erinç formülüne göre Bucak'ın indis değeri 33,6 olarak bulunmuştur. Bu indis değerine göre Bucak yarı nemli iklim grubuna girmektedir. Ayrıca Avcı'nın Thronthwaite'in su bilânçosu için yaptığı hesaplama da ise $C2B^12s2b^3$, yani yarı nemli, ikinci dereceden mezotermal, su noksanı yaz mevsiminde ve çok kuvvetli olan, deniz etkisine kısmen açık iklim tipi olduğu anlaşılmaktadır (Avcı, 1990: 42).

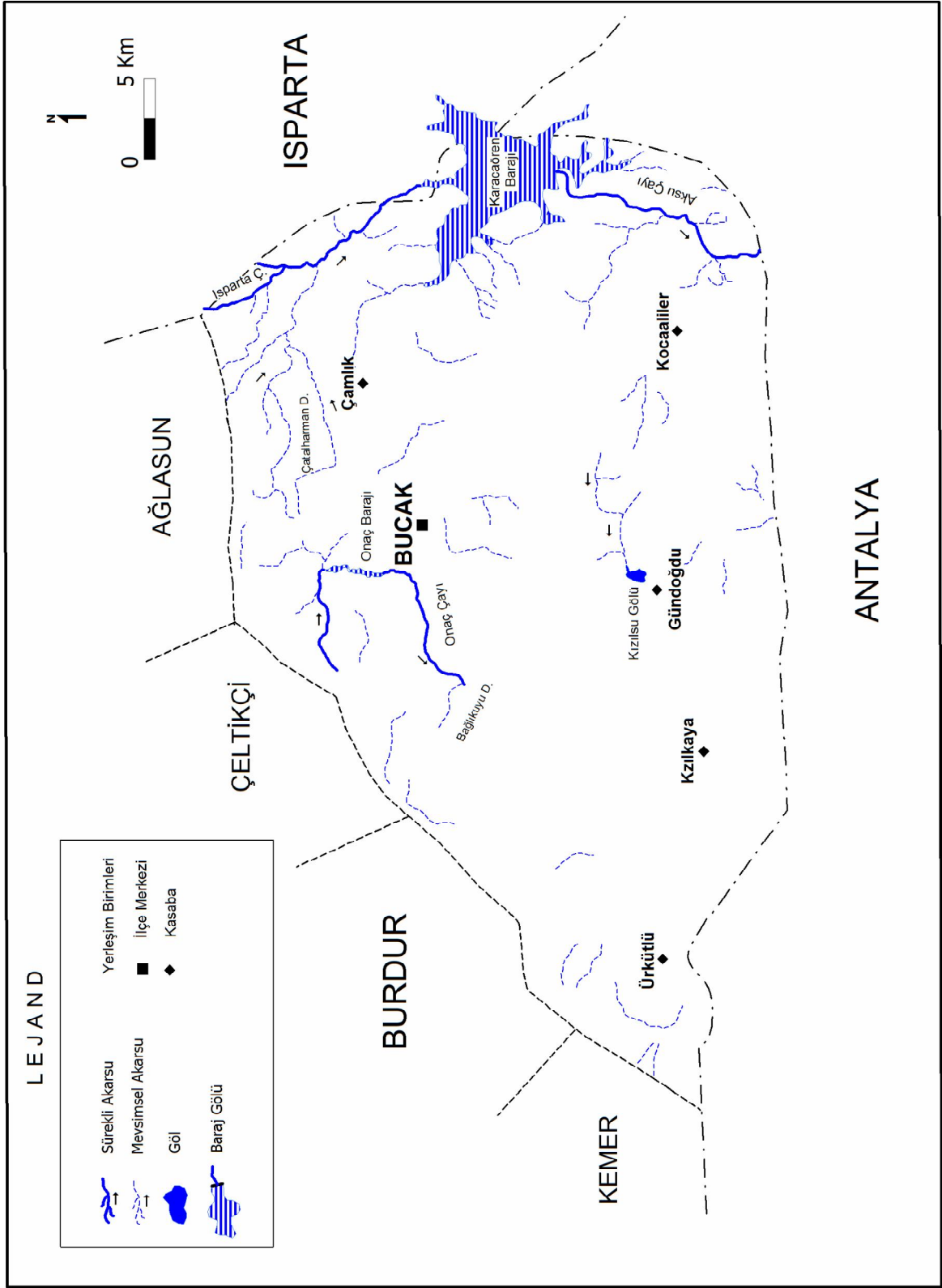
1.4. HİDROGRAFİK ÖZELLİKLER

Bucak'ın içinden ve çevresinden geçen iki akarsu bulunmaktadır. Bunlardan ilki kent içinden geçen Aykırıtça deresidir. Bu akarsu Bucak çevresindeki kaynaklardan suyunu almaktadır. Aykırıtça deresi DSİ tarafından 1980'de yapılan bir proje ile ıslah edilmiştir. Proje öncesinde akarsu zaman zaman feyezan taşkınlarına neden olarak yatak çevresindeki yerleşim ve tarım alanlarına zarar vermiştir. Bir diğer akarsu Onaç akarsuyudur. Bu akarsu yörenin su potansiyeli açısından oldukça önemlidir. Her şeyden önce buradaki en fazla su akıtan akarsudur, ikincisi de Kestel ovasının (gölünün) su kontrolü açısından önemi bulunmaktadır. Kestel gölünün en önemli su kaynaklarından birisini Onaç deresi oluşturur. Gölün kurutulmasından sonra buradaki su, açılan kanallar ile tarım sahalarına yönlendirilmeye çalışılmış, ancak zamanla Kestel'in büyük düdeni tıkanarak, tarım

arazilerinin, karayollarının sular altında kalmasına yol açmıştır. Aslında suyun bir miktar daha artması hem Antalya-Burdur karayolunu kapatabilecek hem de daha çok mermer işleme tesislerinin bulunduğu I. Organize Sanayi Bölgesi sular altında kalacaktır. Doğal olarak da yöre ekonomisinde ciddi kayıplar meydana gelebilecektir. Onaç deresi üzerinde 2006 yılında yapılan bir baraj ile Kestel gölünün yeniden meydana gelmesi engellenmeye çalışılmıştır. Bu baraj hem sulama hem de taşkınları önlemek için yapılmıştır. Onaç barajı vasıtasıyla Bucak ilçesindeki tarım arazileri ve İncirdere köyü arazileriyle birlikte yaklaşık olarak 1854 ha'lık arazi sulanacaktır. İlçenin yaklaşık olarak 35 km güneydoğusunda Aksu çayı üzerinde kurulan Karacören Barajı vardır (Şekil-4).

İlçenin karstik bir saha üzerinde kurulu olması bir sorun oluşturmaktadır. Sorun iki şekilde belirgindir. Bunlardan ilki, yağış rejiminin düzensizliğine bağlı olarak buharlaşma sonucu yaz mevsiminde su açığının meydana gelmesi ve diğeri karstik kayaların su tutma kapasitesinin azlığıdır. Bu nedenle su sıkıntısı görülür. Bucak kenti ve çevresinde tarım arazilerinde sulamalı tarımda sürekli yeraltı suları kullanılmıştır. Bu kullanım sonucu 1980 yılında yaklaşık 15 m'den çıkartılan sular, 2004 yılında 80 m'ye kadar inmiştir. Kent çevresinde karstik kaynaklar bulunmaktadır. Özellikle İncirhan'ın çevresinde karstik kaynak gür bir şekilde akmakta ve çevredeki tarım arazilerinin sulanmasında kullanılmaktadır.

Şekil 6: Bucak'ın Hidrografiya Haritası (HGK'nın 1/100.000 Ölçekli Türkiye Topografya Haritası)

1.5. TOPRAK ÖZELLİKLERİ

Bucak ilçe merkezinin toprak özellikleri içinde Zonal ve Azonal gruba ait topraklar bulunmaktadır. Kentin kuzeybatısında ve güney doğusundaki tepelik arazilerde Zonal toprak grubuna ait Kırmızı Akdeniz Toprakları, kuzeydoğu ve kuzeyde Kahverengi topraklar bulunmaktadır. Kentin yerleşim alanı ve kuzeye doğru Polye içinde Azonal toprak grubuna ait olan alüvyonal topraklar yer alır. Kentin batısı ve güneyinde kolüvyal topraklar dağılmaktadır.

İlçenin güney doğusunda bulunan Karacaören Barajı civarının hâkim toprak tipi zonal gruba ait kırmızı kahve renkli Akdeniz toprağıdır. Belören ve Çamlık köyleri arasında ise kahverengi orman toprakları yer almaktadır. Çamlık köyü ile Kızıllı köyleri arasında dar bir şerit halinde ve kuzeydoğu-güneybatı yönlü olarak uzanan ve azonal toprak tipine ait kolüvyal topraklar bulunur. Karacaören Barajının güney kısmında ise tuzlu ve alkali karakterdeki topraklar yaygındır. Bununla birlikte Aksu çayı çevresinde alüvyonal topraklar bulunmaktadır (Burdur ili arazi varlığı,1996).

1.6. BİTKİ ÖRTÜSÜ ÖZELLİKLERİ

Araştırma sahasının tipik Akdeniz ikliminden karasal iklime geçiş özelliğinde olması sahanın biyolojik canlılığını arttırmıştır. Ormanlar, bu biyolojik canlılığa hem bir korunak oluşturması, hem de doğrudan kendisinin potansiyel oluşturması bakımından sahanın en önemli zenginliğini ortaya koymaktadır.

Günümüzde kent alanlarındaki en önemli unsurlardan biri yeşil alanlardır. Çünkü yeşil alanlar kent insanının gün içinde dinlenebildiği ve iş hayatından kaynaklanan stresini atabildiği sahalardır. Bucak, önemli derecede orman varlığına sahip olması bakımından avantajlı da olsa, kent yerleşmelerinde herkesin kent içerisinde veya kentin hemen yakınında yararlanabileceği yeşil alanlara ihtiyaç duyulur. Bucak kenti çevresinde hâkim bitki örtüsü makiler olmakla beraber, orman örtüsü ile mübadele göstererek yayılmaktadır. Högez dağının batısından başlayan Karaçamlar, kentin doğusu ve güneyini de içine alarak geniş bir alan kaplar.

İlçenin güney doğusu, Karacaören Barajı etrafında ormanlık araziler oldukça geniş yer kaplar. Orman örtüsü genellikle kızılçam'dan (*Pinus brutia*) oluşur. Ancak

bununla birlikte Karlık dağları çevresinde Lübnan sediri (*Cedrus libani*) ve Toros göknarı (*Abies cilicica*) yayılış gösterir. Bu ağaçlar, yer yer Kocçaliler, Kızılseki çevresinde de görülmektedir. Bununla birlikte, 750 m. civarındaki vadi tabanlarında kızılçık (*Cornus mas*) yayılış gösterir. Vadi tabanları dışında orman altında dağınık olarak yer alan türler mazı meşesi (*Quercus infectoria* subsp. *Boisseri*), geyik dikenini (*Crataegus monogyna*) ve yaban gülü (*Rosa sp.*)'dür. Orman örtüsünün tahrip edildiği yerlerde ise makinin türce zenginleştiği yerler bulunur. Keçiboynuzu (*Ceratonia siliqua*), menengiç (*Pistacia terebinthus*), laden (*Myrtus communis*), kocayemiş (*Arbutus unedo*), sandal (*Arbutus andrachne*), kermez meşesi (*Quercus coccifera*), zakkum (*Nerium oleander*) tespah (*Styrax officinalis*), defne (*Laurus nobilis*) erguvan (*Cercis siliquastrum*) ve delice (*Olea europaea* var. *olester*) gibi türler bulunur (Avcı,1990:183–195).

İKİNCİ BÖLÜM

2. BEŞERİ COĞRAFYA ÖZELLİKLERİ

2.1. Nüfus

2.1.1. Nüfusun Gelişimi

Bucak ilçesinin nüfus gelişimine yönelik sağlıklı bilgiler Cumhuriyetin ilanından sonra 1927 yılı nüfus sayımı ile başlamakla beraber, fikir vermesi açısından Osmanlı Devleti sırasında 1892 yılına ait nüfus bilgilerinden söz etmekte fayda vardır.

Osmanlı devleti yönetiminde, Konya Sancağına bağlı olan ilçe, 1820 yılında Girmiyeye adı altında Teke sancağına, 1900 yılında da Oğuz Han adı ile Antalya'ya bağlanmıştır. Bucak'ın 1892 tarihli Konya Vilayeti Salnamesine göre Bucak ve diğer "nahiyelerin nüfusu ele alındığında; Bucak ilçesinin 1892'de 7 mahallesi olup ve 2 köy bağlıdır. Aynı tarihte kentte 736 hane, 2033 erkek ve 2064 kadın ve toplamda ise 4097 kişi bulunmaktadır. Ancak şuan Bucak'a bağlı bir kasaba yerleşmesi olan Melli-Millü'nün (Kocaaliler), 23 köyü 924 hane 2758 erkek, 2620 kadın ve toplamda ise 5378 kişilik nüfusu bulunmaktadır. Keza, Kızılkaya kasabasının nüfusu da Bucak'ın nüfusundan fazladır. Buna göre Kızılkaya'nın 4 Mahallesi, 11 köyü bulunurken 792 haneli, 2813 erkek ve 2335 kadın ve toplamda ise 4518 nüfusu bulunmaktadır.

Ayrıca, 1892'de Bucak merkezinde 14 mektep (ilkokul), 6 medrese, 13 mescit, 6 cami, 2 yağhane, 44 dükkân, 851 hane ve 13 çeşme ve sebil bulunmaktadır. Bucak'ta 1899 salnamesinde ise köy sayısı 9'a çıkmıştır. Bucak'ın ilçe olması Cumhuriyet sonrasına rastlar. Bucak'a 1926 tarihinde Antalya'nın Melli (Kocaaliler) ve Kızılkaya nahiyeleri bağlanarak ilçe yapılmıştır.

Tablo 6. Bucak İlçesinin nüfus gelişimi (1927-2010)

Sayım Yılı	Toplam Nüfus	Nüfus Artışı	Yıllık Artış (%)
1927	16024	-	-
1935	17858	1387	1,2
1940	19286	1428	1,0
1945	21510	2224	2,6
1950	24268	2758	1,0
1955	28779	4511	1,5
1960	31991	3212	2,5
1965	34068	2077	1,5
1970	40001	5993	3,8
1975	42781	2780	1,6
1980	45693	2912	1,5
1985	48472	2779	1,4
1990	54427	5955	2,7
1997	54487	60	0,1
2000	57950	3463	2,9
2010	61173	3223	0,5

Kaynak:TÜİK

Bucak'ın 1927 sayımına göre ilçe genelinde 7488 erkek ve 8536 kadın olmak üzere 16024 kişi yaşamaktadır (Tablo 6) . 1927'de kadın nüfusun fazlalığı dikkat çekicidir. Çünkü hem Birinci Dünya Savaşında hem de Kurtuluş Savaşında erkek nüfusun ölmesi, demografik yapıya da yansımıştır. Bu tarihlerde doğumlarda denge bulunmaktadır. 1927'de 2423 doğum gerçekleşmiş ve bunun 1201'i erkek çocuk, 1202'side kız çocuktur. Buna rağmen vefat olayı yüksektir. Aynı tarihte 672 erkek ve 972 kadın vefat etmiştir. İlçede 2196 nikâh gerçekleşirken sadece 69 boşanma olayı meydana gelmiştir.

Kentte nüfusun gelişim süreci 1997 yılı haricinde sürekli artış eğiliminde olmuştur. Bucak ilçesinin kır ve kent nüfusun da 1935'den itibaren dalgalı bir nüfus gelişim biçimi yaşanmıştır. Nüfus artış hızları dengeli olmamış sürekli artış ve azalışlar birbirini takip etmiştir. Nüfusun kır ve kente göre dağılım oranlarında hep Bucak kenti lehine nüfus gelişmiştir.

Bucak'ın yıllar itibariyle nüfusunun gelişim süreci değerlendirilmeden önce, kısaca 1990–2000 yılı arasında Burdur ve Bucak kent nüfuslarını karşılaştıralım. Bucak'ın nüfus artışı 1990–2000 yılları arası değerlendirildiğinde; Burdur merkezinden sonra en yüksek artış değerleri gerçekleşmiştir. Bu dönemde, Burdur genelinde nüfus % 0,7 oranında artarken Burdur merkez ilçesinde % 0,6 Bucak'ta ise % 0,5 oranında artış göstermiştir.

Bucak ilçe merkezi yerel yönetim ölçütü kapsamında belediye hizmetleri verme durumu dikkate alındığında "kentsel" yerleşimdir. Her hangi bir yerleşimin kent sayılabilmesi için ölçütlerden birisi de nüfustur. Nüfus için ölçüt ise Devlet İstatistik Enstitüsü verilerine göre 10000'dir. Bu rakama göre, Bucak'ın kent sayılabilmesi için 1965 nüfus sayımı temel alınmalıdır. Ancak, yerel yönetim ölçütü Bucak'ın kent sayılması için yeterlidir.

Bucak ilçesinin kentsel ve kırsal nüfus gelişimi incelendiğinde;1935–2006 yılları arasında kentsel nüfusun artışı kırsal nüfustan fazla olduğu dikkati çeker. Bu dönemler arasında; kırsal nüfus % 0,5 (% 0.49) oranında artarken, kentsel nüfus ise % 3 (% 2.96) oranında yükselmiştir. Eğer bu uzun yıllar ortalaması dikkate alınırsa Bucak her 23 yıl sonra iki katına çıkacaktır. Gerçekten'de Bucak kenti 20 ve 25 yıllık aralıklar ile nüfusu iki katını aşmıştır. Bunun ilk örneğini 1935 yılında 3974 olan nüfusu yaklaşık 25 yıl sonra 1960'da 8754'e ulaşmıştır. Aynı şekilde, 1960 yılında 8754 olan nüfus yaklaşık 20 yıl sonra 1980'de iki katını biraz geçerek 18852'ye yükselmiştir. Kentin 1980'den sonra nüfusu yaklaşık 26 sonra iki katına yakın bir rakam olan 32721'e çıkmıştır. Bucak'ın istatistikî verilerine 2006 yılında yaptığımız çalışmalar esnasında faaliyette olan ve olacak iş kollarını da dikkate aldığımızda kent, yıllık % 3'lük nüfus artış hızını koruyacak, hatta artış hızı daha yüksek gerçekleşebilecektir. Bu nedenle kentin, 2025'deki nüfusunun 65.000'den çok fazla olacağı rahatça söylenebilir.. Bu nüfus projeksiyonu, kente yatırım yapacak iş

adamlarını ilgilendirdiği gibi, belediye hizmetleri, trafik, okullaşma ve sağlık gibi birçok kamu kurum ve kuruluşunu da etkileyecek potansiyele sahiptir.

Bucak kentinin 1935'de 3974 olan nüfusu, 1940 yılında % 2,3 artarak 4386 kişiye çıkmıştır. Bu dönemde kırsal nüfus 13884'den 14900'e yükselerek, nüfus artış hızı % 1,7 oranında cereyan etmiştir. Bu dönemde, dikkati çeken bir özellik, nüfusun %22,2'si kentte yaşarken, kırdan yaşayan nüfusun %77,8'e sahip olduğu görülmektedir. Bucak kentinde nüfus artış hızı II. Dünya savaşım Türkiye'de açtığı sosyal ve ekonomik yaraya rağmen devam etmiştir. 1940–1945 yılları arasında kentin nüfusu %2,1 artarken, kırsal nüfus artışı biraz daha fazla gerçekleşerek % 2,7 olmuştur. Fakat II. Dünya savaşımın bitmesi sonucu, artık sürekli kent nüfusunun kır nüfusundan daha fazla arttığına şahit oluyoruz. Bucak kentinin 1945'de 4786 olan nüfusu 1950'de % 3,3 artarak 5509'a çıkmıştır. Ancak halen nüfusun kır-kent dağılımında, kır nüfusu % 77,3 ile öndedir. Bu sayım yılları arasında kır nüfusu 1940–1945 yılları arasındaki artış hızını koruyarak, 1945- 1950 yılları arasında da nüfus artış hızı % 2,7 olarak gerçekleşmiştir.

Türkiye'de 1950'li yıllar çok partili döneme geçiş ile birlikte II. Dünya Savaşımın bitmesinden sonra hem dünya da gerçekleşen finansal ve sosyal gelişmeler hem de bunların Türkiye'ye yansımaları sonuca ortaya çıkan refah dönemi, nüfusun gelişim seyrini de artış yönünde etkilemiştir. Örneğin bu artış; Bucak kentinde 1950–1955 yılları arasında % 5,1, 1955–1960 arasında ise % 5,8 gibi yüksek artış rakamları ile yansımıştır. Ancak aynı artış performansını kırsal nüfusu için söyleyemeyiz. Buna göre, 1950–1955 yılları arasında nüfus artış hızı % 3,7, 1955–1960 yılları arasında da azalarak % 1,3 oranında artmıştır. Yine bu dönemlerde, nüfusun kır kent dağılımında küçüğe olsa kent nüfusunun biraz artması, kırdan Bucak'a doğru nüfusun göç etmeye başladığını da göstermesi açısından önemlidir. Bucak kentinde nüfus artışı 1960–1965 yılları arasında yavaşlayarak % 3,3'e düşmüştür. Bu dönemde son kez kır nüfus artışı kent nüfus artışını geçmiştir.

Bucak'ın 1965'de nüfusu 10094'e çıkması, rakamsal olarak ta kent ölçütünü yerine getirmesi açısından dikkat çekicidir. 1965–1970 yılları arasında nüfus artışında tekrar bir yükseliş meydana gelerek, % 4,6'ya çıkmıştır. Bu sayım yılı aralığında kır nüfus artışında keskin bir düşüş meydana gelerek, 27104'den 27708'e çıkarak oransal olarak % 0,2 gibi küçük bir artış gerçekleşmiştir. Bu dönem kırdan Bucak'a göçünde hızlandığı hatta Antalya iline göçün yöneldiği bir evredir. Hatta kır nüfusundaki düşüş 1970–1975 yılları arasında

devam ederek % 0.01'lik bir gerileme görülmüştür. Bu periyotta kent nüfusu 12.293'den 15.090'a çıkarak % 4,8'lik bir yükseliş meydana gelmiştir.1975'de nüfusun yerleşmelere göre dağılımında kentin payı % 35,3 olmuştur.

Bununla birlikte ilçede hem kır hem de kent nüfusu 1975–1980 yılları arasında ikisinin de birlikte arttığı yıllar olmuştur. Bu dönemde başta tütün tarımı olmak üzere, Antalya-Burdur karayolunun meydana getirdiği yeni iş imkânları, sonucu nüfustaki artış belirginleşmiştir. Bu dönemde, Bucak kentinde artış oranı % 5,2, kırsal kesimde ise % 3,7 şeklinde gerçekleşmiştir.

Ancak 1980–1985 yılları arasında, kır-kent nüfus oranlarının da önemli oranda bir düşüş yaşanmıştır. Bunun başlıca nedeni; Antalya ilinde turizm, inşaat ve ticaret faaliyetlerinde yaşanan gelişmelerdir. Ancak nüfusun Antalya'ya yönelik göçü tesadüfî değildir, ilk önce Bucak'ın Osmanlı devleti ile birlikte ve yukarıda tarihçe de anlatıldığı gibi tarihsel yönü sürekli Antalya olmuştur. Bucaklılar hem Antalya'nın sosyal ve ekonomik yaşantısına alışıktır hem de bu kentte akrabaları bulunmaktadır. Bu nedenler dâhilinde, 1980–1985 yılları arasında Bucak kentinden Antalya'ya yaşanan göçler nedeniyle nüfus artış hızı düşük olmuş ve nüfus 18852'den 20507'ye çıkarak % 2 oranında artış gerçekleşmiştir. Kırsal nüfusta ise çok büyük oranda azalma meydana gelerek, % -3,5 oranında (1980'de 32429'den 27965'e) inerek, kırsal nüfusun 71 yıllık sayım tarihinin en fazla ikinci düşüş olayı gerçekleşmiştir. 1985 yılında ilçe de nüfusun % 42,3'i kentlerde, % 58,7'si de kırsal alanda yaşamaktadır.

1985'den sonra kırsal nüfusta genellikle nüfusun azalması sürmüştür, kent nüfusunda ise dalgalı bir artış devam etmiştir. Buna göre 1985–1990 nüfus sayım döneminde kentin nüfusu, Cumhuriyet tarihinin en yüksek artışı meydana gelerek, % 6,8'lik bir rakama ulaşılmıştır. Kentin küçük sanayi sitesinin Türkiye çapında gelişmesi, Mermerciliğin ekonomik niteliğinin belirginleşmesi, kentteki nüfus artış hızının etkilemiştir. Bunun yaraşıra, bir başka neden de 1989'da tamamlanan Karacaören barajının yapım çalışmalarının bitirilip su toplanması sonucu, Karacaören, Kızıllı, Elsazı köylerinden Bucak'a yaşanan göçlerin etkisi de nüfus artış hızının oransal artışında belirleyici olmuştur. 1985–1990 arasında nüfus hareketliliğinde yaşanan bir başka özelliğe; Bucak'a bağlı diğer kırsal yerleşmelerin, Bucak kentini ilk kademe göç yeri olarak tercih etmeleridir. Bununla birlikte Burdur'un Çeltikçi ve Ağlasun ilçelerinden de Bucak'a göç bu dönemde

artmıştır(Arıbaş ve Öcal, 2007:315-318). Aynı yıllar arasında kırsal nüfusta azalma devam ederek % -0,8'lik orana düşmüştür.

Kentte, 1990–1997 yılları arasında nüfusun gelişim süreci aslında ilginçtir. Çünkü 1997 yılında yapılan nüfus sayımında, nüfusu 2000'i geçen yerleşmelerin kasaba olacağına dair bilginin varlığı, Bucak kentinden nüfusun % 1,1 oranında azalmasına yol açarken, kırsal nüfusu da ise % 1,1 oranında artması sağlamıştır. Bucak kentinde nüfusun azalmasında yukarıdaki nedenler dışında bir kaç faktörün daha etkili olduğu görülür. Her şeyden önce bu dönem de Türkiye'de yaşanan ekonomik sorunlar sonucunda, Bucak'ta istihdam sahalarında daralmalar meydana gelmiş ve Antalya'ya yönelik ikinci bir göç dalgası oluşmuştur. Nüfusun azalmasını sağlayan bir başka faktörde; 23 Eylül 1995'de Isparta-Antalya arasında karayolu açılmasının olumsuz etkisinden bahsedilebilir. Bu alternatif karayolu ile birlikte Burdur-Antalya karayolunda araç sayısında ciddi azalmalar meydana gelmiş, küçük sanayi sitesinde esnafın iş hacminde meydana gelen daralmalar ile birlikte bu güzergâhta araçlara hizmet veren diğer işyerlerinin ekonomik açıdan zarara uğramış ve bu iş kollarında çalışan nüfusun genellikle Antalya iline göç etmesine ya da yeni iş sahalarına kaymalarına yol açmıştır.

1997 yılında nüfusun kır ve kentte göre dağılımında oransal denge meydana gelmiştir. Bu nüfusun % 50,3 kentte, % 49,7'si kırsal alanda yaşamaktadır. Bucak kentinin nüfus gelişiminde 1997–2000 yılları arasında artış yönündedir. 3 yıl gibi kısa bir sürede Kent nüfusu % 4,6 oranında artarak 25671'den 28833' yükselmiştir. Son olarak 2000–2006 yılları arasında Bucak kentinin nüfusu % 2,1 artmış ancak kırsal kesimde ise yüksek oranda nüfusta azalma meydana gelmiştir. Buna göre, kır nüfusu 29117'den 23217'ye düşerek nüfus % -3,7 oranında gerilemiştir. Bu gerilemede 2000–2001 yılları arasında ülkemizde meydana gelen ekonomik krizler sonucu, bütün tarımda üretim kısıtlamalarının meydana gelmesi, iş yerlerinin krizi bağlı olarak kapanması, insanları yeni ekonomik arayışlara itmiş sonuçta Antalya iline üçüncü göç dalgası meydana gelmiştir.

2010 adrese dayalı nüfus kayıt sistemine göre Bucak ilçesinde toplam 61.173 kişi yaşamaktadır (Tablo 6). Nüfusun % 61,57'si (37.667 kişi) kent merkezinde, % 13,56'sı (8.292 kişi) kasabalarda ve % 24,87'si (15,214 kişi) köylerde yaşamaktadır. Nüfusun % 49,82'sini erkekler, %50,18'ini ise kadınlar oluşturmaktadır.

Son on yılın nüfus artışında 2000 yılında ilçe merkezinin nüfusu 28.833 iken kır nüfusu 29.117'dir. 2010 yılında kent merkezindeki nüfus 37.677 iken kır nüfusu 23.506'dır. Son 10 yılda ilçe merkezinin nüfusu % 36 oranında artarken kır nüfusu % 20 oranında azalmıştır. Burada kırsaldan kente göçün yaşandığı görülmektedir (Tablo 7).

Tablo 7. Bucak İlçesinde Kır ve Kent Nüfusunun Gelişimi

Yıllar	Kır Nüfusu	%	Yıllık Artış	Kent Nüfusu	%	Yıllık Artış	Toplam
1927	-	-	-	-	-	-	16471
1935	13884	77,8	-	3974	22,2	-	17858
1940	14900	77,3	1,7	4386	22,7	2,3	19286
1945	16724	77,7	2,7	4786	22,3	2,1	21510
1950	18759	77,3	2,7	5509	22,7	3,3	24268
1955	21942	76,2	3,7	6837	23,8	5,1	28779
1960	23237	72,6	1,3	8754	27,4	5,8	31991
1965	27104	70,4	3,6	10094	29,6	3,3	34068
1970	27708	69,3	0,2	12293	30,7	4,6	40001
1975	27691	65,7	-0,01	15090	35,3	4,8	42781
1980	32429	59,8	3,7	18852	41,2	5,2	45693
1985	27965	58,7	-3,5	20507	42,3	2,0	48472
1990	27020	49,6	-0,8	27407	50,4	6,8	54427
1997	28816	49,7	1,1	25671	50,3	-1,1	54487
2000	29117	50,2	0,4	28883	49,8	4,6	57950
2010	23506	38,4	-1,9	37677	61,5	2,3	61173

Kaynak:TÜİK

2000 yılından itibaren ekonomide görülmeye başlanan iyileşme süreciyle birlikte Bucak kent merkezinde açılmaya başlanan sanayi tesisleri dolayısıyla bucak ilçesi kırsalından kent merkezine göç başlamıştır. Kent merkezinde yüksekokulların açılması,

öğrenci kontenjanlarının artması, öğrencilerin bir kısmının mezun olduktan sonra kentte iş bulup yerleşmeleri sonucunda kent merkezinin nüfusu artmaya başlamıştır.

Bunun yanında daha iyi imkânlarla kavuşmak amacıyla günümüzde hala Antalya'ya doğru göç olgusu yaşanmaktadır.

2.1.2 Cinsiyet ve Yaş Yapısı

Nüfusumuz cins bileşeninde, bir ülke geneli için kadın veya erkek nüfus miktar ve oranlarının yüksek olması, kesin demografik nedenlere bağlanamaz. Temel sorun, doğumlarla ilgilidir. Belli bir süre içinde doğan bebek sayısının çoğunlukla kız veya erkek çocuk olması, belli bir süre sonra nüfusun genel cins yapısını, kadın veya erkek nüfus fazlalığını etkiler. Bununla birlikte sosyal ve ekonomik olayların da nüfusun yaş ve cinsiyet yapısını belirlemede etkisi söz konusudur. Bir yerleşmenin nüfus yaş ve cinsiyet özelliklerinin bilinmesi birçok bakımdan önemlidir. Özellikle geleceğe yönelik planlamaların hazırlanmasında nüfusun yaş ve cinsiyetinin nasıl bir dağılım gösterdiği bilinmelidir. Çünkü farklı yaş ve cinsiyette olanların istek ve ihtiyaçları, potansiyelleri birbirinden farklıdır. Örneğin, bir yerde yaşayan nüfusun çoğunluğu çocuk yaşta ise orada yapılacak yatırım planları (programları) ile nüfusun çoğunluğunun yaşlılardan oluştuğu bir yer için yapılacak yatırım planları farklı olacaktır. Örneğin çocukların çoğunlukta olduğu bir yere öncelikle okul, iş imkânları veya spor tesisleri, yaşlıların olduğu bir yere huzur evleri veya dinlenme alanlarının yapımına öncelik verilmelidir. Nüfusun Cins Oranı; belli bir nüfus ortamında, 100 veya 1000 kadın başına düşen erkek sayısı şeklinde hesaplanmaktadır (Arıbaş, 2007: 49).

Bucak kentinin 1935–2006 yılları arasında 100 kadın başına düşen erkek sayısının da değişkenlik söz konusudur. 1935 yılında 100 kadına 87 erkek düşerken, 1940 yılında 86 ve 1945 yılında da 91 erkek düşmektedir. Bu yıllarda erkek sayısının azlığının iki nedeni vardır. Bunlardan birincisi; Osmanlı Devleti'nin son yıllarında yaşanan savaşlar sonrasında erkek nüfusun ölmesi, diğeri de; II. Dünya Savaşı ile erkek nüfusunun bir bölümünün askere alınması ile cinsiyet ve üreme kompozisyonunun bozulmasıdır.

1955 yılından itibaren erkek nüfusu lehine bir değişim söz konusudur. Örneğin 1955'de 100 kadın başına 94 erkek, 1960 tarihinde de 100 kadına 98 erkek düşer. Nüfusun cinsiyet bileşeninin de 1965 tarihi bir dönüm noktası olup 100 kadın başına 107 erkeğin isabet ettiği görülür. Erkek nüfusun fazlalığı 1970 ve 1975 nüfus sayım dönemlerinde de

devam etmektedir. Bu dönemler kentte ekonomik faaliyetlerin gelişme sürecine girdiği ve erkek iş gücüne ihtiyaç duyulduğu dönemlerdir. Bu nüfusun cinsiyet bileşenine erkek nüfusun fazlalığı olarak yansımıştır. 1980–2000 yılları arasında kadın başına düşen erkek sayısı 97 ile 99 arasında değişmektedir. 2006 yılında Bucak kentinde tekrar erkek nüfusun cinsiyet oranının 102'ye çıktığını görürüz. Bu dönemde Bucak kentinde sanayi faaliyetlerine meydana gelen gelişmeler yanı sıra, yatılı Orta Öğretim okulları ve Yüksek Öğretim okullarından gelen öğrencilerin % 70'inden fazlasının erkek olması da bu oranın artmasında etkilidir.

Bucak kentinin dar aralıklı nüfus piramidi ele alındığında erkek ve kadın nüfusun yaş gruplarına göre dağılımında farklılıklar vardır. Buna göre, 20–24 yaş grubundan başlayıp, 50–54 yaş dilimine kadar sürekli erkek nüfus fazlalığı dikkati çekmektedir. Bunun başlıca nedeni Bucak'a bağlı kırsal yerleşmeler ile Burdur ve Isparta'ya bağlı yerleşmelerden, buradaki sanayi tesislerinde çalışmak üzere nüfusun gelmesidir.

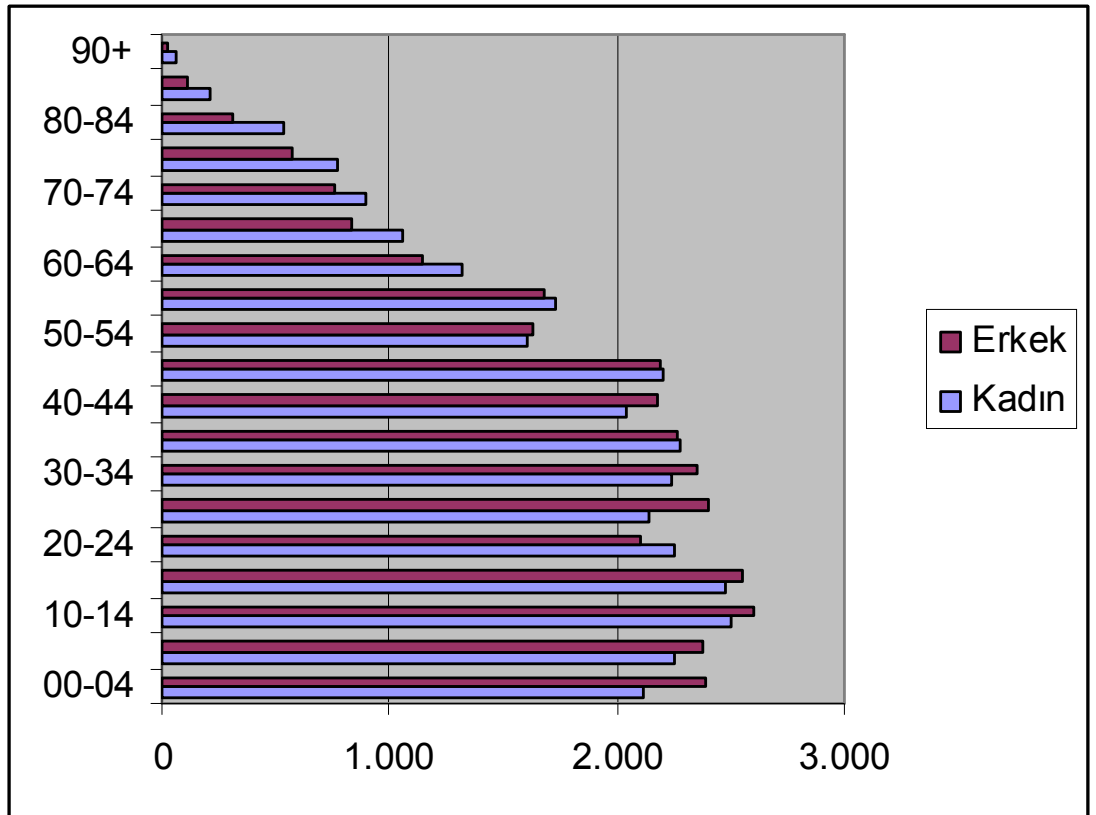
Dar aralıklı nüfus piramidinde erkek nüfusun en fazla olduğu yaş dilimi 25–29 yaş grubudur ve oran olarak % 9,5'lik bir paya sahiptir. Bu durum 1977 ile 1981 yıllarındaki doğum oranlarını yansıtmakla beraber, ana neden Bucak'a gelen iş gücünün fazlalığı ile alakalıdır. Kadın nüfusta ise en yüksek paylar iki yaş grubunda bulunmaktadır. 10–14 ve 30–34 yaş dilimlerinde nüfusun % 8,8'i yer alır. Bu verilerin fazlalığı doğum oranları ile açıklanabilir. Kentte Doğanay'ın ifadesini kuvvetlendiren, yani nüfusun, cinsiyete göre dağılımının ana nedeninin doğum olayı olduğuna dair tespiti doğrulanmaktadır. Bu verinin en güzel örneği 0–4 ve 5–9 yaş aralığında kendini göstermektedir. Erkek nüfus 0–4 yaş diliminde % 8,1 iken, kadın nüfus % 8,5'lik paya sahiptir. 5–9 yaş diliminde ise erkek nüfusun, genel nüfus içindeki oranı % 7,8 iken, kadın nüfusun ise % 7,3'dür. Buna göre 0–4 yaş diliminde kız çocuğu fazla doğarken, 5- 9 yaş diliminde erkek çocuk daha fazla doğmuştur (Tablo 8). Bucak'ta 65 yaş ve üzerindeki nüfusta genellikle kadın nüfusun fazlalığı dikkat çekicidir. 65–69 yaş diliminde erkek nüfus %2,6 iken, kadın nüfus %2,2'dir. 70–74 yaş diliminden sonra genel nüfus içinde kadın nüfusun fazlalığı bulunur ve Türkiye'deki nüfus piramidine benzeyen bir durum ile kadın nüfusun oranı devam eder.

Tablo 8. Bucak Kent Nüfusunun Yaş Gruplarına Göre Dağılışı (2010)

Yaş Grubu	Toplam	Erkek	Kadın
0-4	4.504	2.385	2.119
5-9	4.633	2.374	2.259
9-14	5.104	2.603	2.501
15-19	5.028	2.550	2.478
20-24	4.357	2.104	2.253
25-29	4.548	2.405	2.143
30-34	4.598	2.357	2.241
35-39	4.538	2.263	2.275
40-44	4.217	2.178	2.039
45-49	4.397	2.189	2.208
50-54	3.232	1.628	1.604
55-59	3.411	1.683	1.728
60-64	2.466	1.143	1.323
65-69	1.894	838	1.056
70-74	1.649	757	892
75-79	1.344	572	772
80-84	840	307	533
85-89	328	115	213
90+	85	23	62
Toplam	61.173	30.474	30.699

Kaynak: TÜİK

Şekil 7. Bucak İlçesi'nin Nüfus Grafiği(2010)

Bucak nüfusunun geniş aralıklı yaş piramidine göre dağılımı ele alındığında, nüfusun % 24'ü 0–14 yaş diliminde, % 68,7'si 15–64 yaş grubunda ve sadece % 6,7'si 65 yaş üzerinde yer almaktadır.

2.1.3. Nüfusun Eğitim Durumu

Bucak ilçesinde nüfusun % 96,9'u eğitilidir. Bu oran kadınlarda %93,4 iken erkek nüfusta bu oran % 98,7'ye kadar çıkar (Tablo 9). Her şeyden önce günümüzde çağdaş toplum "bilgi toplumu" olarak adlandırılmaktadır. Bilgi toplumu; Küreselleşme olgusunun gelişiminde önemli etkisi olan bilgi ve iletişim teknolojilerindeki yenilikler, ekonomik ve sosyal yaşamın her alanını ve toplumun tüm kesimlerini çeşitli yönlerden etkisi altına almakta; kamu yönetimi yaklaşımlarını, iş dünyasının iş yapma usullerini ve bireylerin yaşamlarını derinden etkilemekte, bir başka ifadeyle toplumsal bir dönüşüme neden olmaktadır. Yirmi birinci yüzyıla şimdiden damgasını vuran bu teknolojiler, yeni bir toplumsal dönüşüme yani "bilgi toplumu"na da zemin oluşturmaktadır. Çağdaş dünyanın gerçeklerine ulaşmak için toplumun mutlaka eğitilmiş olması gereklidir. Bucak nüfusunun şu anki ve eğitim gelecekteki durumu, bilgi toplumu eksenli değerlendirilmesi ve geliştirilmesi gereklidir. Bunun için eğitime desteğin daha okul öncesi eğitimden başlaması gerekir. Çünkü, çağdaş bir toplumun inşasında anne ve çocuk eğitiminin büyük etkisi vardır. Örneğin, 0-6 yaş arası erken çocukluk eğitimi alamayanların, zihinsel, duygusal, sosyal ve bedensel gelişimlerinin eksik kaldığını, bu nedenle okuldaki başarılarının ve eğitim hayatını sürdürme oranlarının düşük olduğunu göstermektedir. Oysa anne- baba gibi çocuğun yakın çevresinin bilinçlendirilmesi bu olumsuz koşulları ortadan kaldırmaktadır. Sağlıklı birey ve sağlıklı toplumun temel taşı eğitimidir.

Tablo 9. Bucak'ın Okuma yazma durumu, cinsiyet ve yaş grubuna göre dağılımı (2010)

Yaş grubu	Cinsiyet	Okuma yazma bilmeyen	Okuma yazma bilen	Bilinmeyen	Toplam
06-13	Erkek		2.603	3	2.606
	Kadın		2.501	1	2.502
14-17	Erkek	4	1.261	2	1.267
	Kadın	3	1.199	2	1.204
18-21	Erkek	8	1.255	5	1.268
	Kadın	5	1.322	17	1.344
22-24	Erkek	2	785	40	827
	Kadın	5	975	17	997
25-29	Erkek	6	1.484	77	1.567
	Kadın	15	1.503	24	1.542
30-34	Erkek	8	1.609	34	1.651
	Kadın	14	1.515	15	1.544
35-39	Erkek	3	1.463	15	1.481
	Kadın	13	1.456	19	1.488
40-44	Erkek	8	1.378	10	1.396
	Kadın	25	1.236	20	1.281
45-49	Erkek	7	1.300	15	1.322
	Kadın	59	1.229	12	1.300
50-54	Erkek	9	948	11	968
	Kadın	79	828	15	922
55-59	Erkek	10	896	10	916
	Kadın	206	661	18	885
60-64	Erkek	19	514	12	545
	Kadın	227	365	15	607
65 +	Erkek	130	889	21	1.040
	Kadın	883	523	45	1.451
	Toplam	1.748	31.698	475	33.921

Kaynak: TÜİK (2010)

Bucak kentinde Okul Öncesi, İlk, Orta ve Yüksek öğretime kadar bütün eğitim basamaklarında eğitim yapan kurumlar bulunmaktadır. Her şeyden önce kentte eğitim veren okulların, bina, araç-gereç ve çeşitli hizmetleri Bucak ve Antalya'da yaşayan hayırseverler tarafından karşılanmaya çalışılmaktadır. Devlet-vatandaş işbirliğinin en verimli örnekleri Bucak'ta görülmektedir.. Okulların öğretmen sayıları yeterlidir. Kentin hem Burdur'a hem de Antalya'ya yakın olması ile birlikte, eğitime sürekli destek sağlayan nüfusla çalışmak çok cazip hale gelmektedir.

Eğitimin hedefi etkin birey, etkin vatandaş yetiştirmektir. Eğitim sürecinde çocuğun, kendi bireyselliği korunurken toplumla bir bütün hâlinde ve toplumun gelişmesine faydalı sorumlu vatandaş olması da gerçekleştirilmelidir. Bu ise ancak temel

bilgi, beceri, alışkanlıkların kazanıldığı okul öncesi yıllarından başlayarak çocukların öğrenme yaşantılarının kalitelerini arttırma yönünde gösterilecek dikkatli çabalarla mümkün olabilir. Bu nedenle okul öncesi yaşlarından itibaren çocukların büyüme, gelişme ve öğrenme ortamlarını nitelikli hâle getirmek gerekmektedir. Okul öncesi eğitim programı, yenilikçi, yaratıcı, kendi problemlerini çözebilecek kadar güçlü, olayları yaratıcı bir şekilde değerlendirebilen, kendilerinin ve diğer kültürlerin değer yargılarını ve anlayışlarını yorumlayabilen ve bütün bu özelliklerini insanlık adına kullanabilen bireylerin yetişmesine temel oluşturmalıdır. Okul öncesi eğitimin toplumsal gereksinimlerin karşılanmasında çok önemli bir sorumluluğu olduğu bilinmektedir. Toplumsal değişimi ve gelişimi yaratacak bireylerin yetiştirilmesinde üstlendiği sorumluluğun ciddiyeti nedeniyle okul öncesi eğitimin kalite boyutunda yaygınlaştırılması, toplumun en önemli ihtiyaçları arasında yer almaktadır.

Kente 19 okulda okul öncesi eğitim uygulanmaktadır. Toplam 28 derslikte verilen eğitime 28 öğretmen ve 235 erkek ve 217 kız öğrenci olmak üzere 452 öğrenciye eğitim verilmektedir. Bir derslik başına 16,1 öğrenci, bir öğretmen başına 16,1 öğrenci düşmektedir. Bu, okul öncesi eğitim için ideal rakamların olduğunu göstermektedir. Bucak'ta okul öncesi eğitim alma yaşına gelen yaklaşık 2225 çocuk bulunmasına rağmen, yaklaşık % 20,3'ünün (Türkiye ortalaması % 15'dir) okul öncesi eğitim alması, oldukça düşük bir rakam gibi gözükmesine rağmen Türkiye ortalamasının üzerinde olması bakımından Bucak ilçesi'nde eğitime önem verildiğinin önemli bir göstergesidir. Okul öncesi eğitimin zorunlu hale gelmiş olmasıyla birlikte Bucak İlçesindeki okul öncesi eğitim çağına gelmiş olan bütün çocuklar eğitim almış olacaklardır.

Bucak ilçe merkezinde ilköğretim eğitimi veren 9 okul bulunmaktadır. Bu okullarda 2525'i erkek ve 2319'u kız olmak üzere 4844 öğrenciye eğitim verilmektedir. Okullarda 211 derslikte, 266 öğretmen eğitim ve öğretime devam etmektedir. Bucak'ta bir derslik başına 22,95 öğrenci düşmektedir. Bu veri hem Türkiye ortalaması olan 30'un, hem de Akdeniz kentleri ortalaması olan 29'un altındadır. Hatta Avrupa Birliği ölçütü olan derslik başına 20 öğrenci ortalamasının bile aşağısında değerler oluşmuştur. Şüphesiz bu ortalamanın yakalanmasında Bucaklı hayırsever vatandaşların katkılarını göz ardı etmemek gerekir. İlköğretim okullarında elde edilen bir başka başarı da öğretmen başına düşen öğrenci sayısının da 18,21 olmasıdır. Öğretmen başına düşen öğrenci sayısındaki azalma, öğretmenlerin öğrenciler ile eğitim ve öğretim anlamında daha rahat ilgilenebileceğini ve

daha çok başarı elde edileceğini ortaya koyar. Türkiye'de öğretmen başına 15, Avrupa Birliği ölçütleri içinde ise 14 öğretmen düşmekte, kentte Akdeniz Bölgesi ortalaması öğretmen başına düşen 18 öğrenci (Arıbaş, 2007) ortalaması ile Türkiye ve AB ortalamalarına yakın değerler meydana gelmiştir.

Kentte İlköğretim kademesinde hizmet veren ilköğretim okullarından Hürriyet İlköğretim Okulu uzun yıllar kentin tek ilköğretim okulu olmuştur. Bucak'ta nüfusun artmasına paralel olarak ikinci okul 1962'de hizmete girmiştir. İlçedeki okullaşma oranındaki artış 1985'ten sonra artarak, bu tarih ile 2000 yılları arasında 7 adet ilköğretim okulu açılmıştır. İlçede eğitim ve öğretime oldukça önem verilmektedir. Bu, öğrencilerin başarısına yansıyor lise ve dengi okullar arasında yapılan sınavlarda Burdur ili içinde önemli başarılar gerçekleşmiştir (Tablo 10).

Tablo 10. Bucak İlçesinde İlköğretim Okullarındaki Öğrenci, Öğretmen ve Derslik Sayıları (2010-2011)

Okul Adı	Açıldığı Tarih	Derslik Sayısı	Öğretmen Sayısı	Erkek Öğrenci Sayısı	Kız Öğrenci Sayısı	Toplam Öğrenci Sayısı	Bir Ders. Düşen Öğrenci Sayısı	Bir Öğrt. Düşen Öğrenci Sayısı
Atatürk İ.Ö	1982	32	45	479	471	950	29,68	21,11
Mehmet Akif Ersoy İ.Ö	1986	30	41	500	446	946	31,53	13,32
Fatih Sultan Mehmet İ.Ö	1985	30	33	264	268	532	17,73	16,12
Oğuzhan İ.Ö	1997	21	24	279	224	503	23,95	20,95
Cumhuriyet İ.Ö	1997	33	52	515	479	994	30,12	19,11
Yunus Emre İ.Ö	1993	6	4	28	32	60	10	15
Adnan Menderes İ.Ö	1960	18	23	173	153	326	18,11	14,17
75. Yıl İ.Ö	1999	20	28	199	151	350	17,5	12,5
TOKİ İ.Ö.O	1999	22	16	88	95	183	8,31	11,43
Toplam		211	266	2525	2319	4844	22,95	18,21

Kaynak: Bucak İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü

Bucak ilçesinde ortaöğretim kademesinde eğitim veren 10 adet okul mevcuttur. Bucak halkının orta öğretime yönelik ilgisi her geçen zaman daha da artmaktadır. Bucak'ta eğitimle ilgilenen resmi kuruluşlar ile kentin sosyal ve ekonomik açıdan ileri gelen kanaat önderleri ilköğretimden sonra öğrencilerin orta öğretime devam etmelerini teşvik etmekle beraber, prosedür gereği il merkezinde olması gereken Fen Lisesi, Anadolu Öğretmen Lisesi gibi okulları Bucak'a alarak kentteki eğitimin gelişimine katkı sağlamışlardır. Orta kademelerde eğitim veren okullarda 167 derslikte, 307 öğretmenle 1586'sı erkek ve 1293'ü de kız olmak üzere 2879 öğrenciye eğitim verilmektedir. Orta dereceli okullarda derslik başına düşen öğrenci sayısı 18,2 ve bir öğretmen başına da 11,6 öğrenci düşerek Türkiye ortalamalarından düşük değerler gerçekleşmiştir. Bu tablo da Bucak ilçesi'nde eğitimin kalitesini artırmakta ve ilçeyi eğitim açısından cazip hale getirmektedir.

Ortaöğretime hizmet veren okulların ilki, 1968 yılında açılan İmam-Hatip Lisesidir. Bu okulu 1973 yılında açılan Bucak Lisesi takip etmiştir. 1982 yılında açılan Endüstri Meslek Lisesi, ilçedeki çeşitli iş yerlerindeki personel ihtiyacını karşılamıştır. Bununla birlikte 1994 yılından itibaren ilçede Orta Öğretime yönelik hızlı bir okullaşma süreci başlayarak, 1994'de Anadolu Lisesi ve Anadolu Meslek Lisesi açılmış 1996'da Fen Lisesi, 2004'de Anadolu Öğretmen Lisesi ve 2005'de ise Necati Topay Anadolu Ticaret Meslek Lisesi hizmete girmiştir (Tablo-11).

Tablo 11. Bucak İlçesi'nde Orta Öğretim Okulların Açılış tarihleri, Öğrenci, Öğretmen ve Derslik Sayıları (2010-2011)

Okul Adı	Açıldığı Tarih	Derslik Sayısı	Öğretmen Sayısı	Erkek Öğrenci Sayısı	Kız Öğrenci Sayısı	Toplam Öğrenci Sayısı	Bir Ders. Düşen Öğrenci Sayısı	Bir Öğrt. Düşen öğrenci Sayısı
Kızılkaya Halil İbrahim Çelik Lisesi	1986	6	7	15	25	40	6,6	5,7
Bucak Şehit Ayfer Gök Anadolu Lisesi	2001	21	43	164	233	397	9,23	18,90
Bucak Anadolu Lisesi	1994	16	30	121	156	277	17,31	9,23
Mehmet Cadıl Anadolu Öğretmen Lisesi	2004	17	32	175	93	268	15,76	8,37
Bucak Adem Tolunay Fen Lisesi	1996	9	23	84	79	163	18,11	7,08
Kız Teknik Meslek Lisesi	1994	26	45	54	334	388	14,92	8,62
Bucak Teknik ve Endüstri Meslek Lisesi	1982	32	54	587	2	589	18,40	10,90
Bucak Necati Topay Ticaret Meslek Lisesi	2005	15	25	154	112	276	18,40	11,04
Bucak Anadolu Sağlık Meslek Lisesi	1990	9	22	63	136	199	22,11	9,04
Bucak Anadolu İmam-Hatip Lisesi	1968	16	26	169	123	292	18,25	11,23
Toplam	-	167	307	1586	1293	2879	17,23	9,37

Kaynak: Bucak İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü

Bucak kentinde İlk ve Orta Öğretim kurumları dışında Yüksek Öğretim, Orta Öğretim okullarına yönelik çeşitli sınavlara hazırlık, Sürücü kursları ve Yabancı dil kursları veren özel dersaneler de bulunmaktadır. Kentte üç adet motorlu sürücü kursu, 5 adet özel dersane ve bir tane de yabancı dil kursu veren kurum bulunmaktadır. İlk özel kurum, 1989'da Özel Bucaklılar Motosiklet kursudur. Bunu 1992'de açılan Özel Bucak Sistem Dershanesi takip etmiştir. Özel eğitim kurumlarının büyük bir kısmı 2002 yılından sonra açılmıştır. Bu dersane ve kurslarda, 95 öğretmen 43 derslikte görev yapmaktadır. Bucak kentinde 1989'dan beri 31100 kişi kursları bitirerek çeşitli tipte ehliyet almayı hak etmiştir. Bucak kentinde trafiğe çıkan şoförlerin neredeyse tamamına yakını bu kurslardan ehliyetini almıştır.

İlçede Yüksek Öğretim ve Orta öğretim okullarına hazırlık kurslarına da büyük talep bulunmaktadır. Beş dersane ve bir yabancı dil okuluna 1786 öğrenci devam etmektedir. Her sene öğrenci sayısı ve başarısında artış görülmektedir.

Bucak ilçesinde Mehmet Akif Ersoy Üniversitesine bağlı bir tane 4 yıllık yüksekokul, iki adet de meslek yüksekokulu bulunmaktadır. İlçenin öğrencisi en fazla olan Yüksek Öğretim Kurumu Hikmet Tolunay Meslek Yüksekokuludur.

2.1.4. Nüfusun Sağlık Durumu

Bucak İlçesi'nde sağlık hizmetleri Bucak Devlet Hastanesi ve Toplum Sağlığı Merkezi tarafından yürütülmektedir.

Bucak Devlet Hastanesi modern tıbbi cihazları, 268 yatak kapasitesi, 4 ameliyathanesi, 1 Yoğun Bakım Ünitesi ve 1 Diyaliz Merkezi, Laboratuvar, Röntgen, Acil Servis gibi her türlü sağlık ihtiyaçları karşılanabilen yüksek standartta bir hastanedir.

Toplum Sağlığı Merkezi ve ilçe merkezinde 1 ve 2 no.lu Aile Sağlığı Merkezleri ile Çamlık, Karapınar, Kestel, Kızılkaya, Kocaaaliler ve Ürkütlü Sağlık Ocaklarında Aile Hekimliği hizmeti verilmektedir. Uğurlu 112 Acil Sağlık Hizmetleri İstasyonu'nda bulunan 1 ambulans ve sağlık personeliyle Antalya-Burdur Karayolu ve köylerde meydana gelen acil vakalara anında müdahale edilmektedir.

14 Temmuz 2008 tarihinde Bucak ilçesi'nde Aile Hekimliği uygulamasına başlanmıştır. 17 adet Aile Hekimi İlçe merkezi ve köylerinde hizmet vermektedir. Günlük olarak 1 hekim ortalama 37 hastaya bakmaktadır. Yine aşı uygulamaları aile hekimlikleri tarafından yürütülmekte olup, ortalama aşılama oranı % 95'tir.

49 yatak kapasiteli Özel Lider Hastanesi'nde; Beyin Cerrahi, Genel Cerrahi, Ortopedi, Göz, Dâhiliye, Kardiyoloji, KBB, Kadın-Doğum, Çocuk ve Diş poliklinikleri bulunmaktadır. SGK ile anlaşması olan hastanede Bucak İlçesinin tamamına hizmet verilmektedir.

İsmail-Şerife Sarı Bakım ve Rehabilitasyon Merkezi'nde 7-18 yaş arası, zihinsel, bedensel, spastik, down sendromu mikrosefali engelleri nedeni ile günlük hayatın gereklerine uyamama durumunda olanların tespiti ile fonksiyon kayıplarını kapasiteleri ölçüsünde en üst seviyeye çıkarmak ve toplum içinde kendi kendilerine yeterli olmalarını sağlayan yetiştirme ve iyileştirme programları hazırlamak, uygulamak ve beceriler kazandırmak üzere çalışmalar yapılmaktadır. Halen 79 çocuğun bakım ve rehabilitasyonu yapılmakta olup, engelli öğrenci kabul etmeye devam etmektedir. Merkezde 1 müdür, 1 müdür yardımcısı, 1 öğretmen, 1 psikolog, 2 sosyal hizmet uzmanı, 1 fizyoterapist, 3 çocuk

eğiticiisi, 3 hemşire, 8 kadrolu bakıcı anne ile özel şirketten çalışan 50 bakıcı anne ve 16 temizlik görevlisi bulunmaktadır.

Bucak kenti Burdur ili genelinde, sanayi, ticaret, eğitim, tarım ile birlikte sağlık sektöründe de ön plandadır. İlçede sağlık hizmetleri hızla gelişmekte, yakın çevresinin önde gelen sağlık hizmetleri ilçede verilmektedir. Dolayısıyla etki bölgesi oldukça gelişmiştir.

Bucak ilçesinde sağlık hizmetleri Cumhuriyetin ilanından sonra, ilçeye doktor olarak ilk atanan Ermeni Bogos beyle başlar (Konu, 2000: 89). İlçede 1970 yılına kadar bir sağlık ocağı hizmet verir ve 1970 yılında ilk kez iki doktorun ilçeye gelmesi ile birlikte sağlık hizmetleri ciddi anlamda verilmeye başlanır. Daha sonra 1992 yılında 200 yataklı devlet hastanesi kurulmuştur. 2006 yılı Mayıs ayında ilçede 47 yatak kapasiteli özel bir hastane açılmıştır.

Bucak ilçesi'nde 2011 yılı itibariyle iki sağlık ocağı ve biri özel olmak üzere iki hastane bulunmaktadır. Sağlık hizmetleri kentte 67 doktor, 180 hemşire ve 282 yatak ile verilmektedir. İlçede doktor başına 800 hasta düşmektedir. Türkiye'de doktor başına 748 hastanın düştüğü dikkate alınacak olursa, Bucak İlçesi'nde doktor başına düşen hasta sayısının Türkiye ortalamalarını biraz geçtiğini söyleyebiliriz. Doktor başına düşen hasta sayısının fazla olmasında evre ilçe ve illerden Bucak ilçesi'ne tedavi olmaya gelen hastaların yoğun talebinin bunda önemli bir etken olduğu söylenebilir. Yine Kentte hemşire başına 321 hasta düşmektedir. Bu verilerin Türkiye'de hemşire başına 647 hastanın düştüğü dikkate alındığında oldukça iyi olduğu açıktır. Bucak'taki sağlık kuruluşlarında toplam 282 adet yatak bulunmaktadır (Tablo 12). Buna göre ilçe merkezinde yatak başına 210 hasta düşmektedir. Türkiye'de yatak başına 374 hasta düşmektedir. Yatak başına düşen hasta sayısı bakımından da Bucak ilçesi oldukça iyi bir durumdadır.

Tablo 12. Bucaktaki Sağlık Kuruluşlarında Bulunan, Doktor, Hemşire, Yatak, Ebe Sayıları ve Yoğunluk Oranları (2010)

Sağlık Kuruluşu	Doktor	Hemşire	Ebe	Yatak Sayısı	Tekniker	Memur
Devlet Hastanesi	33	80	35	235	27	18
Özel Hastane	17	83	.	47		
I.Sağlık Ocağı	6	6	14		4	5
II. Sağlık Ocağı	7	5	8	–	.	.
Kırsal Sağlık Ocakları	4	6	21		1	5
Toplam	67	180	78	282	32	28

Kaynak: Sağlık İl Müdürlüğü

Bucak Devlet hastanesi Türkiye'de gelişen örnek hastaneler arasındadır. İlk önce birçok hastalığın teşhis ve tedavisinde gösterilen başarılı ve disiplinli yönetim sonucu yoğun bir hasta talebi ve hızlı bir büyüme yaşanmıştır. Bucak devlet hastanesi, Türkiye'deki ilçe yerleşmeleri dikkate alındığında yıllık geliri itibariyle Tarsus, Fatsa, Salihli ve Bafra Devlet hastanelerinden sonra beşinci sıradadır. Gelirin yıllık artış oranları temel alındığında ise %545'lik artış ile ilk sıradadır. Hastanenin 1995'de 52.525 olan poliklinikte muayene edilen hasta sayısı 2010'da 374.589'a çıkmıştır. Bununla birlikte yatılan gün sayısı 34.744'den iki katından daha fazla bir artışla 73.442'ye çıkmıştır. Yatan hasta sayısında da 1995'de 4839 iken 2010 yılında 15100'e yükselmiştir. Ameliyat sayısında da son 15 yıl içinde büyük artış meydana gelerek, 1995'de 800 olan ameliyat sayısı 6256'ya çıkmıştır. Bucak Devlet Hastanesi, 2010 yılında elde ettiği 19.000.000 TL'lik geliri dikkate alındığında başta Burdur olmak üzere, Çankırı, Yozgat, Amasya, Nevşehir, Osmaniye ve Karaman gibi birçok ili geçmiştir. Hastanenin hızlı gelişimi sonucu Bucaklı hayırsever bir işadamı tarafından ek bina yapımına 2006 yılında başlanmış ve tamamlanarak 28 Şubat 2009'da faaliyete geçmiştir.

Günümüzde yakın il ve ilçelerden Bucak Devlet Hastanesine yoğun bir talep bulunmaktadır.

2.1.5. Göçler

Göç, bir idari sınır geçerek oturma yerini devamlı ya da uzun süreli olarak değiştirme olayını ifade etmektedir. Bir ülkenin nüfusunun gelişme seyrinin sadece doğumlar ve ölümler ile belirlenmediği ve göçleri de kapsadığı (Tümertekin ve Özgüç,1997:282) bilinmektedir. Her şeyden önce Bucak'taki göçün kademeli olduğunu belirtmek gerekecektir. Nüfus hareketi olarak köylerden, önce küçük kentlere, oradan da büyük

kentlere yapılan göçler önemlidir. Küçük yerlerde çalışma çağına gelen ve iş bulamayan kişilerin önemli bir kısmı, önce yakındaki daha büyük ve iş bulma imkânı daha fazla olan küçük kentlere göç eder. Zamanla bu gibi yerleşmelerde iş bulma imkânları sınırlandırılınca buralardan büyük kentlere göç başlar. Bu şekildeki göçlere kademeli göç denir (Şahin vd. 2004: 286).

Akdeniz Bölgesi Türkiye'nin 2. büyük göç alan bölgesi iken, Göller yöresinde özellikle Burdur ili ve araştırma sahasında bu durumun tersi söz konusudur. Burdur il geneli ve Bucak ilçesinde iç ve dış göç nedeniyle nüfus ya azalmakta ya da nüfus artış hızı düşük gerçekleşmektedir. Burdur ili 1980–1985 yılları arasında 14624 kişi alırken, 23449 kişilik göç vermiş ve net göç -8825 olarak gerçekleşmiştir. Bu dönemde net göç hızının da % 0 -36.84 olduğu görülür. Bucak ilçesindeki kırsal yerleşmelerden, yaklaşık olarak 1950 yılından beri başta Antalya ve Bucak ilçe merkezi olmak üzere diğer illere yoğun olarak bir iç göç faaliyeti meydana gelmektedir.

Burdur valiliğinin desteği ile 27.01.2003 tarihinde yapılan anket çalışması sonucu yaklaşık olarak 2849 ailenin göç ettiği tespit edilmiştir. Ailelerin 2663'ü (%93,5) yurt içi göçlere katılırken, göç eden nüfustan sadece 186 aile (% 6,5)yurt dışına göç etmiştir. İç göçün Antalya'ya yönelmesinde tarihsel ve ekonomik etkiler rol oynamıştır. Bucak (Oğuz Han) Osmanlı Devleti yönetiminde Antalya'ya bağlıdır. Bu dönemde Antalya kenti ile ticari ve sosyal bağ kurulmuştur. Bu ilişkiler Bucak'ın Burdur'a bağlı ilçe olmasından sonra gevşeme eğilimi gösterse de özellikle 1975 yılından sonra Antalya'da turizmin gelişmesi ve Antalya'da serbest bölge kurulması sonucu göçün tekrar yoğunlaştığı görülmektedir (Yılmaz 2002:174). İlçeden Yurt içine 2849 aile göç etmiştir. Bucak ilçesi'nden Antalya kentine yaklaşık olarak 1147 aile (% 43)göç etmiştir.

Göçler genellikle sosyal ve ekonomik nedenlerle başlamakla birlikte, Kestel gölü çevresindeki kırsal yerleşmelerdeki göçün meydana gelmesinde doğal faktörlerin etkisi vardır. Kestel Polyesi suyunu drene eden düdenin 1968 yılında aşırı yağış sonucu su boşaltma işlevini yapamaması sonucu, Üzümlübel, Kestel ve Karaaliler'de tarım ve yerleşim sahaları sular altında kalmıştır. Gölün sürekli kalacağını düşünen ya da tarım ürünlerinde çok zarar eden vatandaşların bir kısmı Bucak ve Antalya kentlerine göç etmiştir.

Antalya iline, Beşkonak, Heybeli, İncirdere, Kızılkaya ve Karaseki köyleri dışındaki diğer bütün yerleşmelerden iç göç hareketliliği söz konusudur. Bucak ilçesinin Antalya iline en yakın iki köyü, Uğurlu ve Ürkütlü'den ise sadece Antalya'ya göç meydana gelmiştir.

Kırsal yerleşmelerinden kademeli (aşamalı) iç göçün ilk basamağı Bucak ilçe merkezine gerçekleşmektedir. Kırsal yerleşme göç faaliyetinin %39'u Bucak'a yönelmiştir. İç göçün en paradoksal kısmını Burdur il merkezine doğru göçün oldukça az gerçekleşmesidir. Burdur'a sadece nüfusun % 8,3'ü yani yaklaşık olarak 222 aile göç etmiştir. Bu durumun en önemli nedeni Burdur kentinde sanayi ve ticaret faaliyetlerinin sınırlı olmasıdır

Saha etütleri ve Burdur valiliği ile yapılan anketler sonucunda, ilk göç 1950'den itibaren Kızılseki, Demirli ve Çamlık'ta başlamıştır. Daha sonra Karacaören I ve II barajlarının inşası sonucu, Karacaören, Elsazı, Kargı ve Kızıllı köylerinden yoğun göçler yaşanmıştır. Yerleşme ve tarım sahaları Karacaören barajı altında kalan, Kızıllı ve Karacaören köylerinden Gökçeada'ya (Devletin belirlediği yerlere) göçler gerçekleşmiştir.

Bu dönemde Kızıllı'dan 45 ve Karacaören'den ise 68 aile yer değiştirmiştir. Bununla birlikte Karacaören'den Bucak'ın Sanayi Mahallesi'nde toplu konut sahalarına 70 aile getirilmiş ve 70 evler ismi verilerek, Karacaören'deki baraj göçü hatırlanır olmuştur. Burada belirtilmesi gereken önemli bir durum da, Bucak ilçesinde en fazla göç Antalya'ya daha sonra Isparta'ya en az olarak da Burdur il merkezine gerçekleşmiştir (Arıbaş, 2007: 48).

Bucak kentine çevresindeki kırsal yerleşmelerden yaşanan göçler ile birlikte, özellikle Yunus Emre Mahallesi'ne Diyarbakır'dan gelen yoğun göçler yaşanmaktadır. Bucak kentinde sanayi faaliyetlerinin hızla gelişmesi, kente hem Bucak'taki kırsal yerleşmelerden hem de Türkiye'nin diğer vilayetlerinden göçler yaşanacağı ihtimalini artırmaktadır. Bu nedenle özellikle yoğun ve plansız göç hareketlerin kentsel yaşantıyı bozacağı düşünüldüğünde, göçe yönelik tedbir ve planlamalar şimdiden yapılmalıdır.

3.1.6. Nüfus Yoğunluğu

Bucak ilçesi nüfus dağılışı ve yoğunluğu itibariyle incelendiğinde, iklim, yükselti, yeryüzü şekilleri, su kaynakları, toprak ve bitki örtüsü gibi coğrafi faktörlerin etkisi görülmektedir. 2010 yılı Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi'ne göre Bucak ilçesi'nde en

fazla nüfus ilçe merkezinde (38 000 kişi) bulunur. En az nüfus ise 86 kişi ile Belören köyündedir. Yörede Kavacık ve Kızıllı köylerindeki küçük nüfus artışı dışında bütün yerleşmelerde nüfus azalma eğilimindedir (Şekil 8).

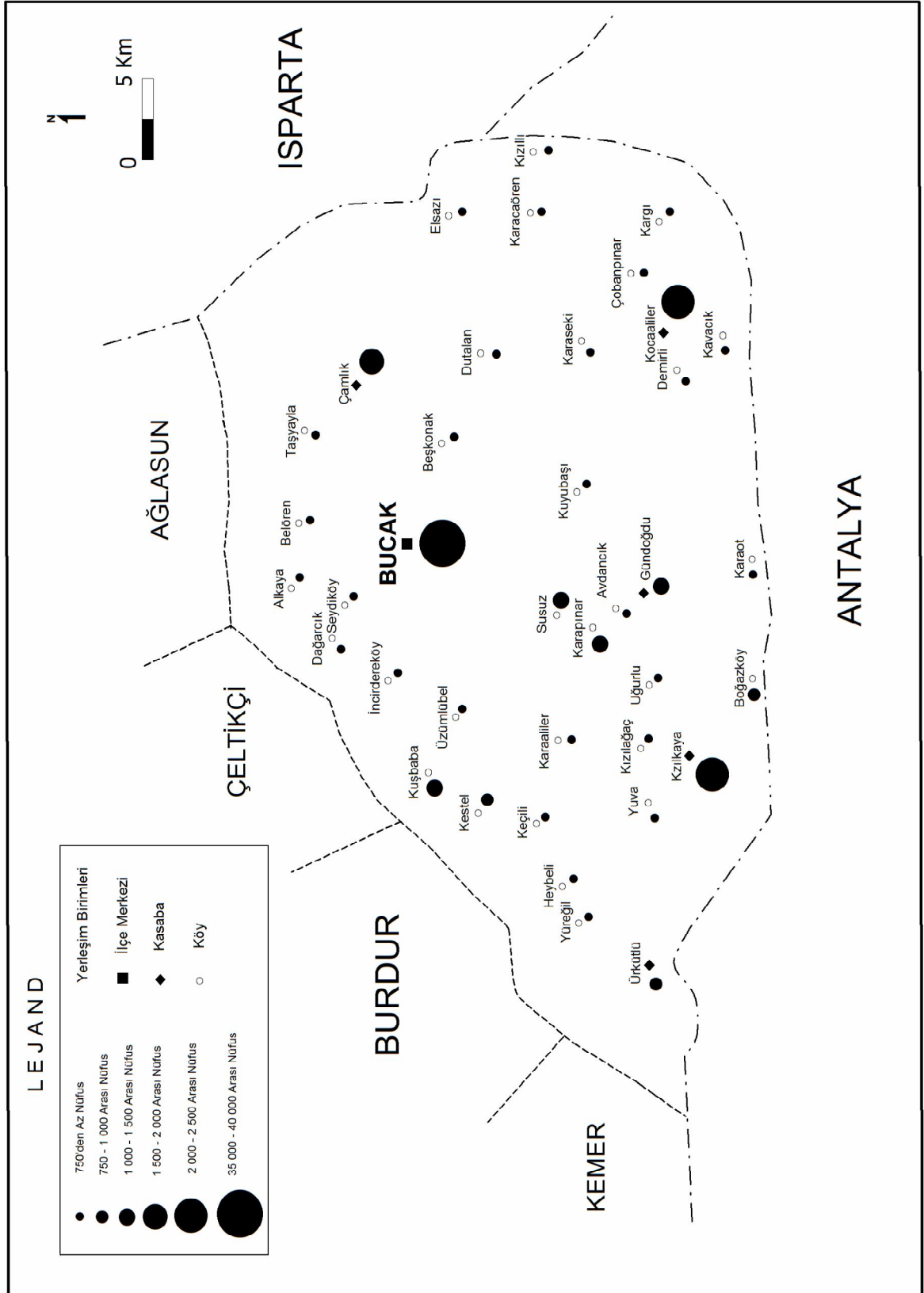
Susuz, Karapınar, Gündoğdu ve Kızılkaya gibi yerleşmelerde nüfusun yoğun olmasının sebepleri; buralardaki arazilerin düz ve geniş olması, verimli tarım arazilerinin olması, yerleşmelerin asıl Akdeniz iklimine sahip olmaları, Burdur-Antalya karayoluna yakın olmaları gibi nedenlerle nüfusun yoğun olduğu görülmektedir.

Bir polye yerleşmesi olan Kocaaliler kasabasında dar bir alana yerleşme gerçekleştiği için nüfus yoğunluğu km^2 'ye 132,4 kişi düşmektedir. Yeryüzü şekillerinin engebeli olduğu, orman örtüsünü sık dokulu olduğu ve su sorunu olan yerleşmelerde nüfus yoğunluğu azalmaktadır. En düşük nüfus yoğunluğu km^2 'ye 4 kişinin düştüğü Kuyubaşı köyüdür. Bu köy karstik bir depresyon içinde olmasına rağmen su sorunu, tarım sahalarının azlığı ve yoğun ormanlık arazi sonucunda yerleşmede sadece 152 kişi yaşamakta ve dolayısıyla da nüfus yoğunluğu düşmektedir. Aksu çayı boyunca kurulan Kargı (km^2 15,5 kişi), Karacaören (km^2 'ye 15.3 kişi), Elsazı (km^2 'ye 14,9 kişi), Kızıllı (km^2 'ye 34,9 kişi) ve Çamlık'da (km^2 'ye 19,2 kişi) aritmetik nüfus yoğunluğu düşüktür.

Bilindiği gibi, tarıma elverişli topraklar yetersiz ve tarımla uğraşan nüfus fazla ise tarımsal nüfus yoğunluğu düşük gerçekleşir. Tarımsal nüfus yoğunluğunun yöre ortalaması km^2 'ye 30,2 kişidir. Bucak ilçesinin diğer kırsal yerleşmelerinde km^2 'ye 32 kişi düşmektedir. Buna göre Melli yöresinde tarımsal nüfus yoğunluğunun en düşük olduğu ve km^2 'ye 6,7 kişi ile Karacören köyüdür. En yüksek oran ise km^2 'ye 100 kişi ile Karaseki Köyü'nde gerçekleşir.

Fizyolojik nüfus yoğunluğu, tarım alanlarının dar ve toplam nüfusun fazla olduğu yerlerde yüksek çıkmaktadır. Araştırma sahasında tarım sahalarının dar olması sonucunda fizyolojik nüfus yoğunluğu yüksektir. Yöre ortalaması km^2 'ye 182,7 kişi düşerken, Bucak ilçesinin diğer kırsal yerleşmelerinde bu oran km^2 'ye 210,2 kişidir. Belören köyünde km^2 'ye 98,8 kişilik en düşük fizyolojik nüfus yoğunluğu düşerken, Karacaören'de bu rakam tarım sahalarının büyük bir kısmı Karacören-I barajı altında kaldığı için, km^2 'ye 1513,3 kişi gibi oldukça yüksek bir ortalama çıkarmaktadır.

Şekil 8: Bucak'ın Nüfus Yoğunluğu Haritası (HGK'nın 1/100.000 Ölçekli Türkiye Topografya Haritasından yararlanılmıştır.)

2.2. Yerleşme

2.2.1. Yerleşmenin Tarihi Gelişimi

Bucak kenti çevresi Türkiye'de ilk yerleşim yerlerinin kurulduğu yerler arasındadır. Örneğin Antalya Körfezi kuzey ve kuzeybatısında en az 10 bin yıl kadar öncesine ait olan paleolitik yerleşmeler olan, Karain, Beldibi, Belbaşı, Öküzini ve Çarkini mağaraları bulunmaktadır (Atalay, 2003: 325). Yeşilova ilçesinin Başkuyu köyünde bulunan kaya resimlerinden anlaşıldığına göre Paleolitik Çağda Burdur çevresinde insanların yaşadığı ispatlanmıştır. Yörenin nüfus hareketliliği sadece bu mağara yerleşmeleri ile sınırlı değildir. Neolitik döneme ait ve Burdur kentinin 24 km batısında Hacılar Höyük yer alır (Doğanay,1997:238). Bu yerleşme sadece ülkemizin değil bütün dünyada avcı- toplayıcılık yaşantısından ilk sürekli yerleşime geçilmesinin de önemli örneklerinden birisidir. Keza Hacılar Höyüğü'nün 8-9 km. daha doğusunda bulunan Kuruçay Höyükte yaşam Hacıların bir dönem gerisinden, Erken Neolitik devir ile başlayarak, insanlık medeniyetine yeni değerler sunmuştur. Bir başka yerleşme de Toros Dağlarının Antalya Ovasına geçit verdiği Çubuk Beli'nin 2-3 km kuzeyinde yer alan Bademağacı höyüğüdür(Duru,1997: 49). Bu yerleşmeler ile birlikte Bucak kent merkezinde yer alan Höyücek Höyükte, Türkiye'nin önemli kültürel ve sosyal mirasının örnekleri bulunmaktadır.

Höyücek Höyük kazılarında Geç Neolitik ve erken kalkolitik döneme tarihlenebilen pişmiş toprak objeler, kemik, taş, obsidiyen malzemeler bulunmuştur. Daha da önemlisi ana tanrıça kültü ortaya çıkmıştır. Ayrıca Höyücek Höyükte iskâna tabi olunan ev temeline rastlanmadığı, burasının kutsal bir alan olduğu tespit edilmiştir. Höyücek'te Erken Yerleşme Döneminde (EYD) köy ekonomisine sahip toplumların yaşadığı, besin temininde avcılığın ağırlıklı bir konuma sahip olduğu, bu arada sınırlı da olsa üretiminin bilindiği, örneğin buğday, arpa gibi tahıl bitkilerinin tarıma alındığı ve ayrıca koyun, keçi, sığırın da evcilleştirildiği saptanmıştır.

Tapınak Dönemi'ne gelindiğinde, durum hemen tümüyle değişmiştir. Höyücek'te bu dönemde çok gelişmiş mimarlık uygulamaları sergilenmektedir. EYD'nin basit kulübeli, fakir köyü, yerinin gelişmiş yapıları olan yerleşmeye bırakmıştır. Höyücek bu dönemde sıradan bir köy ya da kasaba değildir; höyük bir tapınak kompleksinin kurulduğu kutsal bir merkez niteliği kazanmıştır. Yapılan bu tanımlama gerçek ise, Höyücek Tapınak Dönemi

yerleşmesi, dönemin mimarlığı kadar, bir oranda dini inançları, ritüeli ve kutsal eşyalarının tanınması açısından da çok büyük bir önem taşımaktadır. Tapınak kompleksi içinde ele geçen fantastik/ayrışık biçimli keramik eşyalar, mermerden yapılmış kaplar, kepeçler vb. eserler, sıradan yerleşmeler içinde bulunması ritüel işlevli eşyalardır.

Tapınak Dönemi'nde ele geçen ritüel işlevli eşyanın Höyücek'te mi yapıldığı, yoksa başka bir yerden mi getirildiği belli değildir. Bu türden eşya yapımı gerçekten büyük yaratıcılık ve ustalık isteyen bir iştir. Tapınak Döneminde mimari gelişmelere paralel olarak başka konutlarda da yüksek düzeye erişildiği düşünülebilir. Höyücek'in Tapınak Dönemi'nin nasıl olduğuna yönelik kesin bilgiler yoktur. Bununla birlikte burada bulunan çanak ve çömleklerin, Ege Adaları ve Yunan Karası çanak çömleklerin benzerliği, ticari bir ilişkiyi de göstermesi açısından höyüğün ayrı bir önemi vardır(Arıbaş,2007: 32).

Duru 1997, yukarıda bahsedilen Neolitik yerleşmelerin birbirine yakınlığı nedeniyle aralarında sosyal ve ekonomik bir irtibatın olabileceğini belirtmektedir. Ayrıca Anadolu'da köyden kasabaya geçiş aşamasının bu yerleşmeler ile gerçekleştiğini belirtmesi de Anadolu yerleşme tarihi açısından da önemli tespitlerden birisidir.

Bucak kenti çevresinde prehistorik dönemlerde yerleşmeler devam etmiştir. Belören köyünde Keraitai yerleşmesi M.Ö. I. yüzyıla tarihlendirilir. Bucak'ın yakın çevresindeki en önemli yerleşme kuşkusuz Kremna'dır. Kremna (Girme=bugün Çamlık Köyü), Burdur ili Bucak ilçesine bağlı Çamlık Köyü yakınlarına lokalize edilmiştir. Kentin ilk kurulduğu yeri saptamak zor olmakla beraber, Kestros (Aksu) Vadisi'nin doğusundan vadinin içlerine kadar uzandığı düşünülmektedir. Kremna adı, Eski Yunancada "uçurum" anlamına gelmektedir ve bu ad kentin topografik konumu ile de yakından ilişkilidir. Kent, M.Ö. 39–25 yılları arasında Galat Kralı Amyntas'ın idaresi altındadır. Amyntas'ın ölümünden sonra, Roma imparatoru Augustus onun topraklarında Galatia Eyaleti'ni oluşturmuştur. Keza, MÖ. 25-MS. 6 yılları arasında da bir tarihte Roma imparatoru Augustus kenti, *Colonia Iulia August a Felix Cremna/Cremnensium* adıyla Roma kolonisi yapmıştır. Kentteki Bazilika'da ele geçen bir yazıtta ve heykel kaidelerindeki yazıtlarda Roma imparatoru Hadrianus (M.S. 117–138) ve karısı Sabina'nın adlarının geçmesi, imparatorun MS. 129 yılında Synnada'dan Pamphylia'ya giderken kente uğramış olabileceğini düşündürmektedir. Kent, Aurelianus (M.S. 270–275) döneminde kıtlık yaşamış ve imparator tarafından yardım görmüştür. MS. 3. yüzyılda Roma

İmparatorluğu'nun içinde bulunduğu sıkıntılı durumdan yararlanarak, Isauria ve Pisidia'da güç kazanan Isaurialı eşkıya Lydius, imparator Probus (M.S. 276- 282) zamanında Kremna'yı bir süreliğine ele geçirmiştir. Ancak, Romalılar tarafından Kremna'da kuşatılan Lydius'un kendi adamları tarafından öldürülmesi üzerine ele geçirilen kentte nüfusunun bir kısmını süren Romalılar, orduyu buraya yerleştirmiş ve bölgeyi de egemenliği altına almıştır. M.S. 787 yılında yapılan II. İznik Konsili'ne temsilci gönderen Kremna, bu dönemde bölgenin merkezi konumundadır. Araştırmalar sırasında ele geçen Selçuklu sikkeleri kentin, Selçuklular zamanında da yerleşime sahne olduğunu göstermektedir (Köker, 2005)

Ürkütlü köyü ve Garipçe arasında Şerefönü mevkinde bulunan Komama antik yerleşmesi, M.Ö. I. Yüzyıl ile tarihlendirilmektedir. Kestel köyündeki Kodrula (Kaynarkale) yerleşmesinde Helenistik dönemden Bizans dönemine kadar kesintisiz yerleşim söz konusudur. Yine bir başka Helenistik dönem yerleşmelerinden Karaot köyü yakınlarında Sia (Taştandam) Bucak tarihinin önemli basamakları arasında yer alır. Yüreğil köyü yakınlarında antik Kretopolis kenti bir Pisidia yerleşmesidir. Pazaravdan (Kızılkaya)Roma yolları içinde yer alır. Pisidia ve Pamfilya (Antalya) arasındaki göçler buradan gerçekleşmiştir. Roma çağı yerleşmelerinden olan Panemoteik- hos (Boğazköy) yine Bucak kenti yakınlarındaki antik yerleşmeleridir. Bucak kenti çevresi geçmişten beri yerleşme için önemli bir cazibe merkezi olmuştur. İklim, verimli toprak örtüsü, su potansiyeli ve Antalya'yı iç kesimlere bağlayan karayolunun buradan geçmesi, bu sahaların neredeyse tarihsel boşluk olmadan sürekli yerleşim için tercih edildiğini göstermektedir.

Selçuklu Devletinin 1071'de Malazgirt savaşını kazanmasından sonra Anadolu'nun Türkleşme süreci başlamıştır. Birçok Türkmen toplulukları ve özellikle Üç-Oklar'a mensup Oğuz boyları, Teke-eli diye tabir edilen bölgeye gelerek yerleşmişlerdir. Bu dönem Antalya ve Konya arasında Hamitoğullarından bahsedilmektedir. Bu dönemde XIII. yüzyılın ilk yarısında Üç- Okların bir bölümü bu bölgeye gelip yerleşmişler iken zaman içerisinde özellikle XIV.-XV. yüzyıllarda da Üç-Oklara tabii diğer zümreler de Teke bölgesini iskân yeri olarak seçmişlerdir.

Anadolu Selçuklu Devleti 1147'de başlayan Haçlı seferleri esnasında Anadolu'daki Türk birliğini kurma mücadelesine bir müddet ara vermek zorunda kalmışlardır. Haçlı tehlikesi bertaraf edildikten sonra yeniden fetihlere yönelen Kılıçarslan

Denizli, Uluborlu ve Burdur bölgelerine akınlar düzenlenmiştir. Burdur ve civarı 1177'de Selçuklu egemenliğine geçtikten sonra Antalya'ya kadar genişlemiştir.

Selçuklu Hükümdarlarının bölgedeki siyasi birliği sağlama gayretlerine karşı Selçuklu egemenliğine girmek istemeyen Türkmenlerin üzerine sık sık ordular gönderdikleri bilinmektedir. Antalya ve Burdur civarının I. Keyhüsrev zamanında alındıktan kısa bir süre sonra elden çıkması 1219 ve 1236 yıllarında bölgenin yeniden fethedilmesi misal olarak gösterilebilir.

Anadolu Selçuklu Devleti'nin yıkılmasından sonra, yörede Beylikler dönemi başlar. İlçe Hamitoğulları yönetiminde bir süre kalır.

Yörenin Osmanlı Devleti'nin yönetimine geçmesinden sonra, Osmanlı iskân politikasının izlerini Bucak'ta görmek mümkündür. Buna göre konar-göçer aileler Osmanlı toplumsal yapısını meydana getiren en önemli unsurlardan birisiydi. Hatta Osmanlı Devleti'nin yerleşme tarihî, Türk oymaklarının boş buldukları topraklara yayılma ihtiyacının karşılanması ve yeni ülkelere vatan kurma faaliyetleri olarak da değerlendirilmektedir. Yeni fetihlerle birlikte oymaklar ve topraksız köylüler veya sürgünlere gelen dervişler, az çok mensubu oldukları tarikata bağlı teşkilatlı bir hareket olarak boş yerlere yerleşiyorlar, yerleştikleri yerlerde bir zaviye kurmak suretiyle yavaş yavaş onun etrafında yeni köylerin meydana gelmesini sağlıyordu. Bucak'ta Seydiköy'de (Bucak'ın 20 km kuzeyindeki Çeltikçi ilçesi Tekkeköy'de) olduğu gibi.

Bu yerleşme politikası Bucak'ta İncirhan'ın yol güvenliğini sağlamak için XV. yüzyılın başında gerçekleşerek, çevrede konar-göçer aşiretler içinde özellikle Sarıkeçli Yörüklerinin Bucak kenti ve çevresindeki uygun sahalara (Kocaaaliler, Karaaliler gibi) iskânı sağlanmıştır. Bu sürede Bucak'ın yerleşme ve nüfus yapısı şekillenmiştir. Yaklaşık 500 yıl bu yerleşim şekli ve çerçevesi korunmuştur.

Osmanlı Devleti'nin Birinci Dünya savaşı sonunda yenilmesi ve Mondros Mütarekesi sonrasında Burdur ve Bucak çevresi İtalyanlar tarafından işgal edilmiştir. Buna göre, 28 Mart 1919'da Antalya İtalyanlar tarafından resmen işgal edilmiş, bunu 25 Haziran 1919'da Bucak ve 28 Haziran'da ise Burdur'un işgali takip etmiştir. Temmuz ayında Burdur Mutasarrıfının Konya valisine gönderdiği raporda Bucak'ta 1 bölük İtalyan işgalinin olduğundan bahsedilmektedir.

2.2.2. Yerleşme Şekilleri

Araştırma sahasında yerleşmeler, kırsal yerleşmeler ve kentsel yerleşmeler olmak üzere iki grupta sınıflandırılabilir.

Bucak'ta 2010 yılı itibariyle 1 kent, 5 belediye örgütlü köy (belde), 33 köy, 1 yayla yerleşmesi tespit edilmiştir. Ayrıca 16'sı ilçe merkezinde olmak üzere beldelerle birlikte toplam 45 mahalle bulunmaktadır (Şekil 9) .

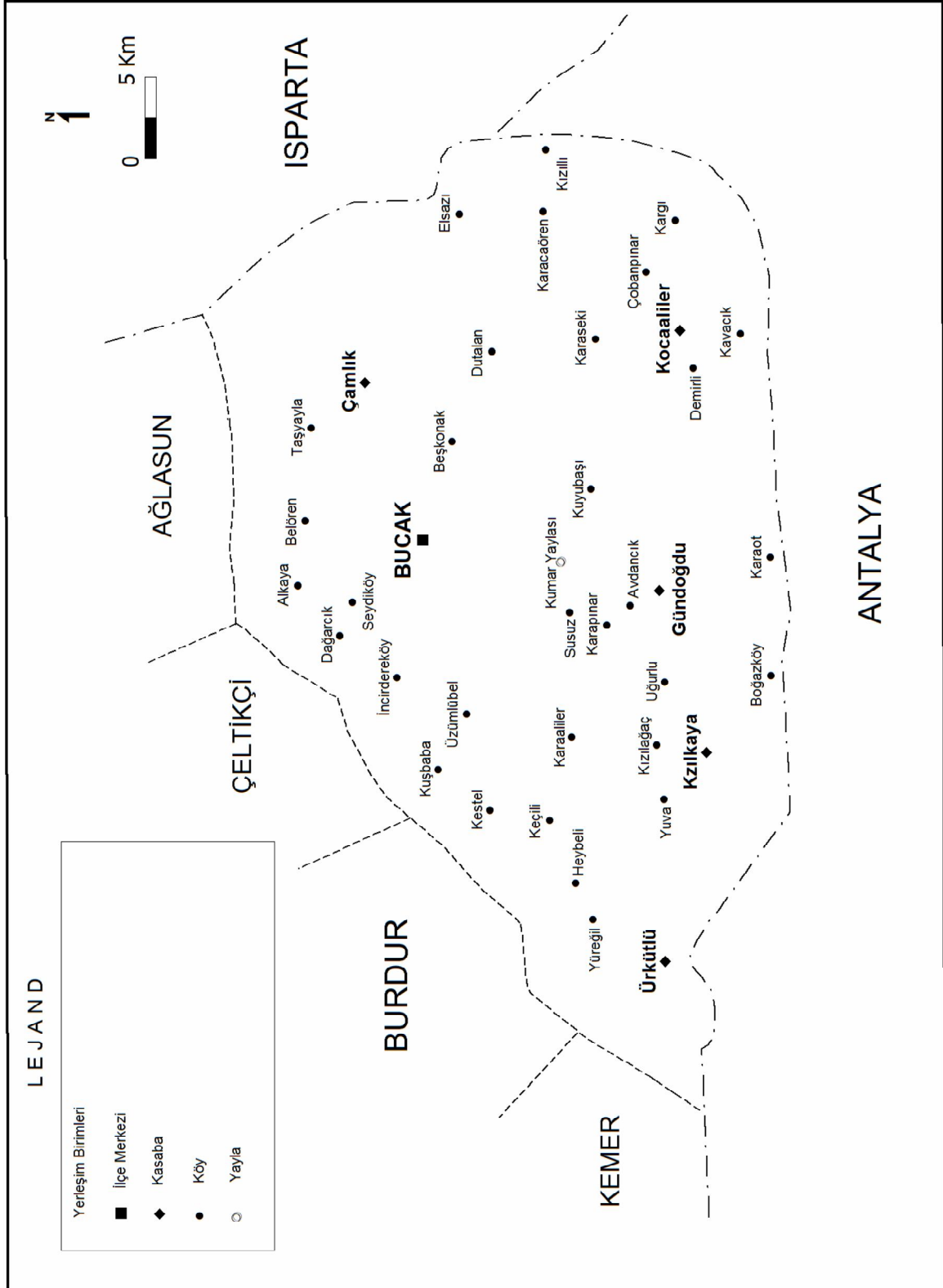
2.2.2.1. Kırsal Yerleşmeler

“Köyler ekonomik yapısı büyük ölçüde tarıma dayanan, kendine özgü toplumsal ilişkileri bulunan, belirli bir yerleşme bölgesi sınırlarına sahip, en küçük idari üniteyi teşkil eden ve nüfusu iki bine kadar olan yerleşmelerdir” (Doğanay, 1994: 246).

Yerleşmeleri incelerken öncelikle yer adlarının toponomisi yapılacaktır. Buna göre araştırma sahasında fiziki coğrafya faktörlerinden ismini alan köy sayısı daha fazladır. Kızıllı ve Kızılseki köyleri, çevrelerindeki kıvılcık renkli topraklardan yani terra rosalardan ismini almıştır. Ayrıca yamaçlardaki düzlüklere seki isminin verilmesi de Kızılseki köyünün kıvılcık yamaçtaki düzlük üzerinde kurulmasından kaynaklanmaktadır (harita 2,3). Kızılseki köyü adının oluşması ile ilgili bir başka yaklaşım Konu tarafından ileri sürülmüştür. Kızılseki köyü yakınlarında kireçtaşları çevresinde hayvan otlatmak için gelen kızların, burada eğlenmesi, oynamaları sonucu kızlarsekisi denmeye başlanmış daha sonra Kızılseki olarak zikredilmiştir (Konu, 2000: 33). Belören Köyü'nün, Bel yani; dağ silsilesi, boyun, seviye (Derleme Sözlüğü, 1993) anlamı vardır. Belören Köyü de bir yamaç köyüdür. Ören ismi de, eski yerleşim yeri anlamındadır. Böylece yamaçtaki eski yerleşim yeri olarak adlandırmak mümkündür. Kavacık Köyü çevresinde çok görülen kavak ağacından ismini almıştır. Kuyubaşı Köyü'nde içme suyu için açılmış kuyuların fazlalığı bu ismin köye verilmesine neden olmuştur.

Kargı Köy'ünde çok yetişen kamışa (Derleme Sözlüğü, 1993) Kargı dendiği için bu ismi almıştır. Ancak bu köy ismi için 24 oğuz boyunun bir ismi olduğunu da söyleyebiliriz. Çünkü Kargı Köyü'nün asıl adının Kargin olduğu ve zamanla Kargin ismi sonundaki “n” harfi düşerek Kargı sekline döndüğü Özçelik tarafından belirtilmiştir (Özçelik, 1999: 84). Bununla birlikte köy, Aksu çayının taşması sonucu her tarafın sularla kaplanmasıyla birlikte çevrenin milleşmesi, her şeyin kaynaşması, kaynaştırılması anlamına gelen kargı adından (Konu, 2000: 33) türediği de düşünülebilir.

Şekil 9: Bucak'ın Yerleşme Haritası (HGK'nın 1/100.000 Ölçekli Türkiye Topografya Haritasından Yararlanılmıştır.)

Elsazı Köyü'nde kamış ve saz bitkileri karıştırılmaktadır. Aslında her ikisi de farklı özellikteki bitkilerdir. Kamışa (*Phragmites australis*) yörede saz (*Schoenoplectus lacustris*) denmektedir. Elsazı köyü elle toplanan sazın olduğu yer anlamına gelmektedir. Bununla birlikte, eskiden, Antalya civarındaki yörükler, Isparta ili Anamas yaylasına göç ederken bu köy uğrak yeriymiş. Köylülerle yörükler buraya gelen bir ozanla birlikte sazlı sözlü muhabbet düzenlerlermiş, bu ozan geleneğine bağlı olarak, buraya eli sazlı adamın geldiği yer anlamına gelen Elsazı denilmiştir. Çamlık Köyü çevresinde çok yoğun Kızılçam ormanı bulunduğu için bu ismi almıştır. Keza Dutalan Köyü de, köyün ortasındaki yaşlı bir dut ağacından ismini alır. Karaseki Köyü çevresindeki kireç taslarının nispeten koyu renk sergilemesi bu ismin ortaya çıkmasına yol açmıştır. Bununla birlikte Karaseki Köyü'nün eski ismi Erdüştü'dür. Kurtuluş savaşı sırasında, köyden birkaç erin şehit düşmesi sonucu Erdüştü ismini aldığı rivayet edilmektedir (Konu, 2000: 33).

Demirli Köyü'nün eski ismi *Kayı*'dir. Kayı 24 Oğuz boyundan biri olup köy isminin tarihi bir kökeni vardır. Beşkonak ismi köyün beş tane mahalleden oluşması ile bu ismi almıştır. Fakat köyün eski ismi *Gerce*'dir. Çamlık Köyünden Gerce ismindeki bir şahsın burayı kurması ile ilk ismi ortaya çıkmıştır. Karacaören Köyü çevredeki en eski yerleşmelerden birisidir. Osmanlı vesikalarında *Karacaviran* olarak yazılmaktadır. Ören kelimesinin birden fazla anlamı vardır köy, şehir ya da köy, şehir yıkıntısı (Derleme Sözlüğü, 1993) anlamları vardır. Buna göre bir şahsa hitaben karacanın köyü şeklinde açıklamak mümkündür. Çobanpınar Köyü'nün eski adı *Gelesinli*'dir. Köye Isparta'nın Gelesin yöresinden gelenler tarafından kurulduğu için bu ad verilmiştir. Köyde bulunan verimli bir su kaynağından dolayı bu ad sonradan verilmiştir.

Yükselti basamaklarına göre köyler değerlendirildiğinde; yerleşmeleri 4 yükselti basamağına göre ele almak mümkündür. Buna göre 400–600 m'lik yükselti basamağı olarak belirlenen, Melli yöresinin doğusunda Aksu çayı vadisi çevresinde ve kabaca kuzey-güney yönlü olarak uzanan aksu çayı ve mübadili derelerin açtığı vadiler yaklaşık olarak 400–520 arasındaki yükseltilerde 5 köy yerleşmesi vardır. Kargı Köyü yükseltisi en az olan 400 m.lik vadi tabanında kurulmuştur. Karacaören Köyü 410 m, Çobanpınarı Köyü 460 m, Kızıllı 480 m ve 4 mahalleden oluşan Elsazı Köyü de 520 m'lik yükseltide yer alır.

Kocaaliler polyesi ve çevresinde 4 tane yerleşim birimi 600–800 m.lik yükselti basamakları arasında bulunmaktadır. Polyenin en çukur yeri 628 m.lik yükseltiye sahiptir.

Polye içinde bulunan Demirli yaklaşık olarak 640 m ve Kocaaliler de 650 m'lik yükseltilerde yer alır. Polye'nin dışında ve güneyinde Kızılseki 670 m ve Kavacık 690 m.lik yükseltilerde kurulmuştur. Melli yöresinde 800–1000 m'lik yükselti aralığında sadece Karaseki Köyü vardır. Bu köyün 4 mahallesi bulunur ve mahalleler 750 m ile 1070 m'lik yükselti aralığında kurulmuşlardır.

İlçenin en yüksek köyü yaklaşık 1200 m'lik yükseltisi ile Belören Köyü'dür. Dutalan köyü, 1180 m, Çamlık 1140 ve Kuyubaşı Köyü de 1010 m'lik yükseltilerde yer alır. 1000–1200 m'lik yükselti basamaklarında yer alan bu köyler, Melli'nin kuzey batısında bulunmaktadır.

2.2.2.2. Kentsel yerleşmeler

“Çok değişik sosyal, ekonomik ve kültürel fonksiyonlarıyla köy yerleşmelerinden ayrıldığı kabul edilen kentler, bugün beşeri eserlerin, en görkemlilerinden biri olarak göze çarpar. Ancak, kent ya da şehir teriminin neyi ifade ettiği konusunda henüz bütün araştırmacıların üzerinde hem fikir oldukları, ortaklaşa kabul edilmiş bir tanım da yapılmış değildir” (Doğanay, 1994: 407).

Köy-kent ayrımında çok değişik kriterler kullanılmıştır. Bununla birlikte bu kriterlerin ortak amacı, köyün nerede bittiği ve kentin nerede başladığı sorusuna cevap bulmaktır. Köy-kent ayrımında kullanılan başlıca kriterler şunlardır:

“Bazı araştırmacılar, belediye teşkilatı bulunan, bu teşkilatın kurulmuş olduğu yerleşmelerin, kent sayılması gerektiğini kabul ederler. Kentin önemli idari niteliklerinden biri de, orada mutlaka belediye hizmetleri verilmesi gerektiği gerçeğidir. Belediye teşkilatı olmayan ve nüfusuna bu hizmetlerin verilmediği bir yerleşme, kent sayılamaz. Bununla birlikte, belirtmek gerekir ki, bir yerleşmenin kent sayılması için tek başına belediye teşkilatının varlığı, yani sadece belediye teşkilatının kurulmuş bulunması yeterli değildir. Bu takdirde belediye teşkilatı kurulmuş köylerin de, kent sayılması gerekir ki, bu mümkün değildir” (Doğanay, 1994: 408). Araştırma sahasında Bucak şehir merkezi haricinde 5 adet belediye örgütlü köy yerleşmesi vardır. Bu belediye örgütlü köy yerleşmelerini de sadece bu kritere bağlı olarak kent saymak bilimsel açıdan uygun değildir.

İlçe merkezinde bulunan resmi kuruluşlar şunlardır: Kaymakamlık, Askerlik Şubesi Başkanlığı, Belediye Başkanlığı, Adliye Sivil Savunma Memurluğu, Zeliha TOLUNAY Uygulamalı Teknoloji ve İşletmecilik Yüksekokulu, Hikmet TOLUNAY

Meslek Yüksek Okulu, Emin GÜLMEZ Teknik Bilimler Meslek Yüksek Okulu, İlçe Jandarma Bölük Komutanlığı, İlçe Emniyet Müdürlüğü, Noter, İsmail Sarı, Zihinsel Özürlü Çocuklar Bakım Ve Rehabilitasyon Merkezi, Müftülük, Tapu Sicil Müdürlüğü, Kadastro Şefliği, Özel İdare Müdürlüğü, Nüfus Müdürlüğü, Mal Müdürlüğü, Vergi Dairesi Müdürlüğü, İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü, Sağlık Grup Başkanlığı, İlçe Tarım Müdürlüğü, İlçe Halk Kütüphanesi Müdürlüğü, Orman İşletme Müdürlüğü, Posta İşletme Müdürlüğü, Türk Telekom İşletme Amirliği, Tedaş, Yaprak Tütün İşletme Müdürlüğü, İlçe Gençlik ve Spor Müdürlüğü, Tarım Kredi Kooperatifi.

Bucak, turizmin merkezi durumunda olan Antalya'ya yakınlığı ve Antalya'yı diğer şehirlere bağlayan karayolunun üzerinde bulunmasından ticaret ve turizm yönünden oldukça hareketlidir. İlçe nüfusunun kalabalık olması, Çeltikçi, Ağlasun ilçelerinin ilçemize yakın olması ilçedeki ticari faaliyetleri canlı kılmaktadır. İlçe merkezinde hazır giyim, tuhafiyeye, beyaz eşya, inşaat malzemeleri, haberleşme cihazları, pansiyon işletmeciliği vb. alanlarda çok sayıda ticaret erbabı esnaf bulunmaktadır. Kısaca günümüzde ihtiyaç duyulan her türlü malzemeyi ilçe esnafında bulmak mümkündür. Bucak ilçesinde kitle ve salep ticareti de ilçe ekonomisine büyük katkı sağlamaktadır. Dondurma üretiminde kullanılan kitle ve salep Türkiye genelinde pazarlanmakta, ülke ihtiyacının yaklaşık % 70'i Bucaklı esnaf tarafından karşılanmaktadır. Sayıları 25'i bulan oto galerileri ve araba bayileri nedeniyle ilçe otomobil alım-satım yönünden oldukça hareketlidir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. EKONOMİK COĞRAFYA ÖZELLİKLERİ

Bucak bulunduğu yer itibariyle toprak ve orman açısından zengindir. İlçe tarım ve hayvancılık potansiyeli açısından bölgesinde önemlidir. İlçe özel konumu ve sahip olduğu coğrafi güzellikler açısından önemli turizm potansiyeli arz etmektedir. İlçenin geniş ormanlık sahaları da doğa turizmine potansiyel oluşturabilecek zenginliktedir.

3.1. TARIM

İlçenin temel geçim kaynağı tarımsal faaliyetlere dayanmaktadır. Buna göre, 6576 kişilik faal nüfusun % 40,6'sı (2671 kişi) çeşitli iş kollarında çalışmaktadır. Çalışan nüfusun % 83,9'u tarım sektöründe çalışır, % 9,7'u sanayide ve hizmetler alanında ise % 6,4'ü istihdam edilmiştir. Belirtilmesi gereken bir durum, çalışmayan yani işsiz olarak görülen nüfusun, faal nüfusun % 49,4'ünü oluşturmasıdır. Tarım ve hizmetler sektöründe çalışan nüfus genellikle erkeklerdir. Tarımda çalışan nüfus kamu kurum ve kuruluşlarınca kayıt altına alınırken kadınların çok az yazıldığı görülmektedir. Yörede tarımda çalışan nüfus aslında 9–10 yaşındaki çocuklardan, 65-70 yaşına kadar olan bütün nüfusu kapsamaktadır. Dolayısıyla tabloda görülen rakamlar resmi kayıtları yansıtmakta olup, reel yaşantıyı ortaya koyamamaktadır.

Yörenin 558860 dekar olan yüz ölçümünün yaklaşık olarak %77'sini (430440 dekar) ormanlık alanlar oluşturur. Daha önceki bölümde de belirtildiği gibi, kırsal yerleşmelerde ormancılık ekonomisi yaygındır. Tarım yapılan sahalar polye ve vadi tabanları ile aşınım satırlarıdır . Tarım sahaları, toplam yüzölçümünün sadece %9,7'sine (54195 dekar) tekabül eder. Engelibeli yüzey şekilleri ve orman örtüsü ile toplam yüz ölçümünün %12.'8'ine (71285 dekar) karşılık gelen tarım dışı kullanılmayan arazi ile birlikte, tarımın ekonomik özelliklerdeki etkisi sınırlıdır. Tarım sahalarının bu denli az olması yanı sıra, tarım arazilerindeki taşlılık ve sulama gibi sorunlar ile birlikte, tarımın yöre ekonomisine etkisi düşer. Bu durum alternatif ekonomik faaliyetlerin yöredeki önemini artırmakta, göç olayının da şekil ve yönünü belirlemektedir. Örneğin, kitre ve salep toplayıcılığı tarihsel süreç içinde canlı kalmış ve mevsimlik göç olgusu yöre ekonomisi ve kültüründe kalıcı etkiler ortaya çıkarmıştır. Keza Antalya ili ve Eğirdir ilçesine yapılan mevsimlik göçler de bu ekonomik gerçeğin bir sonucudur. Halıcılık,

hayvancılık, balıkçılık ve madencilik tarımın ekonomik yaşantıdaki etkisinin azlığını telafi eden ekonomik uğraş biçimleridir.

Araştırma sahasında çeşitli tarım ürünlerinin kırsal yerleşmelere göre ekim sahaları incelendiğinde, cam ve plastik seralarındaki turfanda bahçe tarımı ön plana çıkmaktadır. Cam seracılık tarımı, Kocaaaliler, Karacaören, Çamlık, Çobanpınar ve Elsazı köylerinde yapılmaktadır. Plastik seracılık faaliyeti de Kargı, Dutalan, Çamlık, Çobanpınar ve Elsazı köylerinde uygulanır. Cam seracılık, 11700 dekar arazide, plastik seracılık ise 22900 dekar arazide yapılırken, aynı zamanda bütün Bucak ilçesi içerisinde seracılık faaliyeti Melli yöresinde uygulanmaktadır. Seracılık, 1990 yılından itibaren sebzeçiliğin geçimlik ekonomiden ticari sebzeçiliğe geçilmesine neden olmuştur. Seralarda yılda iki kez, domates, salatalık, fasulye ve biber üretimi yapılmaktadır. Hasadı yapılan ürünler Burdur, Isparta ve az da olsa Antalya hallerinde iç piyasada tüketime sunulmaktadır. Ancak, üreticilerin üretilen tarım ürünü fiyatlarını belirleme imkânları yoktur. İç piyasanın arz-talep dengesine göre hallerdeki kabzımallar sera ürünlerinin parasal karşılığını belirlemektedir.

Seracılıkla birlikte araştırma sahasında, buğday-arpa gibi hububat üretimi de yapılmaktadır. Buğday üretimi 97000 dekar, arpa 58000 dekarlık sahada yapılır. Bucak ilçesinin geneli için ekili-dikili alanlar içinde buğdayın payı % 46,2, arpanın % 27,6, yulafın % 2, nohudun % 1, fiğın % 6, haşhaşın % 6,6'sı ile şekerpancarının % 1,6'dır. Bunun dışında Bucak İlçesinde Ayçiçeği, Bakla, Bezelye, Fasulye, Korunga, Mısır, Soğan, Yonca, Acur, Barbunya, Biber, Domates, salatalık, ıspanak, kabak, karpuz, kavun, lahana, marul, patlıcan gibi çeşitli sebzeler yetiştirilmektedir. Sebzelerin yanında elma, armut, ayva, ceviz, çilek, erik, incir, kayısı, kiraz, nar, şeftali, üzüm, vişne gibi meyveler ile sınırlı bir alanda antepfıstığı ve zeytin tarımı yapılmaktadır. Burada dikkati çeken özellik, kırsal yerleşmelerin orman örtüsü ve engebeli araziden dolayı ekim sahalarının az olmasına rağmen tarım sahalarının önemli bir kısmını hububata ayırmış olmalarıdır. Bu da geleneksel besin türü olan ekmeğın yöre insanı için vazgeçilmez olması ile arpanın hayvancılıkta besin maddesi olarak kullanılmasından kaynaklanmaktadır.

3.2. HAYVANCILIK

Yörede hayvancılık faaliyeti, büyük ve küçükbaş hayvancılık, balıkçılık ve arıcılık dallarıyla yapılmaktadır. Yörede, 23929 büyük baş hayvan olup, Bucak ilçesinin %

17 oranındaki büyükbaş hayvanı Melli yöresinde yetiştirilir. Yaklaşık 19265 olan küçükbaş hayvan varlığı Bucak ilçesinde küçükbaş hayvan varlığının geçmiş yıllara oranla azaldığını göstermektedir. Bunda özellikle kıl keçisi sayısının yasaklanmasından dolayı azalmasından kaynaklanmaktadır. Bucak ilçesinde hem besi hem de süt inekçiliği yapılmaktadır. Büyük baş hayvancılığın gelişimi yavaş gerçekleşmektedir. Bunun nedeni tarım sahalarının az olmasından dolayı yem üretimindeki düşük rekolttir.

3.2.1. Büyükbaş Hayvancılık

Sığır yetiştiricileri yem için saman ve yonca'yı Konya'dan getirmekteler, bu da yemin pahalıya mal olmasına yol açmaktadır. Bu duruma rağmen günlük olarak yaklaşık 17500 kg süt Bucak'tan gelen süt toplayıcılarına satılmaktadır. Süt satışları 2010 yılı itibariyle litresi 0,65 TL üzerinden yapılmaktadır. Firma sahipleri süt parasını aylık olarak ödemektedir. Bu da Kırsal yerleşmelerdeki nüfusun sıcak para temini açısından önemlidir. Bucak ilçesinde en çok büyükbaş hayvan Çamlık kasabasında 980 adetle bulunur. Aynı zamanda bu kasabadan günlük 5600 litre süt satışı gerçekleşmektedir. Çamlık'ta büyük baş hayvancılığın fazla yapılmasının nedeni hayvan yemi üretiminin kolay olmasıdır. En az büyük baş hayvan ise 51 adetle Karacaören Köyü'ndedir. Burada hayvancılığın yerini Karacaören baraj gölünden dolayı balıkçılık almıştır.

3.2.2. Küçükbaş Hayvancılık

Araştırma sahasının geleneksel hayvancılık biçimi, küçükbaş hayvancılık, özellikle de kıl keçisi yetiştiriciliğidir. Küçükbaş hayvanların yaklaşık olarak %87'si kıl keçilerinden oluşur. Kıl keçileri, besi hayvancılığı şeklinde olup, özellikle kurban bayramında iç piyasada tüketilmek için beslenmektedir. İlçede 2010 yılında yaklaşık olarak 19265 küçükbaş hayvan bulunmaktadır. Küçükbaş hayvan sayısı 1990 yılında yaklaşık olarak 66862 iken 20 yılda 19265'e inmiştir. Bu durum iki nedene bağlanabilir. İlki, Orman ilçe müdürlüğünün orman içinde kıl keçisi beslenmesine izin vermemesidir. Diğer bir neden ise, kıl keçisinin ekonomik özelliğini yitirmesi ve yerine yeni ve kazançlı ekonomik iş olanaklarının doğmasıdır. İlçe'de en fazla küçükbaş hayvan, 2700 adet ile Demirli'dedir. En az küçükbaş hayvan ise, 65 adet ile Karacaören'dedir.

3.2.3. Balıkçılık

İlçede balıkçılık iki şekilde yapılmaktadır. İlki kültür balıkçılığı kapsamında, ağ-kafes balıkçılığı diğeri de avcılık balıkçılığıdır. Ağ kafes balıkçılığı, Karacaören I

Barajı'nda dört işletme, Karacaören II Barajı'nda da beş işletme vardır. Tesislerde genellikle gökkuşağı türü alabalık yetiştirilir ve işletmeler genellikle yıllık üretimleri 30 ton/yılın altındaki aile tipi işletme biçimindedir. Her iki barajda yıllık olarak 177 ton balık üretilmektedir. Yetiştirilen balıkların büyük bir kısmı Antalya-Isparta karayolundaki on iki lokanta tipi tesislerde piyasaya arz edilmektedir(Arıbaş, 2002: 20–27).

Av balıkçılığı, Karacaören, Kızıllı ve Çobanpınar köylerinde yapılmaktadır. Av balıkçılığı en çok Çobanpınar köyünde gelişmiştir ve bu köyde 1997 yılında bir kooperatif kurulmuştur. Bu kooperatife ait 80 tekne bulunmaktadır. Barajdan takoz balığı avlanır ve bu balıklar, Isparta'daki balık unu fabrikalarına pazarlanmaktadır.

Tatlı su balıkçılığının, yöre halkına bir başka katkısı da, yabancılara yönelik av turizmini başlatmasıdır. Antalya'daki turizm şirketleri Karacören I ve II barajlarına balık avlama turları, kamu kurum ve kuruluşlarınca desteklenmiş ve 2002 yılı Mayıs ayından itibaren her gün en az 50 turist gelmeye başlamıştır. Avlanmaya gelen turist başına bir gün için kamuya ait ilgili kuruma 20 dolar ödenmektedir (Arıbaş, 2002: 28).

3.2.4. Arıcılık

Arıcılık: İlçemiz köylerinde ek kazanç olarak arıcılık da yapılmaktadır. Gezginci arıcılık şeklinde olan arıcılık son yıllarda zirai ürünlerde görülen hastalık ve haşerelere yapılan ilaçlı mücadeleler arıcılığı olumsuz yönde etkilemiştir. İlçedeki toplam 3280 adet kovandan 23800 kg bal üretilmektedir.(Bucak İlçe Tarım Müdürlüğü, 2010)Daha önceki yıllarda kovan sayısı daha az olmasına rağmen günümüzde üretilenden daha fazla bal alınmaktaydı.

3.3. SANAYİ FAALİYETLERİ

Bucak ilçesinin sanayi faaliyetleri küresel ekonomik dengelerin nezaretinde gelişmektedir. Örneğin, mermercilik sektörü başta İtalya olmak üzere, ABD ve diğer ülkelerin mermer sektöründeki arz talep dengeleri, Bucak kentindeki mermer üretimini doğrudan etkilemektedir. Bununla birlikte, Türkiye'nin döviz kur rejimi de firmaların ihracat potansiyeline tesir etmektedir. Örneğin Türk Lirasının değer kaybetmesi ihracatı artırırken, ya da dengeli gitmesi üreticinin üretim planlamalarının sağlıklı olmasına yol açarken, TL'nin aşırı değerlenmesi, mermer ihracatında pazar daralmasına yol açmaktadır.

Bu durumun tam tersi, ağaç işleri ile uğraşan firmalar için de geçerlidir. Türkiye'de bu sektörde uğraşan firmaların bir kısmı, Kanada, Finlandiya ve Rusya'dan ağaç ithal etmektedir. Türkiye'de döviz fiyatlarında meydana gelen yükselmeler, ağaç ithalini sınırlandırmakta ve iç piyasadaki ağaç ve ürünlerine talepler artmaktadır. Bu durum Bucak'ta ağaç işleme işleri uğraşan firmaların ticaret hacmini yükseltmektedir. Bununla birlikte ilçede sanayi kuruluşlarının % 86,3'ünün internet üzerinden pazarlama ve tanıtım yaptıkları görülmektedir. Bu konunun avantajlarını keşfeden firmalar her geçen gün internet üzerinden tanıtım ve pazarlama işlerini geliştirmektedirler. Bilgi toplumunun ve "yeni ekonomi" olarak adlandırılan günümüz ekonomi gerçekliğinin omurgasını meydana getiren, küreselleşmenin yegâne özelliklerinde olan internetin varlığı ilçe ekonomik yaşantısı için bir avantaj gibi görülmektedir. Bu nedenle Bucak'taki firmaların piyasası yerel ölçekten, küresel, dünya geneline yayılmıştır. Bucak sanayini, sanayi coğrafyasının ölçekleri ile incelemeyen önce, küreselleşme ve küresel sanayi konusundan kısaca bahsedilmesi gerekmektedir(Arıbaş, 2007:116).

Günümüz dünya sistemi içinde devletlerin ve toplulukların arasındaki bağlantıların çok yönlülüğünü ifade eden küreselleşme, insanları küresel bir tüketici haline getirirken aynı zamanda küresel bir üretici olma imkânı da sunmaktadır. Bu durum özellikle üretici olma yolundaki ülkeleri ve bölgeleri bir rekabet içine sokmuştur. Ülkeler küreselleşmenin fırsatlarından maksimum derecede faydalanma, tehditlerinden de minimum derecede kaçınma yollarını aramaya başlamıştır. Bu süreçte ülkeler için bir siyasi ve ekonomik birlik içinde olmak ya da bölge için cazibe merkezi haline gelmek, söz konusu yerde yaşayan insanlar için kendini ekonomik anlamda ifade etmenin yaşamsal anlamı olmuştur.

Küreselleşme hem mekânsal hem de zamansal boyutu beraberinde getiren iki farklı fenomenden oluşmaktadır. Bunlar: Geniş bir menzil (yayıma) ve uluslararasılaşmadır (derinlik). Ayrıca küreselleşme kavramına anlam katan dört kelimedenden bahsedebiliriz. Bunlar: Çeşitlilik, süreci gerçekleştirme ehliyeti, yayılma ve güçtür. Çeşitlilik ya da çok yönlülük diyebileceğimiz özelliği ülkelerin iktisat politikalarının dünya ekonomisinde artarak uyumu sayesinde ekonomik ilişkilerin küreselleşmesini ifade etmekte ve küreselleşmenin merkezini oluşturmaktadır. Bu kavramın altında yönetim/yönetim düzenlemeleri, tüketici ilişkileri, yaşam biçimi, teknoloji, piyasa ve piyasa stratejileri ve finans piyasalarının küreselleşmesi bulunur. Tabi

burada işletmelerin küreselleşmesi ile piyasaların küreselleşmesi farklıdır. Küreselleşme işletmeler için bir takım aktivitelerini, sınır ötesine taşınması anlayışı olarak da görülmektedir. Bu anlayış diğer kurumlar (aktörler) ile küreselleşmeye katılımın dünyada, bir bölgede, iktisat politikası veya sektör olarak gelişmeye dâhil olmasıdır. Global piyasalar ise ürün ve faktör piyasaları olarak anlamak gerekir ki bu yabancı ülkelerin önemli sınırlandırmalar olmadan yayılabilmesidir. Diğer yandan çeşitlilik sadece ekonomik bir yayılmadan ziyade diğer toplumların çevresini de gözlemeyi kapsar. Yani ekonomik olduğu kadar çevreyle ilgili, politik, sosyal ya da başka toplumların çevresinin küreselleşme fenomenini de kapsar. Bu nedenle küresel ekonomiden bahsetmek ne kadar doğalsa çevresel problemlerin küreselleşmesinden bahsetmek de o kadar doğaldır. Malların, hizmetlerin, bireylerin ve sermayenin eskiye göre ulus ötesine geçişin hızlanması taşıma maliyetlerinin düşmesi, teknolojik değişim, küreselleşmenin belli başlı etkileri olarak görülebilir (Arıbaş, 2007:118).

Bucak Sanayi ve Ticaret odasına 61 adet büyük sanayi kuruluşu üyedir. Bu firmaların 31 adedi mermer ve traverten konusunda üretim yapmaktadır. 15 firma, motor, makine, çelik iskele ve dingil üzerinde ihtisaslaşmışken, 8 firma kereste üretimi ile uğraşmaktadır. Bununla birlikte, 4 firma tuğla, 3 firma süt ve süt ürünleri bir firmada çimento üretimi gerçekleştirmektedir. Bu firmalar organize sanayi bölgesi dışındaki özel fabrika sahalarında üretim yapmaktadırlar.

Bucak organize sanayi, 2001 yılında tüzel kişiliğe kavuşmuş, Bucak kentinin güneyinde Aladağ tepe (hum) ile Çubuk dağı arasındaki sahaya kurulması belirlenmiştir. Yaklaşık 85 hektarlık arazide kurulan organize sanayi sitesinde 76 adet sanayi parseli, 46 adet farklı firmaya 2005 yılında tamamen satılmıştır. Bu iş yerinde toplamda 26 adet mermer, 6 adet mermer makine imalatı, 6 adet kereste ve 8 adet metal işleyen fabrika kurulacaktır. Bunlardan 22'si faaliyete geçmiş diğerlerinin 2013 yılına kadar geçeceği tahmin edilmektedir. Şu anda Organize Sanayi Bölgesinde 458 kişi istihdam edilmekte olup, bütün iş yerleri hizmete girdiğinde bu rakamın 2000'in üzerine çıkacağı tahmin edilmektedir (Arıbaş, 2007:120).

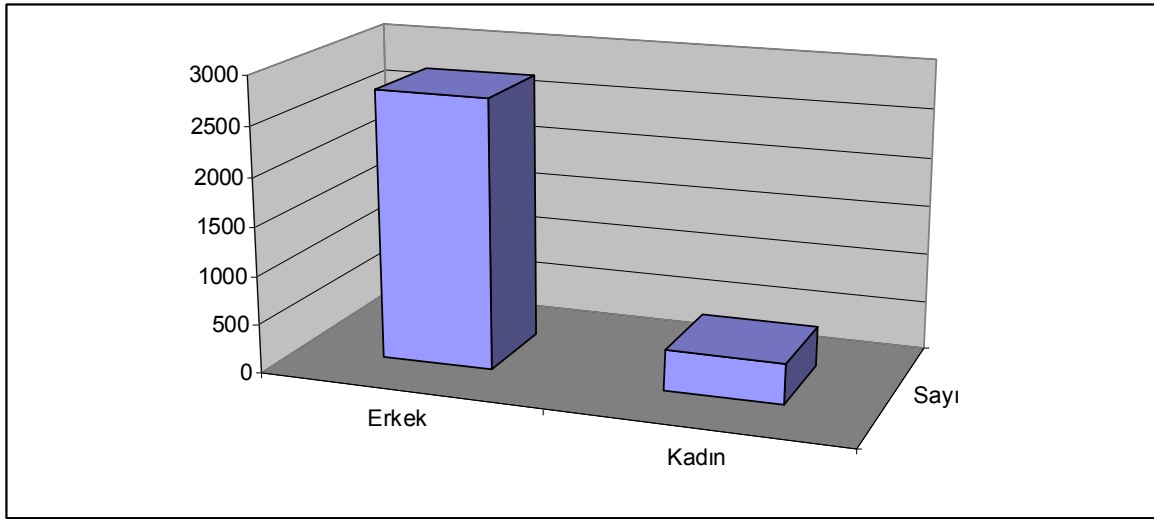
Bucak'ta 10 kişi ve daha yukarı iş gücü istihdam eden sanayi kuruluşlarında 3169 kişi faaliyet göstermektedir. İşgücünün %86,8'ini, 2752 kişiyi erkek nüfus oluştururken, %13,2'sini, 417 kişi kadın nüfustan oluşturmaktadır. Sanayi kuruluşlarının büyük bir kısmı

mermer sektöründe olması nedeniyle, bu kuruluşlarda yapılan işin ağır olması daha çok erkek nüfusun istihdam edilmesine yol açmaktadır. Kuruluşlarda kadın çalışanlar genellikle büro hizmetlerinde görev yapmaktadır (Tablo-13, Şekil 10).

Tablo 13. Bucakta Büyük Sanayi Kuruluşlarında Çalışan İş Gücünün Cinsiyete Göre Dağılımı (2010)

Cinsiyet	Erkek	Kadın	Toplam
Sayı	2752	417	3169
Oran	86.8	13.2	100

Şekil 10: Bucakta Büyük Sanayi Kuruluşlarında Çalışan İş Gücünün Cinsiyete Göre Dağılımı (2010)

Bucak ilçesinde modern sanayi faaliyetleri hızla gelişmekte ve kentin fonksiyonel açıdan sanayi kenti olmasına neden olmaktadır. İlçe sanayisinde en önemli sektör mermercilik ve travertencilik üzerinde gelişmiştir.

Ülkelerin kalkınmalarında ve geleceklerine yön vermede zengin ham madde kaynaklarına sahip olmanın önemi bilinen bir gerçektir. Yeraltı kaynakları bakımından zengin olan ülkeler, bu kaynaklarını kullanabildikleri takdirde daha kolay ekonomik büyüme ve kalkınma sorunlarını çözebilmektedirler.

Yeraltından çıkarılıp, doğrudan ya da işlenerek çeşitli amaçlar için kullanılan doğal taşlara yapı taşları ve parlatılarak kullanılan bu yapı taşlarına da genel anlamda mermer adı verilir.

Burdur'un en önemli mermer rezervleri Karamanlı, Tefenni, Yeşilova ve Bucak ilçelerinde bulunmaktadır. Özellikle Bucak ilçesi rezervleri ve üretimiyle en büyük paya sahip olan ilçedir.

Burdur-Çamlık Travertenlerinin yapısal hesaplamalar ile 13.187.200 m²'lik bir alana yayıldığı saptanmıştır. Çamlık travertenleri muhtemel rezervi yaklaşık olarak 659.375.000 m³'tür. Burdur ve ilçelerinde faaliyet gösteren fabrikaların sayısı 45'e ulaşmıştır. Bu fabrikaların 34 tanesi Bucak ilçesinde bulunurken 7 tanesi il merkezinde, diğerleri de Karamanlı ve Yeşilova ilçelerinde bulunmaktadır. Bu fabrikalardan bazıları hakkındaki bilgiler aşağıdaki tabloda verilmiştir. Bu tabloya göre fabrikaların üretim kapasitesi toplamı yıllık toplam 2,1 milyon m²'dir.

Mermerde aranan en önemli özellikler; desen, renk, doku, sertlik, parlaklık, cilaya karşı duyarlılık ve blok elde edebilme oranıdır.

Mermer inşaatlarda dış-iç cephe kaplamasında, taban döşemesinde, merdiven basamağında, mutfak tezgâhında, mezar düzenlemesinde, plastik güzel sanat malzemesi olarak heykeltçilikte ve süslemede, hediyelik eşya yapımında, masa, sehpa, lavabo üretiminde ve mobilyacılık sektöründe yaygın olarak kullanılmaktadır.

Dünyada mermer ürünlerindeki talep artışı nedeniyle mermercilik sektörü hızla gelişen bir trende sahiptir. 1986 yılında 22 milyon ton olan Dünya üretimi 2003 yılında 75 milyon tona yükselmiştir.

Türkiye 13,9 milyar tonluk rezerviyle Dünya rezervinin yaklaşık % 40'ına, üretiminin % 8'ine, ihracatının % 4'üne sahiptir. Türkiye rezerv açısından en büyük ülke olmasına rağmen üretimde dördüncü ve ihracatta beşinci sıradadır. Türkiye mermer sektöründe Burdur ili 1990 sonrası çok hızlı bir gelişim trendi izlemiştir. Burdur ilinin en önemli mermer yatakları Bucak-Çamlık ve Yeşilova-Sazak bölgelerindedir. En önemli rezerve sahip bulunan Burdur-Çamlık Travertenleri 13.187.200 m²'lik alana yayılmış olup muhtemel rezervi yaklaşık 659.375.000 m³'tür. Son 15 yıl içerisinde üretime açılan yatak sayısında ve bunları işleyen mermer fabrikası sayısında çok hızlı artışlar yaşanmıştır. Özellikle fabrikaların yoğunlaştığı Bucak İlçesinde kurulma aşamasında olan çok sayıda fabrika olup üretime katılmalarıyla birlikte sektörel üretim ve ihracat daha da artacaktır.

Genel olarak aile işletmesi olmasından dolayı mermer sektöründeki işletmelerin %84'ü işletme sahipleri tarafından yönetilmektedir.

Bucak'taki sanayi tesislerinin kuruluş yıllarına göre yoğunlaşmaları dikkate alındığında, en fazla firma 6 adet ile 1995'de yaşanmıştır. 2003 ve 2005 yıllarında 5'er adet firma hizmete girmiştir. 1994 ve 2004'de ise 4'er sanayi tesisi açılmıştır. Bucak sanayi tarihinde ilk firma 1975'de açılan ve halen faaliyetini sürdüren Yeni Akdeniz Kiremit ve Tuğla fabrikasıdır.

Bucak kentinde yer alan 61 adet sanayi işletmesinin hepsi tek tek ele alınmayacak bunlar içerisinde 20 ve daha fazla işçi çalıştıran firmalar ile her sektörden bir işletme üzerine durulacaktır.

Bucak kenti sanayileşmesinde dikkati çeken en önemli firma Portsan Mermer Sanayi ve Ticarettir. Firmanın sahibi Mehmet Cadıl, yaptığı uygulamalar ile her şeyden önce sanayi sektöründe birlik beraberliği sağlayan en önemli faktördür. Kişi temelli sanayileşmenin örneklerinden biridir. Sanayileşmede uyguladığı yeni teknikler, firmasında yetişen girişimcilere finansal destek de dâhil birçok konuda rehberlik etmesi, diğer sektörlerde çalışan firmaların maddi ve manevi açıdan desteklenmesi, Türkiye'de pek az görülen örneklerden birisidir.

Firma 1988'de hizmete girmiştir. Firmanın işleme kapasitesi 26.000 m³ traverten, 150.000 m²/yıl traverten levha ve 864.000 m²/yıl traverten fayanstır. Hammadde temini Çamlık kasabasındaki firmaya ait mermer ocağından karşılanmaktadır. Bununla birlikte, Bej mermer Konya'nın Beyşehir ilçesinden alınmaktadır.

Portsan'ın yerleşim alanı 48200 m²'lik açık ve 14460 m²'lik kapalı alanı bulunmaktadır. İşletmede büro, strip, fayans, eskitme, garaj, yemekhane ve temizlik bölümleri bulunmaktadır. Firma yıllık 17.430.240 kw saat enerji sarfiyatı yaparken, yıllık ortalama 450 ton su tüketilmektedir. Fabrika sahasındaki sondaj kuyusunda ayrıca yıllık 3000 ton su ilave edilmektedir. İşletmede 457 kişi istihdam edilmekte, bu işgücünün 52'i kadın, 405'i de erkek nüfustan oluşmaktadır. Portsan'da çalışanların 20'si fakülte mezunu hatta bir adet inşaat alanında doktora yapmış yöneticisi bulunmaktadır. Bu kişi fabrika artıklarının karayolu yapımında kullanılması ve dolayısıyla çöplerin ekonomiye kazandırılmasına yönelik bir çalışma yapmıştır. 13 kişi ön lisans mezunudur. 100 kişi lise, 187 kişi ortaokul ve 137 kişi de ilkokul mezunudur. (Arıbaş, 2007)

İşletmede elde edilen ürünler, strip, fayans ve eskitmedir (dolgulu, cilalı ve humlu).

Strip Türkiye içine pazarlanırken, fayans ve eskitme ürünleri, başta ABD olmak üzere, AB ülkeleri, Suudi Arabistan, İsrail, K.K.T.C. ve Yunanistan'a ihracatı yapılmaktadır.

Firma ürünlerinin tanıtımı yapmak ve müşteriler ile aralarında ticari irtibatı sağlamak için bir internet sitesi kurmuştur.

3.4. ORMANCILIK

Bucak ilçesinin toplam 141620 hektarlık orman arazisi vardır. Bunun yaklaşık olarak % 55'i Melli yöresinde bulunur. Yörede en fazla orman sahası 90697 dekarlık saha ile Çamlık köyündedir. En az orman örtüsü ise, 4805 dekarla, Kavacık Köyü'ndedir. Kızıllı Köyü dışındaki yerleşim birimlerinde, ormanlık ve koruluk arazisi toplam arazinin yarıdan fazlasını oluşturur.

Bucak ve çevresinde başta kızılçam ormanları olmak üzere sedir gibi ağaçların üretim, bakım ve kesim işleri yapılmaktadır. İlçede 54794 hektarlık verimli, 27165 hektar bozuk koruluk saha bulunmaktadır. Toplamda 81959 hektarlık koruluk arazi potansiyeli ile Burdur merkez ilçeden sonra ikinci sıradadır. Bucak kentinin iyi ve bozuk olmak üzere 12946 hektarlık ormanlık sahası vardır. Bucak'ta iyi baltalık ormanlık sahaları bulunmamaktadır. Buna karşın, 15318 hektar bozuk baltalık arazisi, vardır, bu arazinin 6350 hektarı kent sınırları içinde yer alır. Bucak ilçesi bozuk baltalık orman varlığı itibariyle yine Burdur merkez ilçesinden sonra ikinci sıradadır .(Foto)

Bucak ilçesinde orman ürünleri sektöründen önemli oranda ekonomik getirileri sağlanmaktadır. Hem mevsimlik işçi, hem de sürekli istihdam eden işçilerin yanı sıra, orman yangınlarından korumak için istihdam edilen iş gücünün kentte ve kırsal nüfusun ekonomik yaşantısına katkısı vardır. Ormancılık sektöründe çalışan işçiler, tabii gençleştirme, gençlik bakımı, gençlikte koruma, sıklık bakımı, suni gençleştirme, kültür bakımı ve kültür sabalarını koruma işlerinde değerlendirilmektedir.

Bucak işletme müdürlüğü, üretim giderleri olarak 3.378.615 TL, gençleştirme, genel üretim giderleri için, 5.051.520 TL ve genel yönetim giderleri için 2.845.674,74 TL harcanmaktadır. İlçe ekonomisine ormancılığın katkısı bulunmakla birlikte, orman suçları da, sektörü ve doğayı olumsuz etkileyen bir potansiyele sahiptir. İlçede orman suçları içinde en fazla işlenen suç otlatmadır. İlçede hayvancılık faaliyeti ile ağaçlandırma

çalışmalarının birlikte yapılması, özellikle küçükbaş hayvancılık ile uğraşan nüfusun, kentleşme, sanayi alanları, ulaşım ve konutlaşma gibi alanlara sıkışması sonucu bu tarz ihlallerin arttığı görülmektedir. Ancak bu suç grubunda 1999'da 93 olan vaka sayısı 2010'da 45'e düşmüştür. Orman suçlarında ikincisini kesme oluşturmaktadır. Nüfusun kış mevsiminde ısınma ve diğer mutfak işlerinde yakıt olarak kullandığı ağaç kesme işleminde 1999–2010 yılları arasında azalma görülmektedir. Örneğin 1999'da 33 olan suç sayısı 2010'da 8'e kadar düşmüştür. Bu suç unsurunun azalmasında iki neden vardır. İlki orman ilçe müdürlüğünün denetlemede gösterdiği başarı ile merkezi hükümetin fakir olan vatandaşlara yaptığı kömür yardımlarının etkisi bulunmaktadır. Orman suçları içinde en az işlenen suç sarftır. İlçenin genel orman alanına göre bu suçlar münferit olaylar olarak kabul edilebilir. İnsan faktöründen kaynaklanan kaçak ağaç kesiminde ormanlar tahrip edilmekte, kapalılık bozulmakta olup neticede orman olumsuz etkilenmektedir. Orman açmacılığı suçu işlenen yerlerde orman örtüsü yok edilerek toprak işlenmekte ve böylelikle orman, toprağı ile yok edilmektedir. Bu alanlarda toprağın su tutma özelliğı yok edilerek erozyon artırılmaktadır. Usulsüz otlatma yapılan ormanlarda orman örtüsü zarar görmekte, otlatma neticesinde toprak ezilmekte ve sertleşmekte olup, su tutma özelliğı azalmaktadır. Ayrıca erozyon da artmaktadır.

3.5. ULAŞIM HİZMETLERİ

Günümüzde diğer dünya ülkelerinde olduğu gibi Türkiye'de de ulaşım ve haberleşmede ciddi gelişmeler olmuştur. Haberleşme özellikle internetin kullanılmaya başlamasından sonra altın çağını yaşar duruma gelmiştir. Çünkü internetle hızlı bir haberleşme sağlamak mümkün olmuştur.

Kentte 410,55 hektarlık yüzölçümüne sahip cadde ve yol bulunmaktadır. Bununla birlikte Antalya ilini Türkiye'nin batı ve kuzeybatısına bağlayan ve Türkiye'nin üç büyük kentinin (İstanbul, Ankara, İzmir) Antalya ile ulaşımı Bucak üzerinden gerçekleşmektedir.

Burdur-Bucak arasındaki yol 1964 yılında açılmıştır. Bucak E-24 Karayolu üzerinde bulunmaktadır. Burdur'la mesafesi 44 km'dir. Burdur-Bucak arasında çift yol bulunmaktadır. Bu çift yolun yapılmış olması Burdur-Bucak arasındaki ulaşımın rahat yapılmasını sağlamıştır. Yolların saten kaplama ile asfaltlanması, 15 ton ağırlık kapasitesi ile 20 yıl ömrünün bulunmasına yol açmıştır. Ancak bu karayollarında, ağır taşıtların etkin

bir şekilde denetlenememesi ve ağır taşıtların kural ihlali yapmaları (40–50 ton ile taşıma yapmaları) saten kaplama yolların ömrünü 4–5 yıla düşürmektedir.

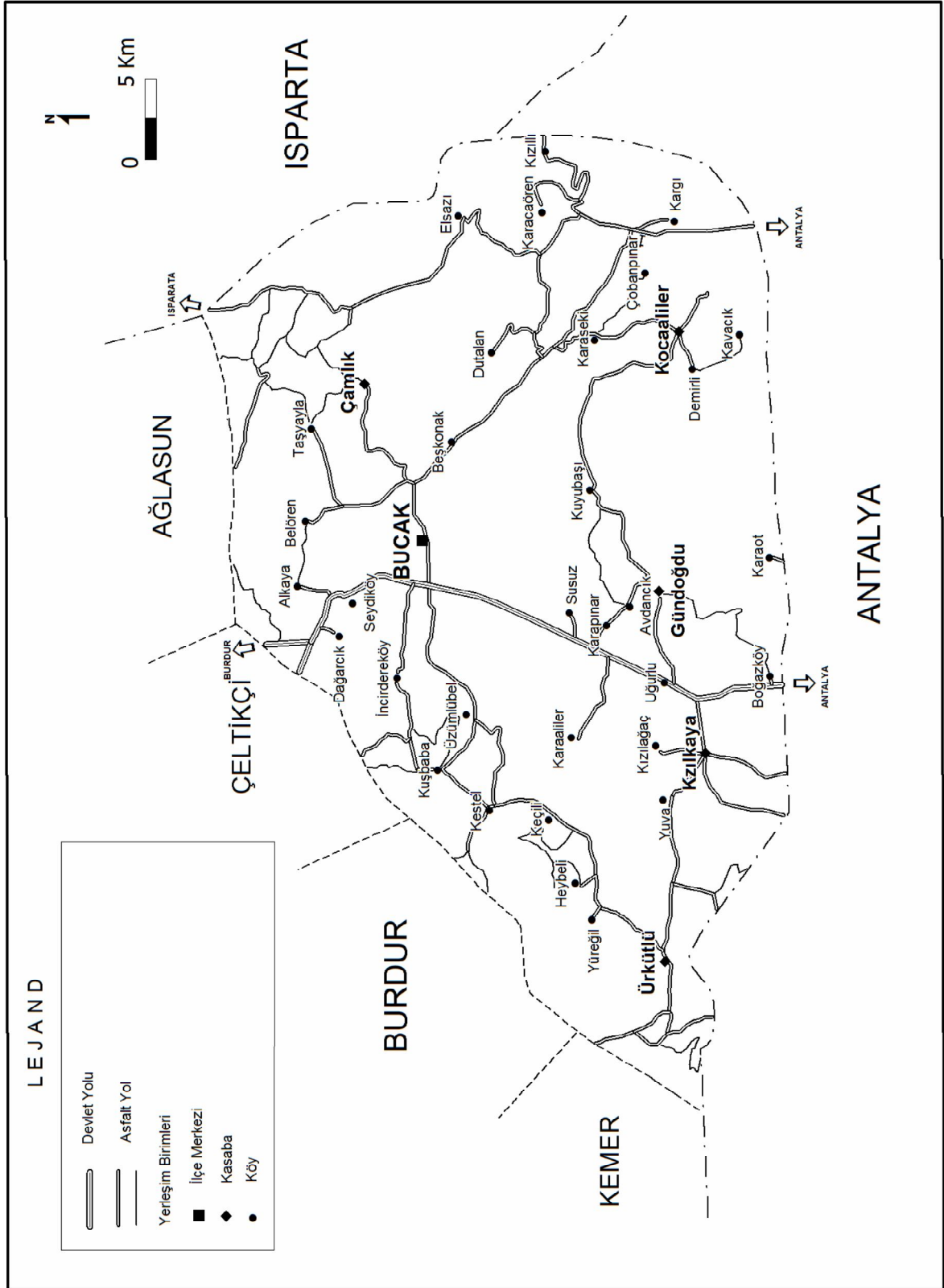
Bucak'ın Ulaşım fonksiyonu içinde incelenmesi gerekli olan özelliklerden birisi de kırsal yerleşmelerin ilçeye uzaklığı ve ulaşımın gerçekleşme durumudur. Bucak'a en uzak köy, ilçenin doğusunda yer alan ve Karacaören Barajı kıyısında bulunan 56 km mesafedeki Kızıllı Köyü'dür. En yakın köy ise 8 km kuzeyde yer alan Seydiköy'dür İlçeye bağlı kırsal yerleşmeler arasında ulaşım sorunu bulunmamaktadır. Bu nedenle, kentin kırsal yerleşmeleri arasında idari, ekonomik, kültürel ve sağlık fonksiyonları arasında irtibat kolay sağlanmaktadır (Şekil–11) .

Kırsal yerleşmeler ile Bucak kenti arasında ulaşımın kolaylığı ekonomi ve eğitim alanlarında ilişkilerin sıklaşmasına ve gelişmesine yol açmıştır. Örneğin, Kırsal yerleşmelerdeki ilk ve ortaöğretimde çalışan öğretmenlerin büyük bir kısmı Bucak'ta ikamet etmekte, günübirlik olarak çalıştıkları yere gidip gelmektedirler. Tersine bir harekette Bucak'ta ilk ve orta öğretim okullarında okuyan öğrenciler Bucak'a günübirlik gidiş ve geliş yaşanmaktadır. Bir başka olayda Bucak İlçesinde sanayi tesislerinde çalışan işçilerin bir kısmı firmaların servisleri ile Bucak'a gidip gelmektedir. Bununla birlikte Bucak kentinde Perşembe günleri kurulan haftalık pazara kırsal yerleşmelerden büyük talep yaşanmakta ve bütün kırsal yerleşmelerden katılım sağlanmaktadır. Kırsal yerleşmelerden Pazar günleri dışında sabah Bucak'a gelen vasıtalar, öğleden sonra geri dönmektedirler.

Tablo 14. Bucak'a Bağlı Kırsal Yerleşmelerin Bucak Kenti ve Burdur'a Uzaklıkları

Köy Adı	İl Merkezine Uzaklığı Km	İlçe Merkezine Uzaklığı Km
Alkaya	40	10
Avdancık	58	18
Belören	58	12
Beşkonak	54	8
Boğazköy	67	27
Çamlık	70	24
Çobanpınarı	71	25
Dağarcık	35	11
Demirli	75	29
Dutalanı	69	23
Elsazı	72	26
Heybeli	69	29
İncirdere	48	10
Karaaliler	59	19
Karacaören	73	28
Karapınar	55	11
Karaseki	68	23
Kargı	79	33
Kavacık	76	30
Keçili	62	23
Kestel	58	18
Kızılcağağaç	67	27
Kızıllı	102	56
Kızılseki	84	38
Kuşbaba	56	16
Kuyubaşı	68	28
Seydiköy	38	8
Susuz	53	13
Taşyayla	61	15
Uğurlu	60	20
Üzümlübel	52	12
Yüreğil	70	30

Şekil 11: Bucak İlçesinin Ulaşım Haritası (HGK'nın 1/100.000 Ölçekli Türkiye Topografya Haritasından Yararlanılmıştır.)

3.6. TURİZM POTANSİYELİ VE FAALİYETLERİ

İlçede başta tarihi turizm çeşitleri olmak üzere, eko-turizmden, doğa sporlarına ve kültürel turizme yönelik zengin bir turizm potansiyeli bulunmaktadır. İlçedeki turizm potansiyeli şuan yeterince aktif değildir. Ancak bu potansiyeli kullanmaya yönelik çeşitli avantajları vardır. Bunların başında Türkiye'nin en önemli Turizm merkezlerinde birisi olan Antalya, Bucak kentine sadece 80 km uzaklıktadır. Bu yakınlığı belirli turizm firmaları kullanmaktadır. Bunun iki yaşayan örneği bulunmaktadır. İlki İlçenin 30 km güneydoğusunda bulunan Karacaören I ve II barajlarına gününbirlik balık avlamak için gelen turistler vardır. Diğeri de Bucak'ın perşembe günleri kurulan haftalık kent pazarına alışveriş için Antalya'dan çeşitli turizm firmaları turlar düzenlemektedir. Turizm sektöründe yer alan firmalar, bu yaptıkları aktiviteler ile Bucak kentini tanımaktadır. Bu nedenle, aşağıda belirtilen turizm potansiyeli, turizm sektörüne kazandırmak için yerel anlamda planlamalar ihtiyaç vardır. Yöredeki turizm potansiyelinin bütüncül bir proje kapsamında ele alınmalıdır. Yani yapılacak çalışmalar, hem yörenin tanıtılmasına yönelik hem de farklı turizm çeşitlerini içine alacak şekilde sürdürülebilir

İlkönce, kentin kültürel özelliklerinin tanıtımına ihtiyaç duyulmaktadır. Kentin etnografik potansiyeli, kültürel yaşantıları ve konut tipleri yöreye özgü olup, turizmin ölçütleri ile değerlendirilmelidir. Örneğin kentin doğusunda, Cami ve Alâeddin Mahalleleri arasında bulunan Ramazan Selen Bulvarında, yöreye özgü konutlar bulunmaktadır.(Foto 13) Konutların restore edilmesi ve turizme yönelik, lokanta, otel ve dinleti merkezi olarak kullanılması mümkündür.

Bucak'ın kültürel özellikleri yanı sıra tarihi turizme yönelik kaynakları açısından çok önemli eserlere sahiptir. Tarihsel kaynaklar, geçmiş medeniyetlerin ve geçmiş çağların yaşayan fiziksel kalıntılardır. Bunlar arasında mimari, coğrafi görünüm ve arkeolojik özellikler kadar özellikler kadar, geçmişten bu yana gelen, dini ya da mitolojik olaylar da, bunların meydana geldikleri yerler de tamamen değişmiş ya da geçmişten hiçbir delil kalmamış olsa da, tarihsel kaynak olarak kabul edilir (Özgüç, 1998: 80).

Tarihsel kaynaklar içinde kentin batısında Mimar Sinan Mahallesiinde yer alan Höyücek Höyük, Neolitik döneme ait yerleşme ve tapmalara ait çeşitli eserler bulunmuştur. Yörede köy yerleşmesinden kasaba yerleşmesine geçişin önemli örneklerinde olan Höyücek' ten çıkan eserlerin ilk önce Bucak'ta sergilenmesine yönelik çalışmaların

yapılması ve daha sonra Höyük'ün ziyarete açılması için gerekli düzenlemeler yapılması kanaatindeyiz.

Bucak'ın 20 km doğusunda Kremna antik yerleşim birimi de Psidia bölgesinin en önemli yerleşmelerinde birisidir. Bu antik yerleşim biriminin turizme kazandırılması için çalışmalar başlatılmalıdır.

Bununla birlikte Bucak mücavir alanı içinde yer alan İncirhan ve Bucak'ın 15 km güneyindeki Susuz Han yörenin en önemli turizm merkezleridir. Bu iki turizm sahasının tarihsel ve mimari özellikleri ile ilgili İncir Han ve Susuz Han ile ilgili bilgi verdiğimizde;

İncir Han; XIII. y.y.'da (1239-40) Selçuklu sultanlarından Keykubat Bin Keyhüsrev'in yaptırdığı Antalya'yı Ağlasun - Eğirdir üzerinden Konya'ya bağlayan 4. menzil üzerinde bulunur. İncir Han, Bucak ilçesinin kuzeybatısında ve şimdiki Antalya-Burdur karayolu üzerinde bulunan Bucak kahvelerine 5 km. uzaklıktadır. Avlusuyla beraber uzunlamasına dikdörtgen bir plan gösterir. Kışlık kısmının üstü tamamen kapalıdır. Avlunun revaklı olup, olmadığı kazı yapılmadan söylenecek durumda değildir. Kışlık kısmım içte 39x25x28,86 dıştan 44,05x33,66 m. ölçülerini göstermektedir. Doğu yönündeki kayalık alan doğru yayılmakta ve kayalık alan da koruma duvarı bir sur gibi yapılmıştır.

Orta eksene göre simetrik bir yapıdır. Taç kapının bulunduğu kısmı 1.60 veya 1.70 m., doğu tarafı ise tavan örtüsüne kadar yaklaşan toprak dolguludur. İçeriye, içeri doğru eğimli ve istiridye kabuğu şeklinde yivli, tonozlu bir nişin korumasına alınan basık kemerli bir kapı ile girilir. Kapı kemerinin üzerinde yukarısı sivri kemer şeklinde biten düz satırlı kısımda hanın dört satırlık kitabesi bulunmaktadır. Tonozun cepheden görülen kalınlığı, yani tonoz kemeri su şeklinde oyma geometrik bezemelidir. Taç kapı, iki sıra kenger yapraklı başlıklara sahip ve yuvarlak gövdeleri kırık kafes örgütleriyle bezeli sütunceler vardır. Basık kapı kemeri ayaklarındaki mukarnaslı üzengiler var. Portal nişinin yanlarında ince silmeli dikdörtgen boşluklar içindeki iri Rumiler, sütun başlıklarının üstlerinde 40 cm çapında rozetler, tonoz kemer uçlarının altında sağ ayakları kalkık aslan kabartmaları ve en dışta birincisi mekândır ikincisi yarım yıldız firizli silmelere sahiptir. Kışlık kısım boyunca beş neften meydana gelmiştir. Orta nefin iki tarafına düşen mekânlar yolcular ve hayvanlar içindir. Girişte solda büyük bir sarnıç bulunur. Yine girişte sağdaki tonozun ortasında aşağıya kadar bakar durumda bir insan başı mevcuttur. Işık menfezleri doğu ve batı

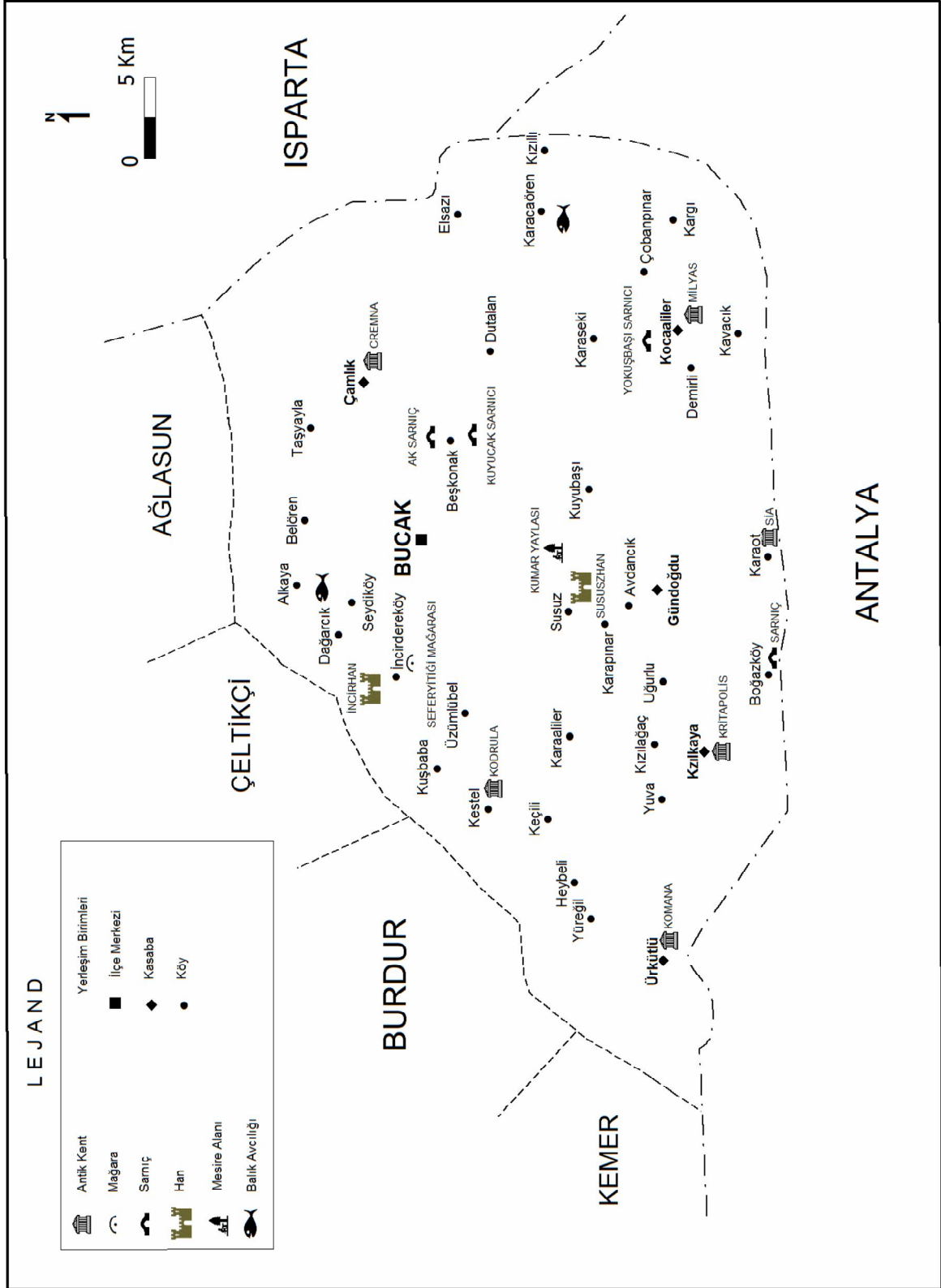
duvarlarında yedişer, kuzey duvarında bir adettir. Han'ın yapımında çevrede bulunan antik dönem yapı malzemeleri kullanılmış olup, hanın beden duvarları dışında 10 adet paye ile desteklenmiştir. Çatı çömllekleri eğimli bir şekilde tonoz örtüden gelmektedir. Yakınındaki Roma Hamamı ve çeşme yapısına ait kalıntılar bu güzel Selçuklu yapısını tamamlamaktadır (Şekil-13).

Susuz Han; Burdur Antalya karayolunda Bucak kahvelerinden 10 km mesafedeki Susuz Köyü'ndedir. Ahu kısmı ayaktadır. Kareye yakın bir planı olup, kalan kısımlarıyla kapalı tipin çok güzel bir örneği teşkil eder.

Tezyinatı itibariyle 1240 – 1250 yıllarına tarihlenen son büyük hanlardan biri olan Susuz Han'ın ahır bölümü 25 x 26 m. ölçülerinde kareye yakın bir plandır, içeriye zengin tezyinatlı anıtsal bir portalle girilir. Boşluk bırakmadan başlayan çerçevede değişik geometrik örnekler görülür. Kapı boşluğunun üst mukamaslı kısım kapı boşluğunu iki yandan çevreleyen burmalı iki sütünce duran sivri bir kemerle taçlandırılmışlar. Portalin iç yanlarından birer mihrabiye vardır. Bu nişleri çeviren kemerin içinde aralarda ki yuvarlak bir şeyi yutmak isteyen karşılıklı iki ejder başı bulunmaktadır. Kemer köşelerinde ise kanatlı melek kabartmaları vardır. İç kısmı 5 nefli olup 13,60 m yükseklikte bir kubbe vardır. Orta nefli iki tarafı yolcu ve hayvanlar için ayrılmıştır. Yapı dıştan üzengi şeklinde payelerle desteklenmiştir. Ahır bölümü büyük oranda yıkılmıştır.

İncirhan ve Susuzhan kentin turizm çeşitliği ve gelirleri bakımından önemli yer tutacak potansiyele sahip olmakla beraber, bu hanların yüzlerce yıl yaşayacak şekilde restore edilmesi ve düzenli bakımlarının sağlanması gereklidir. Çünkü toplumsal hafızanın ve bir milleti oluşturan önemli özellikler, bu tarihi kalıntıların anlamlarında gizlidir(Arıbaş, 2007:102).

Şekil 12: Bucak İlçesinin Turizm Değerleri Haritası (HGK'nın 1/100.000 Ölçekli Türkiye Topografya Haritasından Yararlanılmıştır.)

3.7. TİCARET

İlçede ticari faaliyetlerin şekillenmesinde tarihsel ve coğrafi faktörlerin etkisi söz konusudur. Ticari faaliyetlerin şekillenmesinde ulaşım güzergâhının Bucak'a katkısı büyük olmuştur. Buna göre, tarihsel olarak, Bucak kenti batısından geçen "Döşeme boğazı" yolunun Roma ve Selçuklu Devleti ve daha sonra da Osmanlı Devleti ile devam eden işleklidir. Roma devleti döneminde Antalya (Artoleia) ve İç bölgeler arasında önce askeri amaçlı güvenliği ve egemenliği korumak amaçlı yapılan yollar daha sonra, ticari etkiyle birlikte sürekli bir hareketliğin yaşandığı, günümüze kadar kullanılabilen haline gelmiştir. Özellikle Selçuklu devleti döneminde Antalya'ya sekizer saatlik ya da daha kısa aralıklar ile sıralanmış kervansaraylar ile iç bölgeler ile askeri ve ekonomik bağ güçlendirilmiştir. Bu dönemde Bucak kentinin yaklaşık 13 km güneyindeki Susuz han ile 6 km batısındaki İncir han bu ulaşım sisteminin önemli konaklama noktaları haline gelmiştir. Kervansarayların ticaretteki rolü Osmanlı devleti döneminde de devam etmiştir.

Bucak'ın Osmanlı devletinin son yıllarında ve Cumhuriyetle birlikte orman ürünleri, at arabaları vasıtasıyla Antalya limanı getirilerek Türkiye'de ihtiyaç olan yerlere sevkiyatı yapılmıştır. Bununla birlikte, Antalya ve yakın çevresindeki yerleşmelerin hububat ihtiyacının da karşılanması ve taşınmasında da Bucaklı nakliyecilerin etkisi vardır. Ticaretin, ulaşım merkezli tanınması, çevredeki yerleşmelere ve Antalya'ya götürülmesi, tüccarların uyguladığı pazarlama tekniklerinin görülmesi, Bucak'ta ticari faaliyetlere olan yaklaşımı kolaylaştırmıştır. Ticari faaliyetlerin yapılanmasında rolü olan bir başka etkende, İncirhan'ın haftalık ticaretlerdeki rolü ve bu pazara gelen tüccarlarla kurulan tarihsel iletişim ve tecrübedir. Ticari eksenin oluşumunda önce tecrübî uygulamalar, nakliyecilikte çok değişik esnaf tipiyle yaşanan etkileşim, 1955'den itibaren Bucak'ın açılan Devlet karayolu ile birlikte, Türkiye'ye açılması, birbirini tetikleyen birçok ticari faaliyetin başlamasına yol açmıştır. Antalya çevresinde yetişen başta turunçgiller olmak üzere diğer tarım ürünleri henüz ulaşımın pekte gelişmediği Türkiye'de rakipsizlik sonucu Bucaklı nakliyecilerin ön plana çıkmalarına yol açmıştır (Arıbaş, 2007: 103).

İlçede Ticaret fonksiyonu, Karaayvatlar, Oğuzhan ve Pazar Mahallesi çevresinde yoğunlaşmaktadır. Bununla birlikte Konak Mahallesi'nin doğusu ile Yeni Mahalle'nin doğu ve kuzeyi ticari faaliyetlerin gelişme eğiliminde olan mekânlardır. Kentin ticari

açından en işlek caddesi, Oğuzhan ve Karaayvatlar mahallelerini birbirinden ayıran Cumhuriyet Caddesi'dir. Bu caddeye bağlanan diğer sokaklarla birlikte Ahmet Yesevi caddesi ile Belediye ve çevresi ticari yoğunlaşmanın yaşandığı sahalardır.

Burada belirtilmesi gereken bir diğer özellikte, Bucak ve çevresinin orman örtüsü ile kaplı olması, Kestel gölünün şu anki tarım sahalarında yer alması, ekonomik çeşitliği sınırlamıştır. Nüfus adeta coğrafi koşulların itmesi ile birlikte kara yolunda nakliyecilik ön plana çıkmıştır. Nakliyecilik hem Antalya'nın diğer iller ile irtibatını sağlayan toplu taşımacılık, hem de mal sevkıyatı şeklinde kendini göstermiştir. Bu süreç, küçük sanayi sitesi başta olmak üzere birçok yerde, kara yolu ulaşımına hizmet eden imalat ve araç bakım işletmelerinin hızla çoğalmasına yol açmıştır. Özellikle kamyonlara karasör sanayinin de Türkiye'nin en önde imalat sektörü durumuna erişmesidir.

Ticari faaliyetlerde, nüfus kolektif hareketten ziyade, bireysel yatırımlar ve ilçedeki nüfusun öğrenen örgüt modeli, ticari faaliyet tipini rekabet merkezli seçimlerini sağlamıştır.

Karayolu ulaşımın Bucak'taki ticaretin geliştirmesine katkı sağlaması 1995 yılında Antalya'yı İç bölgelere taşıyan Isparta-Antalya karayolunun açılması, Antalya-Burdur güzergâhı yoldaki araç yoğunluğunu azaltmıştır. Bu başta küçük sanayi sitesindeki işletmelere olumsuz etki yaratmış, daha sonra da bu sektöre hizmet eden yol boyundaki işletmelerin bir kısmının kapanmasına yol açmıştır.

Kentin ticari yapısında Salep" ve Kitre ticaretinin yeri oldukça farklıdır. Her iki ürünün yurt içine pazarlanmasında tekel Bucak kentidir. Bilindiği gibi salep dondurmanın ham maddesidir. Bu bitki, yumrulu orkidelerden elde edilir. Daha çok, Orchis, Anacamptis, Ophrys, Serepas, Himantoglossum, Barlia gibi ovoid yumrulu olanlarla, Datcylohriza gibi parçalı yumruya sahip orkidelerin değişik türleri salep elde edilmesinde kullanılmaktadır. Salep bitkisinin yumruları her yıl tek bir yavru yumru meydana getirmekte ve yeni yumru geliştikçe eski yumru yok olmaktadır. Yumrulardan salep elde eden üretici firma düzenli salep toplamanın, tohumun gelecek sene yeniden büyümesi açısından katkı sağlayacağını ifade etmektedir. (Arıbaş, 2007: 105) .

Firmaların aksine bilim adamları ise yumruların toplanmasının gelecek açısından bir tehlike oluşturacağını ifade etmektedirler.

Salep yörede bir yüzyıldır toplanmaktadır. Bucak'ın doğusunda bulunan, Kızılseki ve Kocaaliler kasabası, hem yörede hem de Türkiye'nin birçok iline giderek bu toplama faaliyetini sürdürmektedir. Salep hem yumru hem de öğütülmüş olarak Bucak'ta pazarlanmaktadır. Türkiye'nin neresinde toplanırsa toplansın salep Bucak salep borsasına girmek zorunda ve buradan Türkiye içine dağıtımı gerçekleşmektedir.

Kitre, üzerine boya serpilerek suyun yoğunluğunu arttırmak için kullanılan bir tür zamktır. Bu madde Anadolu'da yetişen geven türü dikenli bitkilerin özsuğu ile gövdelerinden sızan ve hava ile temas ettiğinde katılaşıp beyaz ya da krem rengi bir maddedir. Halk arasında hapı veya tozu alındığında su toplayıcı özeliğı nedeniyle şişerek ağırlaşır ve bağırsakları harekete geçirir. Bu nedenle peklik giderici ilaçlara katılır ve 2-3 hafta süreyle kullanıldığında aynı keten tohumu gibi etki ettiğı görülmüştür. Ayrıca dış pastası, kozmetik, parfüm, boya, tekstil endüstrisinde, ilaç sanayinde hap ve draje yapımında, salatalar için hazırlanan dressing, hardal, puding, pasta, dondurma ve sos yapımında kullanılır. Özellikle, Osmanlı Devleti zamanında önemli ihraç maddesi olan kitre takriben 10 çeşit kalitede kitre pazarlamakta, fakat bugün maalesef kitre üretimi % 90 oranında İran tarafından yapılmaktadır.

Kitre üretimi Kentin doğusundaki Kocaaliler kasabası ve çevresindeki kırsal yerleşmeler tarafından gerçekleştirilmektedir. Kitre ticaretinin Bucak İlçesinde ne zaman başladığı bilinmemektedir. Elde edilen kitre, Bucak Kitre borsasında, İzmir ve İstanbul illerinden gelen tüccarlara satılmaktadır. Kitrenin satış bedeli her yıl 1 gr altın ne kadarsa, kitrenin kilosu da aynı rakamdan satılmaktadır. Bu nedenle uzun yıllar boyunca yöre halkının ekonomik yaşantısına önemli bir katkı sağlamıştır. Fakat zamanla toplayıcılar kitre kalitesine dikkat etmemişler ve yurt içi ve yurt dışı piyasalarını, yıllar boyunca rakipleri olan ve İran'da bu iş ile uğraşanlara bırakmışlardır.

Bucak kentinin ticari yaşantısında sadece kitre ve salepten bahsetmek yanıltıcı olabilir. Kentte 661 ticari iş yerinde 891 kişi istihdam edilmektedir. Kentte en fazla iş yeri 2010 yılında 95 adet olan bakkal ve bayilerden oluşmaktadır. Bununla birlikte 55 kişi tuhafiyecilikle uğraşmakta ve bu ticaret alanında 76 kişi çalışmaktadır. Tuhafiyecileri her çeşit cam eşyaları satıcılığında uğraşan ve 52 adet işyeri ve 71 adet işgücünün istihdam edildiğı bu işkolu takip etmektedir. En fazla işgücü ise berberlik ve kuaförlükte olup 115

kişi bu alanda istihdam edilmektedir. Genellikle küçük sermaye ile işletmeye açılan bu işyerleri halkın zaruri ihtiyaçlarını ve gündelik tüketimi karşılamaya yöneliktir.

Bu işyerleri yanı sıra, yöreye özgü Mermercilik ve Süsleme Taşçılığı işleri ile uğraşan 3 adet işyeri de bulunmaktadır (Arıbaş, 2007: 106)

4. DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

ÇEVRE SORUNLARI

4.1. Bölgesel Çevre Sorunları:

4.1.1 Bucak Ovası

Ülkemiz kalkınma tercihi olarak sanayileşmeyi benimsediği için uygulanan politikalar sanayi üretiminin arttırılması yönünde olmuş, yer seçiminin çevreye etkileri hiç dikkate alınmamıştır. Ulaşım olarak karayolunun tek seçenek olarak görülmesi, karayolları etrafında sanayileşme, sanayileşme etrafında kentleşmeyi yaratmıştır.

Bucak ovası hızlı bir kentleşme ve sanayileşmenin tehdidi altındadır. Bucak ovasına doğru yayılan konutlar ovayı bir beton yığına dönüştürmektedir. Çok verimli toprağa sahip olan bucak ovasındaki tarım alanları giderek daralmakta, beton yığınlarına teslim olmaktadır. Bucak ovasının bu içler acısı hali yerel yönetimlerce görmezden gelinmiştir.

Bucak ovasını tehdit eden sadece konutlar değil. Bucak ovası son yıllarda sayıları giderek artan fabrikalarca da tehdit edilmektedir.

Asıl düşündürücü olansa bugüne kadar Bucak ovasının karşı karşıya kaldığı çevre sorununun siyasetçilerce sorun olarak görülmemesi. Bir çevre sorunu olarak görülmeyince de çözüm üretilmemektedir.

Gelecekte tarım ürünü üretiminde zor durumda kalacağımız bir gerçektir. Sanayileşme adına verimli ovalarımız beton yığına dönmüştür. Tarım görmezden gelinerek ne olursa olsun sanayileşme mantığıyla çevre tahrip edilmiştir.

Bucak ovasının tarımsal niteliğinin ortadan kalkmaması için acilen çözüm üretilmelidir. Öncelikle bir çevre sorunu ile karşı karşıya kaldığımızı kabul etmeliyiz. Bucak ovasına yönelik her türlü yapılaşmaya karşı sert önlemler alınmalı, daha az yer kullanımı için belediyece toplu konutlar ya da çok katlı binalar özendirilmelidir. İmar planı değişikliği yapılarak çok katlı binaların yapılmasına imkân tanınmalıdır. Bucak kent merkezindeki konutların ilerleyişi verimli ovalık alandan verimsiz kıraç arazilere doğru yönlendirilmelidir. Aksi takdirde yakın gelecekte Bucak kent merkezini çok büyük çevre sorunları beklemektedir.

4.1.2 Bucak Ormanları

Ormanlar, birer ekosistem olup, özel bir orman içi iklim ve kendine özgü toprak yapısı ortaya çıkarırlar. Bir orman ortamındaki yaşama uyum sağlamış bitkiler ve hayvanlar, özel bir “biyotop” oluştururlar. Ormanlar canlılar için önemli olan birçok faktörü belirli bir denge içinde bünyelerinde saklarlar. Ormanlar, yaşamsal öneme sahip yüksek kalitede suyun da ana kaynağı konumundadır ve büyük miktarlarda suyu bünyelerinde depolayabilirler. Mevsimlere göre düzeni değişen yağışları dengeler, filtreler ve düzenli akan kaynak suları haline getirirler. Düzenli akan sular alt ovalardaki tarım ve yerleşim alanlarını su baskınlarından korur, onlara uzun süreli sulama, kullanma ve içme suyu kaynağı oluşturur. Yüksek kalitede suyun ana kaynağı olarak orman, bugün artan derecede önem kazanmaya başladı. Çünkü yeryüzündeki insan nüfusunun artışına, yaşam düzeyinin yükselmesine paralel olarak, kaliteli su da artık yetersiz hale gelmiş durumda.

Ormanlar, endüstriyel odun üretiminin ve yanlış otlatmanın, kaçak kesimin baskısı altındadır. Bölgemizin yeşil zenginliği Bucak ormanları da mevcut tehlikelinin altındadır. Bucak ormanlarına yönelen en büyük tehdit: “kıl keçisi” dir. Kontrolsüz hayvan otlatmacılığının özellikle keçi otlatımının ormanlar üzerinde olumsuz etkilerini ve ormanlara verdiği zararların ne kadar büyük olduğu tartışılmaz bir gerçektir. Hatta bazı uzmanlarca kıl keçilerinin ormanlara verdiği zararın yangınlardan daha fazla olduğu iddia edilmektedir. Bugün ormanlarda tepesi keçiler tarafından yenmemiş bir tek fidan bulmak mucizeye kalmıştır. Ayrıca keçi sahipleri ağaçların dallarını budamak veya kesmek suretiyle de ormanların tahribine neden olmuşlardır. Ormanlarımızın korunması açısından kıl keçilerinin azaltılması bir zorunluluktur.

Ormanlarımıza yönelen diğer bir tehdit ise kaçak ağaç kesimidir. Kaçakçılar tarafından yapılan kaçak kesimler yeterli denetimin olmamasından dolayı engellenememektedir.

Orman bölgeleri içinde açılan mermer ocakları ormanlarımızı tehdit eden diğer bir tehlikedir. Mermer elde etmek için açılıp sonradan verimsiz olduğu düşüncesiyle terk edilen mermer ocakları, olduğu gibi bırakılmakta olup ocak açmak için kesilen ağaçların yerine yenisi dikilmemektedir. Çevreye duyarlı bir ocak işletmeciliğinin geliştirilmesi için yönetime görev düşmektedir.

Ormanlarımızda çok uzun zamanlarda oluşan humus başka bir tehdide konu olan varlığımızdır. Humus, küçük canlılarla, ölü örtünün (ölü dal, kozalak, yaprak vb.) biyolojik yolla ayrışmasını içerir. Humus ağaçlar için gerekli madde alımlarını güvence altına alır ve şiddetli don gibi kritik evrelerin atlatılmasını sağlar; ağaçları topraktaki hastalık yapıcılardan koruyarak stres toleransını artırır; ağaçların diğer çalı ve otsu bitkilerle besin maddesi rekabetine yardımcı olur; kökleri, bünyelerindeki gazların zararlı etkilerinden koruyarak daha iyi bir kök gövde oranı oluşturur. Ormanlarımızdan çıkarılan humus seralarda kullanılmak için Antalya'ya taşınmaktadır. Orman dengesinin korunması için ormanlardaki humusun naklinin engellenmesi gerekir.

4.2. Mahalli Çevre Sorunları:

4.2.1. Düzensiz ve Plansız Yapılaşma;

Ülkemizde olduğu gibi ilçede de plansız şehirleşme en büyük sorun. Merkezi idare ve yerel yönetimlerin esnek davranışları plansız yapılaşmaya olanak tanımıştır. Bucak ilçesinin son 30 yılda çevresinden göç alarak hızla büyümesi sonucu. Konut açığı ortaya çıkmış. Yerel yönetimlerin yeterince denetim göstermemesi ya da sorunu çözücü adımlar atmaması sonucu Bucak ilçesi gecekondulaşma olgusuyla karşı karşıya kalmıştır. Plansız bir şekilde konutlar yeterli alt yapı yatırımlarının belediyece yapılmasını zorlaştırmıştır. Bucak için en önemli sorunlardan bir tanesi dere yataklarına ya da dere yatakları çevresine yapılan konutlardır. Bu konutlar yağın yağmur suyunun doğal akışını engellemekte derelerde taşkınlara sebep olmaktadır. Nitekim her kış Bucak'ta su baskınlarını gösteren yerel haberlere rastlayabilirsiniz.

Plansız yapılaşmanın bir diğer etkisi de şehir içi yollarda görülmektedir. Zamanın ihtiyaçlarına göre yapılan yollar şehirleşme sonucu aratan trafiğe cevap vermekte zorlanmaktadır. Bunun en güzel örneğini Ahmet Yesevi caddesinde görmekteyiz. Bucak şehir merkezini aynı zamanda köylere de bağlayan bu yoldan iki araba yan yana geçmekte zorlanmaktadır. Yaya kaldırımı da bulunmayan yol yayalar için çok büyük tehlike oluşturmaktadır. Bu yol etrafındaki mevcut eski binaların bir an önce kamulaştırılarak yolun genişletilmesi gerekmektedir.

Bucak şehir merkezinde park ve bahçe alanlarına önceleri yeterince yer verilmemişken son yıllarda belediye tarafından Bucak ilçesi merkezinde halkın rahatlıkla

oturabileceği, dinlenebileceği, eğlenebileceği parklar yapılmıştır. Bucak halkı ve özellikle üniversite öğrencileri daha çok hafta sonlarında bu parklarda güzel vakit geçirmektedir.

4.2.2. Hava Kirliliği ve Katı Atıklar

İlçe sanayisinin havaya bıraktığı kirli duman ve kışın şehir merkezindeki konutlarda yakılan kalitesi düşük kömürden dolayı kış aylarında şehir merkezinin üzerinde yoğun kirli bir hava tabakası oluşmaktadır.

Şehrin katı atık depolama tesisinin olmaması nedeniyle şehrin çöpleri şehir dışında depolanmakta yakılarak imha edilmeye çalışılmaktadır. Çöplerin bırakıldığı yer tuğla fabrikalarının terk etmiş olduğu kum ocakları alanıdır. Buranın seçilme sebebi kum alımı sebebiyle büyük çukurların oluştuğu yeri çöplerle doldurmak. Çöplerin yanması sonucu oluşan yoğun pis duman kış aylarında hâkim rüzgâr yönüyle Bucak kent merkezini, çöp alanından ayıran boğazdan geçerek şehir merkezine kadar sokulacaktır. Çöplerin yakılması sonucu oluşan duman, kış aylarındaki hava kirliliğinin daha fazla artmasına sebep olacaktır. Ayrıca çöp dağlarının bölgenin yeraltı suyunu kirletici etkisi ise göz ardı edilmeyecek bir konudur. Çünkü bölgedeki derelerin akış yönü ilçe merkezindeki derelere doğrudur.

4.2.3. Kent İçi Ahırlar ve Hayvan Varlığı

Bucak şehir merkezinde ahır tipi hayvancılık yapılmaktadır. Konut eklentilerine imar mevzuatına aykırı olarak ahırlar yapılmakta buralarda hayvan beslenmektedir. Hayvanların dışkıları çevre koşulları dikkate alınmadan açığa bırakılmakta her türlü sağlıksız koşulun oluşmasına sebep olmaktadır. Hayvanların ve dışkılarının kokusu yaz aylarında etrafa yayılmakta insanları rahatsız edici boyuta ulaşmaktadır. Ahırlar ve dışkı alanları başta sivrisinek olmak üzere diğer sinek ve böceklerin yuvası olmaktadır. Kent içindeki çevre ve sağlığı tehdit edici boyuttaki hayvan varlığının ortadan kaldırılması gerekir. Şehir içinde keçi besleyenler hayvanlarına yiyecek sağlamak için ormanları tahrip etmekte, ağaçların dallarını kesip hayvanlarına yiyecek yapmaktalar. Hem orman varlığının korunması hem de çevrenin korunması için şehir içindeki her türlü hayvancılığın ortadan kaldırılması için gerekli girişimler yapılmalıdır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bucak İlçesi Burdur ilinin sosyal, ekonomik ve kültürel açıdan en gelişmiş ilçesidir. İlçenin toplam yüzölçümü 1436 km² ve nüfusu da 2010 yılında 61193 kişidir. Nüfusun % 58,5 Bucak kentinde yaşarken % 41,5'i kırsal yerleşmelerde bulunur, İlçe idari yönetiminde 5 kasaba, 33 tanede köy yerleşmesi bulunmaktadır. İlçe, Kestel polye sistemi içinde yer almakta ve Akdeniz ikliminin etkisi altındadır.

Bucak kenti ve yakın çevresi Neolitik Çağdan beri yerleşime açıktır. İlçe Psidia krallığının önemli ulaşım merkezi durumundadır. Bu dönemden, Selçuk ve Osmanlı devleti yönetimleri altında dahi kent Antalya limanını iç bölgelere bağlayan önemli bir ulaşım merkezidir. Günümüzde kentin ulaşım fonksiyonu artarak devam etmekte, kentin ekonomik ve sosyal yaşantısına olumlu katkı sağlamaktadır.

Bucak'ın 2000 yılı nüfus sayımına göre, 28883 iken yıllık % 2,1'lik artış ile 2010 yılında 38000'e çıkmıştır. Kentin nüfus artış hızı bu şekilde devam ederse yaklaşık 33 yıl sonra iki katına çıkacaktır. Nüfus artış hızının yüksekliği ve kentin hızla sanayileşmesi sonucu, nüfus artış hızının daha da yükseleceği düşünülmektedir. Bu artış; kentin başta konut, çevre, trafik olmak üzere birçok sorun ile karşılaşacağını ortaya koymaktadır.

Kentte işgücünün sektörlere göre dağılımı ele alındığında en büyük pay % 42,6 ile Sanayi sektörüne aittir. Bunu, % 35,4'ü hizmetler ve % 22 ile de tarım sektörü takip etmektedir.

İlçenin sanayi faaliyetlerinde mermer ve traverten işleyen firmalar ön plandadır. Bu firmaların neredeyse tamamı ihracat yapmaktadır. Bu nedenle küresel mermer ve traverten piyasaları ile yakından ilgilenilmektedir. İşletmeler hem yurt içi hem de yurt dışı piyasalara ürün pazarlama ve tanıtımında internet sitelerini kullanmaktadırlar. Küreselleşmeden etkilenen firmaların çok büyük bir kısmı aile işletmeleri ve küresel risk yönetimi konusunda bilgileri sınırlıdır. Firmaların ya bünyelerinde küresel mal ve finans akışını takip etmelerini sağlayacak bölümler kurmaları ya da sanayi ve ticaret odasında böyle bir birime işlerlik kazandırmaları, olası küresel ekonomik dalgalanmalardan daha az zararla etkilenmelerini sağlayacaktır.

İlçenin sanayi fonksiyonu, kentin diğer fonksiyonları içinde en fazla ve en geniş merkezilik özelliğine sahiptir. Mermer ve traverten ürünlerinin büyük bir kısmı dünyada birçok ülkeye ihraç edildiği için, kentin etki alanı küresel ölçüğe kaymaktadır.

Bucak imalat sanayisi birinci ve ikinci küçük sanayi sitesinde yer almaktadır. Bucak'ın ekonomi tarihinde önemli bir milat olan imalat sanayisi, kentin ekonomik devamlılığına katkı sağlamıştır. Türkiye'de motorlu araç taşımacılığının artması ile birlikte, ulaşım merkezinde olan Bucak sanayisi hem araç tamiri hem de karasör üretiminde, bölge ve ülke genelinde oldukça tanınan bir yer haline gelmiştir. Bu sektörde tecrübe ve mali birikim yapan girişimciler, bugün sanayi sektöründe faaliyet göstermektedir. Günümüzde imalat sanayisindeki işletmeler, Türkiye'deki ekonomik krizler ve pazar paylarında meydana gelen daralmalardan dolayı, işletmelerinin sürdürülebilirlik yeteneğini kaybetmek üzerelerdir.

Bucak ilçesi kitre ve salep ticaretinde Türkiye genelinde söz sahibidir. Bununla birlikte kent içinde çeşitli iş kollarında faaliyet gösteren 672 işletmede 1052 kişi çalışmaktadır.

Ticaret, kentte merkezilik özelliği bakımından derinlik kazandırmaktadır. Kent onlarca yıldır kitre ve salep ticaretinde bütün Türkiye'ye hitap etmiş ve etki bölgesini uzun yıllardır korumuştur. Bununla birlikte kentteki çeşitli esnaf ve işletmelerde yörenin ticari ve alış-veriş ortamına zenginlik katarak, başta Burdur'un Ağlasun ilçesi olmak üzere, Antalya'nın Elmalı ve Korkuteli ilçelerini de etki bölgesi içine almaktadır. Bucak'a bağlı kırsal yerleşmelerin tamamı ticaret yaşantılarını Bucak kentinde gerçekleştirmektedir.

Bucak'ın hem ekonomik yaşantısına hem de etki bölgesini genişleten bir başka fonksiyonu da sağlık sektöründe bulunmaktadır. Bucak Devlet Hastanesi 2001 yılından itibaren hastaların sorunlarına yönelik başarılı teşhis ve tedavi ortamı sağlayarak, yörede başarısı kısa sürede kamuoyu tarafından benimsenmiştir. Hastaneye başta Antalya, Burdur, Isparta, Afyon ve Konya illerinden olmak üzere çeşitli yerleşim yerlerinden hastalar gelerek, hem sağlık sorunlarını çözmüşler hem de kentin ekonomik yönden gelişmesine katkı sağlamışlardır.

Bucak fonksiyonları itibariyle çok yönlü bir ilçedir. Yukarıda anlatıldığı gibi Orta Dereceli okullar ve Yüksek Öğretime ait okulları ile bütün Türkiye'ye hitap eden özelliği bulunmakta ve kentin ekonomik yaşantısına eğitim kurumlarının önemli katkısı bulunmaktadır. Bucak, hem yerel sermayesi hem de çeşitli sektörler ile ekonomik çeşitliliğini artırmakta ve kentte reel anlamda büyüme yaşanmaktadır.

Sosyal ve ekonomik yaşantının canlılığı, kentte uzun süre nüfus akışının devam edeceğini göstermektedir. Bu noktada kenti yöneten kurum ve kuruluşların büyümenin planlı ve sürdürülebilir olmasını sağlamak için çalışmalar yapmaları gerekmektedir. Hâlihazırda böyle bir çaba ve uygulama yoktur. Kentin yaklaşık 33 yıl sonra nüfusunun iki katına çıkacağı düşünüldüğünde şimdiden, kent mühendisleri ve diğer kent tasarımcıları ile irtibat kurularak, yaşayan ve yaşanabilir bir kent çalışmasının başlatılması lazımdır. Aslında 2011- 2015 yılları arası bu planlama ve düzenleme çalışmaları için ideal bir zaman dilimini, göstermektedir. Eğer Türkiye'de birçok kentte örneği görüldüğü gibi planlama çalışmalarında geç kalınırsa, kentsel gelişim ve değişim süreçleri için oldukça engelleyici birçok sorunla karşılaşılması kaçınılmaz olacaktır.

Bucak'ın sağlık, eğitim ve sanayi sektöründe çok iyi bir alt yapısı ve gelişim eğilimi bulunmaktadır. Ancak, bu potansiyel çeşitli projeler ile desteklenerek gelişme süreçlerinde sürdürülebilirlik sağlanabilir. Aksi takdirde özellikle sanayi sektörü küresel dalgalanmalara karşı duyarlı durumu sektörün ciddi anlamda yıpranmasına yol açabilir. Planlamanın yapılması için ilk önce Bucak belediyesinin Coğrafi Bilgi sisteminin de içine katıldığı bir uygulama biçiminin benimsenmesi gerekmektedir. Kentin tanıtımı ve kent yönetimine (yönetişim) halkın da katılacağı, demokratik katılım ve ortak aklın kullanılabileceği e-kent (digital kent) sistemi hizmete geçirilmelidir. Böylece kentsel sorunların çözümü ve gelişimde halk ve bilim adamlarının katkısı daha yüksek düzeyde olacaktır.

Bucak ilçesinde örtü altı tarımın (seracılık) geliştirilmesi için teşvik ve destek verilmesi gerekmektedir.

İlçe sınırlarında bulunan tarihi ve kültürel eserlerin restore edilerek turizme kazandırılması gerekmektedir.

Bucak ilçesinin kültürünü yansıtacak Erzurum'daki Erzurum Evleri gibi "Bucak Evi" düzenlemesine gidilmesi Bucak kültürünün tanıtılması bakımından önem arz etmektedir.

Bucak İlçesi köylerindeki ören yerlerine kolay ulaşım için doğayı tahrip etmeden düzgün yolların yapılması, Karacaören Barajı'nda kamp yeri oluşturularak, Yazılıkaya Kanyonu'nu da içine alacak bot turlarının düzenlenmesi, Kargı kısığı kanyonuna servis yolu verilerek izleme tribünü yapılması gerekmektedir.

Susuzhan'da yapılan restorasyon gibi İncirhan, Cremna gibi tarihi ve kültürel değerlerin restore edilmesi, Sefer Yitiği mağarasının ortaya çıkartılması ve bölge turizmine açılması ve höyükleri, sarnıçları, kervansarayları, Cremna ve Karacaören Barajı'nı içine alan günübürlük turlar organize edilmesi gerekmektedir.

Acilen turizm danışma bürosu kurularak kente gelen yerli ve yabancı turistlere tarihi ve kültürel varlıklarımızın tanıtılması gerekmektedir.

Bucak ilçesi'nde mermer fabrikalarının çokluğu ve ekonomisinde önemli bir yere sahip olduğu dikkate alınırsa en yakın zamanda mermercilik fuarı düzenlenmeli ve geleneksel hale getirilmelidir.

Bucak kent merkezinde son zamanlarda çevre kirliliğinin arttığı göz önüne alınırsa, Mehmet Akif Mahallesi'nde başlanan doğal gaz döşeme çalışmalarının hızlandırılması ve kent merkezinin tamamına döşenerek konutlarda doğal gaz kullanılması gerekmektedir.

Bucak İlçesi için yapılması gerekenler hızla yapıldığı takdirde Burdur'un en gelişmiş ilçesi olma özelliğini devam ettirmiş olacak ve aynı zamanda Türkiye'nin en modern, en gelişmiş ilçesi olarak Bucaklının gurur kaynağı olacaktır.

KAYNAKLAR

- Alkan, H.-Korkmaz, M.-Tolunay, A. 2005 Burdur İli'nde Ormancılık Etkinliklerinin Orman-Halk İlişkileri Kapsamında Değerlendirilmesi, 1. Burdur Sempozyumu, Burdur.
- Arıbaş, K., 2002, Burdur İlinde Kültür Balıkçılığının Coğrafi Özellikleri, Burdur Eğitim Fakültesi Dergisi, Yıl:3,Sayı:4, Burdur.
- Arıbaş, K., 2007, Bucak'ın Kent Coğrafyası, Tablet Yayınevi, Konya.
- Arıbaş, K. ve Öcal, T., 2007, Bucak İlçesinin Nüfusu Coğrafyası, Doğu Coğrafya Dergisi, Yıl.12,Sayı.17,Erzurum.
- Atalay, İ., 1982, Türkiye Jeomorfolojisine Giriş, Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları, No,9,İzmir.
- Atalay, İ. ve Mortan, K., 2003,Türkiye Bölgesel Coğrafyası, İnkılâp Yayınları, İstanbul.
- Atayeter, Y., 2005, Aksu Çayı Havzası'nın Jeomorfolojisi, Fakülte Yayınevi, Isparta.
- Avcı, M., 1990, Göller Yöresi Batı Kesiminin Bitki Coğrafyası, İ.Ü. Sosyal Bilimler Enst. Türkiye Coğrafyası ABD.(Basılmamış Doktora Tezi), İstanbul.
- Avcı, M., 1990, Göller Yöresi Batı Kesiminin Bitki Coğrafyası, İstanbul Üniv. Sos. Bil. Enst. Türkiye Coğrafyası Ana Bilim Dalı, (Basılmamış Doktora Tezi),İstanbul.
- Bozyiğit S., 2005, Seydişehir İlçesi'nin Beşeri ve Ekonomik Coğrafyası,S.Ü Sos.Bil.Enst. Coğrafya Eğitimi ABD.(Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Konya.
- Burdur İli Arazi Varlığı, 1996, Köy Hizmetleri Gn. Md. 1 Rapor No:15, Ankara.
- Derleme Sözlüğü,1993, 12.cilt, TDK yay. Ankara.
- Doğanay, Hayati. (1994). Türkiye Beşeri Coğrafyası.Gazi Büro Kitabevi, Ankara.
- Doğanay, H., 1997, Türkiye Beşeri Coğrafyası, MEB Yayınları, İstanbul.
- Duru, R., 1997, Göller Bölgesi'nde Neolitik, Köyden Kasabaya Geçiş, Tarihten Günümüze Anadolu'da Konut ve Yerleşme, Habitat-II, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, İstanbul.

Konu, H, 2000, Oğuzhan'dan Doğan Şehir Bucak, Kremna Matbaası, İstanbul.

Köker, H., 2005, Sikkeler Işığında Kremna Kenti Tanrıları, 1. Burdur Sempozyumu, Burdur.

Kurt, H. 2000, Batı Toros Polyeleri (Jeomorfolojik Etüt) M.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Coğrafya Eğitimi Ana Bilim Dalı(Basılmamış Doktora Tezi), İstanbul.

Özçelik, H., 1999, Dünden Bugüne Oğuzhan (Bucak) S.D.Ü Sos. Bil. Enst. Tarih Ana Bilim Dalı (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Isparta

Özgüç, N., 1998, Turizm Coğrafyası, Özellikler, Bölgeler, Çantay Kitapevi, İstanbul

Şahin, C., vd. 2004, Türkiye Coğrafyası, Gündüz Kitabevi, Ankara.

Şenel,M., 1997, Türkiye Jeoloji Haritaları, Isparta-J 11 Paftası, M.T.A Gn. Md., Jeoloji Etütleri Dairesi yay. Ankara.

Tümertekin, E - Özgüç, N., 1997, Beşeri Coğrafya,İnsan-Kültür-Mekan, Çantay Yayınları, İstanbul.

Yılmaz, O., 2002, Burdur İlinde Nüfus hareketleri, Burdur Eğitim Fakültesi Dergisi, Yıl.3, Sayı:3, Burdur.

KURUMSAL YAYINLAR

Bucak Kaymakamlığı Brifing Dosyası (2011).

Bucak Tarım İlçe Müdürlüğü verileri (2010).

DMİGM (1975–1999) Bucak İlçesine, ait uzun yıllar meteorolojik verileri.

TÜİK (2010) Bucak İlçesi'ne ait uzun yıllar nüfus verileri.

Harita Genel Komutanlığı (1965), 1/100.000'lik “M24, M25, N24, N25” topografya haritası paftaları.

T.C. Başbakanlık Maden Tetkik Arama Genel Müdürlüğü. (2002). 1/500 000 Ölçekli Türkiye Jeoloji Haritası, Konya A Paftası. Ankara.

<http://www.Bucak.gov.tr/> Erişim Tarihi 16.05.2010

FOTOĞRAFLAR

Foto 1. Bucak Şehir Merkezinin Güneybatısından Görünüşü

Foto 2. İlçe Merkezinden Bir Görünüş

Foto 3. İlçe Merkezindeki M. Akif Ersoy Üniversitesi Zeliha Tolunay Uygulamalı Teknoloji ve İşletmecilik Yüksekokulu

Foto 4. İlçe Merkezindeki Cumhuriyet İlköğretim Okulu

Foto 5. Aksu Çayı Üzerinde Kurulmuş Olan Karacaören Barajı

Foto 6. Doğal Bitki Örtüsünden Bir Görünüş

Foto 4. Selçuklulardan Kalma İncirhan Giriş Kapısı

Foto 8. İlçe Merkezindeki Hacısarı Sarnıcı

Foto 3. İlçede Bulunan Traverten Ocaklarından Bir Görünüş

Foto 10. İlçenin Sanayi Sitesinden Bir Görünüş

Foto 11. Sebzeçilik Yapan Yöre İnsanı

Foto 12. İlçenin Tarım Etkinliklerinden Biri Olan Seracılık

Foto 13. Araştırma Sahasındaki Geleneksel Evlerden Bir Görünüş

Foto 14. İlçenin Modern Betonarme Meskenlerinden Bir Görünüş

T. C.

SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

ÖZGEÇMİŞ

Adı Soyadı:	Mehmet Harun TOPAY	İmza:		
Doğum Yeri:	Bucak			
Doğum Tarihi:	29.05.1970			
Medeni Durumu:	Evli			
Öğrenim Durumu				
Derece	Okulun Adı	Program	Yer	Yıl
İlköğretim	Cumhuriyet İ.Ö.O.		Bucak	1981
Ortaöğretim	Bucak Ortaokulu		Bucak	1984
Lise	Bucak Lisesi		Bucak	1987
Lisans	S.Ü. Eğitim Fakültesi	Coğrafya Öğr.	Konya	1991
Yüksek Lisans				
Becerileri:	Tiyatro			
İlgi Alanları:	Fotoğraf Çekmek, Şiir Okumak ve Yazmak			
İş Deneyimi:	19. Yıldır M.E.B'de öğretmenlik yapmaktayım			
Aldığı Ödüller:	Teşekkür Belgeleri			
Hakkımda bilgi almak için önerebileceğim şahıslar:	Prof. Dr. Akif AKKUŞ 0533 439 36 33 Yrd. Doç. Dr. Recep BOZYİĞİT 0536 776 73 99 Yrd.Doç.Dr. Adnan Doğan BULDUR 0530 221 95 40			
Tel:	0533 726 57 96			
Adres:	Korkuteli Lisesi Müdürlüğü Korkuteli / ANTALYA			

--	--